

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
UNIVERSITY of the PELOPONNESE

**ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΕ ΚΑΙ ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ**

της Δροσιάς Μπισιρίτσα

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Οργάνωση και Διαχείριση Αθλητικών Δραστηριοτήτων για Άτομα με Αναπηρίες (Α.με.Α.)» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Σπάρτη

2024

Εγκεκριμένο από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή:

Επιβλέπουσα: (Χατζηγιάννη Ευθαλία, Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας Πανεπιστημίου Πελοποννήσου)

2 ο Μέλος : (Στρίγκας Αθανάσιος, Καθηγητής ΤΟΔΑ)

3 ο Μέλος : (Κρινάνθη Γδοντέλη, Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΟΔΑ)

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 18 (Λόγοι και διαδικασία διαγραφής από το ΠΜΣ) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για την συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.)

Ημερομηνία:

Η Δηλούσα

ΔΡΟΣΙΑ ΜΠΙΣΙΡΙΤΣΑ

Copyright © Δροσιά Μπισιρίτσα, 2024

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον/τη συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον/τη συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Δροσιά Μπισιρίτσα: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη των Αθλητικών Οργανισμών. Δράσεις και προγράμματα για ΑμεΑ. Μελέτη περιπτώσεων των ΠΑΕ και ΚΑΕ Ολυμπιακός

(Με την επίβλεψη της κας Χατζηγιάννη Ευθαλίας)

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission of the European Communities, 2001), η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αφορά στην διαρκή δέσμευση των επιχειρήσεων, να ενσωματώνουν εθελοντικά, κοινωνικές και περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη, αλλά και την ικανοποίηση των συμφερόντων όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Ο κοινωνικός ρόλος του αθλητισμού, είναι ένα θέμα που παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον εδώ και πολλά χρόνια. Τις τελευταίες δεκαετίες, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ), δείχνει να εξελίσσεται σε σημαντικό κομμάτι της στρατηγικής των αθλητικών οργανισμών.

Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η προσέγγιση της έννοιας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) στον αθλητισμό και πιο συγκεκριμένα, ο τρόπος που την αντιλαμβάνονται οι υπεύθυνοι δυο εκ των κορυφαίων αθλητικών οργανισμών της χώρας, των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και η αξία που δίνουν στις δράσεις ΕΚΕ για Άτομα με Αναπηρία(ΑμεΑ).

Οι ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ είναι πρωτοπόρες στις δράσεις ΕΚΕ στην Ελλάδα. Οι βασικότεροι τομείς προγραμμάτων κοινωνικής ευθύνης στους οποίους δραστηριοποιούνται οι ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ είναι η υγεία, οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, η φτώχεια, ο πολιτισμός, το περιβάλλον και τα Άτομα με Αναπηρία.

Τα ΑμεΑ αποτελούν μια από τις βασικότερες ομάδες στόχους των πολιτικών ΕΚΕ που υιοθετούν οι δυο αθλητικοί οργανισμοί. Μέσω των δράσεων ΕΚΕ βοηθούν στην κοινωνικοποίησή τους, στην τόνωση της αυτοπεποίθησής τους και στην

καλλιέργεια του αισθήματος της αυτοεκτίμησης, καθώς και επίσης στην ενίσχυση της προσπάθειας για κοινωνική συμπερίληψη.

Η εφαρμογή δράσεων ΕΚΕ από τις ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, έχουν οφέλη και για τους ίδιους τους αθλητικούς οργανισμούς, τα κυριότερα από τα οποία είναι, η ενίσχυση της δημοφιλίας τους καθώς και η βελτίωση του κοινωνικού προφίλ και της φήμης τους.

Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μεθοδολογία, με 6 ημι-δομημένες συνεντεύξεις Αξιωματούχων και παικτών των δυο αθλητικών οργανισμών. Πραγματοποιήθηκε επισκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και άλλων διαθέσιμων πηγών. Επίσης συλλέχθηκε υλικό από τα αρμόδια τμήματα των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, καθώς επίσης από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο. Η έρευνα διεξήχθη κατά τη διάρκεια των μηνών Νοεμβρίου του 2023 και Ιανουαρίου του 2024.

Λέξεις κλειδιά: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, Αθλητισμός, Αθλητικοί Οργανισμοί, ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, Άτομα με Αναπηρία.

ABSTRACT

Drosia Bisiritsa: Corporate Social Responsibility of Sport Organizations. Actions and Programs for people with disabilities. Case study of FC and BC Olympiacos.

(Under the supervision of Ms. Hatzigianni Efthalia)

According to the European Commission (Commission of the European Communities, 2001), Corporate Social Responsibility refers to the ongoing commitment of companies to voluntarily integrate social and environmental initiatives in their business activities, with the aim of economic growth and the satisfaction of the interests of all stakeholders.

The social role of sport is a topic that has been of great interest for many years. In recent decades, Corporate Social Responsibility (CSR) seems to be evolving into an important part of the strategy of sports organizations.

The main purpose of this paper is to approach the concept of Corporate Social Responsibility (CSR) in sport and more comparatively, the way it is perceived by the managers of two of the leading sports organizations in the country, OLYMPIACOS FC and OLYMPIACOS BC and the value they place on CSR actions for people with disabilities.

OLYMPIACOS FC and OLYMPIACOS BC are pioneers in CSR activities in Greece. The main areas of social responsibility programs in which OLYMPIACOS FC and BC are active are health, vulnerable social groups, poverty, culture, environment, and people with disabilities.

Disabled people are one of the main target groups of the CSR policies adopted by the two sports organizations. Through CSR actions, they help to socialize them, boost their self-confidence, and foster their sense of self-esteem, as well as to strengthen their efforts towards social inclusion.

The implementation of CSR actions by OLYMPIACOS FC and OLYMPIACOS BC have benefits for the sports organizations themselves, the main ones being the enhancement of their popularity and the improvement of their social profile and reputation.

In this research, the qualitative methodology was used, with 6 semi-structured interviews of Officials and players of the two sports organizations. A review of existing literature and other available sources was conducted. Material was also collected from the relevant departments of OLYMPIACOS FC and OLYMPIACOS BC, as well as from the printed and electronic press. The research was conducted during the months of November 2023 and January 2024.

Keywords: Corporate Social Responsibility, Sport, Sport Organizations, Olympiacos FC, Olympiacos BC, People with Disabilities.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Στη γιαγιά μου Κατερίνα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσας μελέτης, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους ανθρώπους, με την βοήθεια και την συμπαράσταση των οποίων, κατάφερα να πραγματοποιήσω το στόχο μου.

Ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσα Καθηγήτριά μου κα Χατζηγιάννη Ευθαλία, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και για την βοήθεια που μου πρόσφερε κατά την εκπόνηση της Διπλωματικής μου Εργασίας.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής μου, τον Καθηγητή του ΤΟΔΑ κ. Στρίγκα Αθανάσιο και την Επίκουρη Καθηγήτρια του ΤΟΔΑ κα Γδοντέλη Κρινάνθη, για τον χρόνο και την προσοχή που αφιέρωσαν για την αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας μου.

Ευχαριστώ επίσης όλο το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό του τμήματός μου, καθώς επίσης και τους συμφοιτητές μου, με τους οποίους συνεργαστήκαμε άψογα, καθ' όλη τη διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

Δεν θα μπορούσα να μην ευχαριστήσω θερμά τους ανθρώπους της ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, διοικητικά στελέχη και παίκτες, που παρά τα πολύ φορτωμένα προγράμματά τους, μου αφιέρωσαν με χαρά λίγο από τον πολύτιμο χρόνο τους.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένειά μου και τους φίλους μου για την συνεχή στήριξη και την συμπαράστασή τους και ιδιαίτερα την καλή μου φίλη Πίστη Κρυσταλλίδου, που με ώθησε να παρακολουθήσω το συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Τμήμα και ήταν δίπλα μου πάντα.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ4

ABSTRACT6

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ12

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ12

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 115

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ15

1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο21

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ21

2.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΚΕ21

2.2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΕ24

2.3 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ27

2.4 ΜΟΝΤΕΛΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ30

2.5 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ (STAKEHOLDERS)31

2.6 ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΦΗ ΤΗΣ ΕΚΕ34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο38

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ38

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΜΕΑ38

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ38

3.2 Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ39

3.3 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΑΜΕΑ44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο47

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ47

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ47

**4.2 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ47**

**4.3 ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ50**

**4.4 ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ52**

**4.5 ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΚΕ ΣΤΟΝ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ54**

4.6 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΚΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ55

4.6.1 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟ ΠΟΛΟΣΦΑΙΡΟ58

4.6.2 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ60

4.7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΕ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΑΜΕΑ63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο65

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΑΕ- ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ65

5.1 Ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ65

5.2 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ66

5.2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ69

5.3 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ72

5.3.1 ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο77

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο88

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ88

7.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ93

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ95

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ95

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ106

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ107

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ107

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ108

Α. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ108

Β. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ108

Γ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ110

Δ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΠΑΙΚΤΕΣ111

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Το πυραμοειδές μοντέλο των τεσσάρων διαστάσεων ΕΚΕ του Carroll²²

Εικόνα 2 Το μοντέλο των τριών διαστάσεων της ΕΚΕ. Schwartz & Carroll²⁹

Εικόνα 3 Τα μοντέλα ΕΚΕ, Kotler & Lee, 2005.³¹

*Εικόνα 4 Τα ενδιαφερόμενα μέρη (Stakeholders), Freeman, 1984*³²

Εικόνα 5 Olympiacos FC & Olympiacos BC. Wikipedia⁶⁵

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

77

77

78

*Πίνακας 4 Έτη απασχόλησης στον φορέα*⁷⁸

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

AIPS: International Sports Press Association

CAFE: Center for Access to Football in Europe

COE: Council Of Europe

CSR HELLAS: Corporate Social Responsibility Hellas

CSR: Corporate Social Responsibility

EB: Euroleague Basketball

ECA: European Club Association

FIFA: Federation International de Football Association

HIV: Human Immunodeficiency Virus

ILO: International Labour Organization

MLB: Major League Baseball

MLS: Major League Soccer

NBA: National Basketball Association

NFL: National Football League

NHL: National Hockey League

SCSP: Sport Corporate Social Responsibility

SL: Super League

UEFA: Union of European Football Associations

UN: United Nations

UNICEF: United Nations International Children's Emergency Fund

WBCSD: World Business Council for Sustainable Development

WHO: World Health Organization

ΑμεΑ: Άτομα με Αναπηρία

ΑΜΚΕ: Αστική Μη κερδοσκοπική Εταιρία

ΔΟΕ: Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.: Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Ε.Σ.Α.Κ.: Ένωση Σωματείων Αμειβομένων Καλαθοσφαιριστών

Ε.Σ.Α.Κ.Ε.: Ελληνικός Σύνδεσμος Ανωνύμων Καλαθοσφαιρικών Εταιρειών

ΕΚΕ: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

ΕΝΕΕΓΥΛ: Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο και Λύκειο

ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Κ.Α.Ε.: Καλαθοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρεία

ΜΚΟ: Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

ΟΠΑΠ: Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου

Π.Α.Ε.: Ποδοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρεία

ΣΕΒ Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και βιομηχάνων

ΣΕΦ: Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το φαινόμενο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), έχει αναδειχθεί παγκοσμίως τα τελευταία χρόνια και κατέχει σημαντική θέση στην ατζέντα των επιχειρήσεων. Τις τελευταίες δεκαετίες η ΕΚΕ τυγχάνει της αυξημένης προσοχής κρατών, διευθυντών και στελεχών επιχειρήσεων, διεθνών οργανισμών, ερευνητών, κυρίως εξαιτίας του σημαντικού αντίκτυπού που έχει στις οργανωτικές λειτουργίες (Dimitropoulos & Chatzigianni, 2022).

Παρά τις πολλές σχετικές συζητήσεις και τους προβληματισμούς, δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός για την ΕΚΕ, ούτε πληροφορίες σχετικά με το από πού προέρχεται, ποιες είναι οι κατευθύνσεις της και ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές αυτού του φαινομένου. Μπορεί να ειπωθεί πως πρόκειται για ένα κοινωνικό κίνημα, χωρίς όμως να μπορεί να εντοπιστεί τί είδους κίνημα είναι και ποια είναι η αιτία για την οποία ξεκίνησε (Moir, 2001). Πρόκειται για μια διαρκή δέσμευση των επιχειρήσεων, να συμπεριφέρονται με βάση τους ηθικούς κανόνες και να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα να προσπαθούν να βελτιώσουν και την ποιότητα ζωής των εργαζομένων τους, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα (World Business Council for Sustainable Development, 2000). Οι επιχειρήσεις, προσπαθώντας να εδραιωθούν και να χτίσουν μια εικόνα, χρησιμοποιούν διάφορα μέσα και εργαλεία, όπως το μάρκετινγκ, τις δημόσιες σχέσεις, τη διαφήμιση και τα τελευταία χρόνια και την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Μέσω της ΕΚΕ, επιχειρούν να προβάλλουν την υπευθυνότητα, την κοινωνική ευαισθησία και την επιχειρηματική ηθική. Ένα ερώτημα που έχει τεθεί, είναι αν η ΕΚΕ έχει ως κίνητρο τον αλτρουισμό ή αν απλά χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις, σαν ένα ακόμη εργαλείο για την μεγιστοποίηση του κέρδους τους (Srinaruewan, Binney, & Higgins, 2015).

Η εμφάνιση της ΕΚΕ στην Ελλάδα έγινε επίσημα το 2000, όταν και συστάθηκε το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ (Corporate Social Responsibility HELLAS), με την υπογραφή του καταστατικού του από δεκαέξι ιδρυτικά μέλη, δεκατρείς επιχειρήσεις και τρεις επιχειρηματικούς φορείς. Οι βασικοί όροι που έχει θέσει το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ είναι η διάδοση των αξιών της και η προβολή τους σε όλο τον επιχειρηματικό κόσμο και στην κοινωνία, καθώς και η προαγωγή της αξίας της

κοινωνικής συνοχής στην Ελλάδα. Είναι ο εκπρόσωπος του Πανευρωπαϊκού Δικτύου (Corporate Social Responsibility Europe). Το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ, έχει την στήριξη του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Αθήνας, το οποίο καθιερώνει βραβεία Κοινωνικής Ευθύνης και Ευαισθησίας, με στόχο την προώθηση της έννοιας της ΕΚΕ στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στο Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ είναι μέλη 146 επιχειρήσεις, οι οποίες δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον σε θέματα σχετικά με την κοινωνία και το περιβάλλον και έχουν εντάξει στις στρατηγικές τους σχετικά προγράμματα.

Η βιβλιογραφία για την ελληνική ΕΚΕ μέχρι και σήμερα, δεν μας δίνει αρκετά στοιχεία ώστε να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για την δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στον τομέα αυτό. Από τις λίγες σχετικές έρευνες που έχουν γίνει για το θέμα αυτό, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η ΕΚΕ στην Ελλάδα, δεν εκδηλώνεται ως αυθεντικό κοινωνικό ενδιαφέρον, αλλά χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις, περισσότερο ως ένα μέσο προώθησης οργανωσιακών σκοπών, προσαρμοσμένο στις εκάστοτε συνθήκες που επικρατούν στην αγορά (Sahinidis & Kavoura, 2014).

Η Ελλάδα βρίσκεται χαμηλά στην κατάταξη μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, σε ό,τι αφορά στην υιοθέτηση και εφαρμογή πολιτικών ΕΚΕ. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια, υπάρχει σημαντική πρόοδος στον συγκεκριμένο τομέα και αναμένεται πως θα υπάρξει μεγαλύτερη ανάπτυξη της ΕΚΕ από τις ελληνικές επιχειρήσεις (Skouloudis, Jones, Malesios, & Evangelinos, 2014).

Τις τελευταίες δεκαετίες, όλο και περισσότερες αθλητικές οργανώσεις και οργανισμοί, ομάδες, σύλλογοι, συμμετέχουν στην προσπάθεια προσέγγισης της κοινότητας και δημιουργούν με αυτόν τον τρόπο τα θεμέλια για να υποστηρίξουν κοινωνικούς σκοπούς στις τοπικές κοινότητές τους, αλλά και στην κοινωνία ευρύτερα (Babiak, Bradish, Wolfe, Kent, & Johnson, 2007). Ο αθλητισμός είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο και αποτελεί μέρος της παγκόσμιας κουλτούρας, καθώς και σημαντικό μέρος της ζωής πολλών ανθρώπων, που ασχολούνται με αυτόν, συμμετέχοντας άμεσα ή έμμεσα. Καθώς η επιρροή του αθλητισμού αυξάνεται συνεχώς, παρατηρείται παράλληλη αύξηση και της ικανότητάς του να επηρεάζει θετικά σε αλλαγές στις τοπικές κοινότητες σε όλο τον κόσμο (McGowan & Mahon, 2009). Εξαιτίας της μεγάλης δημοτικότητάς του, αποτελεί μια τεράστια πηγή εσόδων, για τους

εμπλεκόμενους. Ο αθλητισμός είναι ένας ξεχωριστός κοινωνικο-οικονομικός τομέας (Somaiah, 2019) και ίσως χρήζει ειδικής μεταχείρισης, εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο αγγίζει την καθημερινότητα των ανθρώπων. Άλλοι θεωρούν ότι τα επαγγελματικά αθλητικά πρωταθλήματα και οι μεγάλοι σύλλογοι δεν διαφέρουν σχεδόν καθόλου από την οποιαδήποτε άλλη πολυεθνική εταιρεία. Αποτελούνται και αυτοί από υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία διαχειρίζονται επαγγελματικά και εμπορικά. Κατά καιρούς έχει αμφισβητηθεί η παραδοσιακή φύση των αθλητικών συλλόγων και των αγώνων, με την υιοθέτηση πρακτικών διαχείρισης παρόμοιων με αυτές των επιχειρήσεων. Αυτό που εννοούμε λέγοντας παραδοσιακός αθλητισμός, το συναντάμε μάλλον αποκλειστικά στα ερασιτεχνικά τμήματα (Breitbarth, Walzel, Anagnostopoulos, & van Eekeren, 2015)

Στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης, οι αθλητικοί οργανισμοί, ενσωματώνουν προγράμματα για ΑμεΑ, με σκοπό την δημιουργία ίσων ευκαιριών και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων αυτών (Rowe, Karg, & Sherry, 2019). Τα ΑμεΑ αποτελούν μια από τις πιο μεγάλες μειονοτικές ομάδες, η οποία και παραγκωνίζεται συχνά. Σύμφωνα με τον World Health Organization (WHO), η αναπηρία είναι μέρος της ανθρώπινης ύπαρξης και σχεδόν όλοι θα βιώσουν προσωρινά ή μόνιμα, κάποιας μορφής αναπηρία στη ζωή τους. Υπολογίζεται πως 1,3 δισεκατομμύρια άνθρωποι, δηλαδή περίπου το 16% του παγκόσμιου πληθυσμού, βιώνουν σήμερα μια σημαντική μορφή αναπηρίας (World Health Organization, World Report on Disability, 2011).

Τα άτομα με αναπηρία έχουν διπλάσιες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν καταστάσεις όπως κατάθλιψη, άσθμα, εγκεφαλικό, διαβήτη, παχυσαρκία και πολλά άτομα με αναπηρία πεθαίνουν έως και είκοσι χρόνια νωρίτερα από ένα άτομο χωρίς αναπηρία (World Health Organization, 2022).

Είναι γεγονός πως τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν πολλές ανισότητες, συμπεριλαμβανομένου του στιγματισμού, των διακρίσεων, της φτώχειας, του αποκλεισμού από την εκπαίδευση και την απασχόληση (Winzer & Mazurek, 2015).

Εκτιμάται πως το ποσοστό του πληθυσμού με αναπηρία θα αυξηθεί εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού, νέων ασθενειών που κάνουν την εμφάνισή τους και που προκαλούν αναπηρίες, όπως το άγχος, κάποιος ιός και η κατάχρηση ναρκωτικών και

αλκοόλ. Άλλοι παράγοντες μπορεί να είναι η κακή σίτιση στις υπανάπτυκτες χώρες, η παιδική εργασία, οι πόλεμοι και η βία, που προκαλούν και συντηρούν αναπηρίες σε παιδιά και ενήλικες (World Health Organization, 2022).

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, για άτομα με αναπηρίες, στο πεδίο του αθλητισμού και πιο συγκεκριμένα μέσα από τις περιπτώσεις δυο εκ των κορυφαίων αθλητικών οργανισμών της Ελλάδας, των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Η επιλογή των δυο αυτών αθλητικών οργανισμών, προέκυψε από το γεγονός ότι είναι πρωτοπόροι στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, για άτομα με ειδικές ανάγκες, σε εθνικό επίπεδο. Φαίνεται πως τα προγράμματα ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, δημιουργούν μια ανταποδοτική σχέση, με την φίλαθλη κοινότητα και ιδιαίτερα με τα ΑμεΑ, στα οποία καλλιεργείται έντονα το συναίσθημα ότι ανήκουν στην οικογένεια της δημοφιλούς ομάδας. Οι φίλαθλοι από την πλευρά τους ανταποδίδουν στην κοινωνική πολιτική των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, καταναλώνοντας προϊόντα και υπηρεσίες και φυσικά με την συνεχή στήριξή τους. Η στενή αυτή σχέση, ενισχύεται διαρκώς, μέσω της προσπάθειας των δύο αυτών αθλητικών οργανισμών, να εμπλουτίζουν το πρόγραμμα τους με ακόμη περισσότερες δράσεις για ΑμεΑ.

Οι δυο αθλητικοί οργανισμοί, ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, μέσω της μεγάλης δημοφιλίας τους, έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν στην οικονομικά, συναισθηματικά και ηθικά την ευάλωτη ομάδα των ΑμεΑ, που παραγκωνίζεται συνεχώς και να βοηθήσουν παράλληλα στην προσπάθεια της κοινωνικής ενσωμάτωσής τους.

Τα βασικά ερωτήματα, τα οποία η παρούσα εργασία θα επιχειρήσει να απαντήσει είναι τα εξής:

1. Από ποιους σχεδιάζονται και υλοποιούνται τα προγράμματα ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
2. Είναι τα ΑμεΑ μια από τις κυριότερες ομάδες στόχους της στρατηγικής ΕΚΕ των δυο αθλητικών οργανισμών;
3. Τα κίνητρα για την πραγματοποίηση αυτών των δράσεων είναι αλτρουιστικά ή αποσκοπούν και στο κέρδος;

4. Σε ποιους άξονες στηρίζεται η πολιτική ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ σε σχέση με την ΕΚΕ; Τι ρόλο παίζουν οι παίκτες των ομάδων του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ;
5. Ποια είναι τα οφέλη για τις ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και ποια για τα ΑμεΑ από την εφαρμογή της ΕΚΕ;

1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στην παρούσα εργασία ακολουθήθηκε η ποιοτική μεθοδολογία. Η ποιοτική μεθοδολογία αξιολογείται όλο και περισσότερο σε διπλωματικές εργασίες, διδακτορικές διατριβές και ερευνητικά προγράμματα, καθώς θεωρείται πως μπορεί να προσφέρει νέους τρόπους σκέψης και πρακτικές στην έρευνα. Μέσω της ποιοτικής έρευνας, προσεγγίζονται με ιδιαίτερο τρόπο, τα βιώματα και οι συμπεριφορές των συμμετεχόντων και δίνεται τη δυνατότητα να διερευνηθούν ζητήματα για τα οποία δεν διαθέτουμε επαρκή γνώση ή υπάρχει γνώση η οποία αμφισβητείται. Επίσης βοηθά στην ανάπτυξη μιας πιο σύνθετης περιγραφής και κατανόησης του θέματος που ερευνάται, μέσα από την επαφή με τα πρόσωπα της έρευνας, καταγράφοντας τα λεγόμενά τους και παρατηρώντας τις συμπεριφορές τους. Η ποιοτική μεθοδολογία είναι απαραίτητη, στις έρευνες όπου οι ποσοτικές μετρήσεις και οι στατιστικές αναλύσεις δεν ταιριάζουν με το αντικείμενο που ερευνάται (Ισαρη & Πούρκος, 2015).

Μέσω της ποιοτικής έρευνας, οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν σε μεγαλύτερο βάθος τις ανθρώπινες συμπεριφορές, τις αντιλήψεις, τις απόψεις, τις εμπειρίες και τις σκέψεις. Οι πιο διαδεδομένες μέθοδοι, με τις οποίες συλλέγονται τα δεδομένα στην ποιοτική έρευνα είναι οι συνεντεύξεις, οι ομάδες επικέντρωσης και η παρατήρηση. Ο κάθε ερευνητής επιλέγει κάθε φορά την μέθοδο που θεωρεί καταλληλότερη, για το εκάστοτε ερευνητικό ερώτημα.

Την πιο διαδεδομένη επιλογή στην ποιοτική έρευνα, αποτελούν οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις, στις οποίες γίνονται καθοριστικές ερωτήσεις, που δίνουν τη δυνατότητα στον ερευνητή, να επεκταθεί και να μελετήσει το ερευνητικό ερώτημα βαθύτερα. Οι συμμετέχοντες, μέσω των ημι-δομημένων συνεντεύξεων, καθοδηγούνται έως έναν βαθμό τους από τους ερευνητές και επικεντρώνονται στο ερευνητικό ερώτημα, με σκοπό να επεκταθούν βαθύτερα, μέχρι του σημείου που θα βοηθήσουν

στην εξαγωγή εγκυρότερων συμπερασμάτων. Έτσι λοιπόν, η συνέντευξη χαρακτηρίζεται από μια ευελιξία και μπορεί να οδηγήσει στην άντληση πληροφοριών, την σπουδαιότητα των οποίων οι ερευνητές μπορεί να μην είχαν αντιληφθεί πριν τη διεξαγωγή της συνέντευξης (Γαλάνης, 2018). Οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις, που χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για την παραγωγή υλικού, δίνουν τη δυνατότητα στον συνεντευξιζόμενο να ενεργοποιήσει επικοινωνιακές μορφές που προσομοιάζουν στον καθημερινό τρόπο ζωής του όπως, την αφήγηση, την περιγραφή, την επιχειρηματολογία, το διάλογο. Η μέθοδος αυτή χαρακτηρίζεται από ευελιξία και διαδραστικότητα. Αποφεύγεται επίσης την εκ των προτέρων τυποποίηση των απαντήσεων και άρα των δεδομένων της έρευνας (Τσιώλης, 2015). Η ποιοτική έρευνα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε συνδυασμό ποσοτική έρευνα, με σκοπό την εξαγωγή περισσότερων έγκυρων αποτελεσμάτων και τη μείωση της πιθανότητας του σφάλματος (Γαλάνης, 2018).

Η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων και το κύρος μιας ποιοτικής έρευνας, διασφαλίζεται μέσω της ερευνητικής συνέπειας και της ενδελεχούς περιγραφής της ερευνητικής διαδικασίας στον αναγνώστη, έτσι ώστε ο ίδιος να μπορεί να κρίνει και να διαπιστώνει την εγκυρότητα της συγκεκριμένης έρευνας (Συμεού, 2007).

Στο πλαίσιο αυτής της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν διάφορες ποιοτικές τεχνικές συλλογής δεδομένων. Σε πρώτη φάση πραγματοποιήθηκε επισκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και άλλων διαθέσιμων δευτερογενών πηγών (Gastel B. & Day, 2022). Πιο συγκεκριμένα, αναζητήθηκε υλικό που συνέβαλε στην διαμόρφωση του θεωρητικού πλαισίου της ΕΚΕ και της σχέσης της με τον αθλητισμό, σε ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, ερευνητικές εργασίες και διατριβές. Επιπλέον συλλέχθηκε υλικό από τα αρμόδια τμήματα των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, καθώς επίσης από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο. Στο εμπειρικό τμήμα της μελέτης πραγματοποιήθηκαν 6 ημι-δομημένες συνεντεύξεις αξιωματούχων και αθλητών των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, οι οποίες βασισμένες σε κάποιους βασικούς άξονες, έδωσαν την ευκαιρία να αναδειχθούν και νέα θέματα, μέσω της αλληλεπίδρασης με τους συνομιλητές. Η επιλογή των συνομιλητών έγινε με βάση των ρόλο τους στις πρωτοβουλίες ΕΚΕ των δύο αθλητικών οργανισμών που μελετώνται, καθώς επίσης και στο βαθμό οικειότητας με την ερευνήτρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΚΕ

Με τον όρο Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, που είναι μετάφραση του αγγλικού όρου Corporate Social Responsibility (CSR), ορίζεται το σύνολο των πολιτικών και των πρακτικών που εφαρμόζει μια επιχείρηση, ενσωματώνοντας περιβαλλοντικές και κοινωνικές δραστηριότητες, συνδυάζοντας παράλληλα τα οικονομικά συμφέροντα των οργανωσιακών ενδιαφερομένων μερών και τις σχέσεις τους με τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, σεβόμενη πάντα το άτομο, την κοινωνία και το περιβάλλον (Mak & Kusnadi, 2005)

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη εμφανίζεται διεθνώς με πολλούς και ποικίλους ορισμούς, ίσως εξαιτίας των διαφορετικών παραδόσεων που έχει κάθε χώρα, της ιστορίας και του διαφορετικού επιπέδου ανάπτυξής τους. Τη συναντούμε επίσης με τους όρους Corporate Citizenship (Εταιρική Υπευθυνότητα), Social Responsibility (Κοινωνική Ευθύνη), Social Responsiveness (Κοινωνική Ανταποδοτικότητα), Corporate Responsibility (Εταιρική Ευθύνη). Έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί για την ΕΚΕ, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει διατυπωθεί ένας κοινά αποδεκτός ορισμός, ίσως εξαιτίας των πολλών διαστάσεων που έχει η έννοια.. Με βάση έναν από τους ορισμούς που της έχει αποδοθεί αναφέρεται πως ως ΕΚΕ ορίζεται το σύνολο των δράσεων που έχουν στόχο να προάγουν το κοινό καλό, δεν απαιτούνται από το νόμο και επεκτείνονται πέρα από το οικονομικό κέρδος (McWilliams & Siegel, 2000)

Ένας από τους σημαντικότερους μελετητές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και ο εμπνευστής της, είναι ο Archie Carroll. Το 1991, ο Carroll στο άρθρο του με τίτλο «The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders», διατύπωσε τον ορισμό των τεσσάρων μερών και τον απεικόνισε με τη μορφή μιας πυραμίδας. Το πυραμοειδές σχήμα επιλέχθηκε επειδή είναι απλό στην κατασκευή του και κατασκευάστηκε για να αντέχει στη φθορά του χρόνου. Στη βάση της πυραμίδας έθεσε την οικονομική ευθύνη, η οποία είναι ο κύριος στόχος των επιχειρήσεων. Όπως ακριβώς ένα οικοδόμημα έχει ανάγκη

από ισχυρά θεμέλια, έτσι και το σταθερό κέρδος μιας επιχείρησης πρέπει να είναι ισχυρό, ώστε να στηρίζει όλες τις άλλες προσδοκίες της κοινωνίας από τις επιχειρήσεις. Στο δεύτερο επίπεδο της πυραμίδας ο Carroll τοποθετεί τις νομικές ευθύνες μιας επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις επιχειρηματικές πρακτικές του σχετικού εθνικού, διεθνούς, περιφερειακού και τοπικού νομικού συστήματος. Το τρίτο επίπεδο της πυραμίδας ΕΚΕ του Carroll αφορά στην ηθική. Στόχος είναι μια ηθική επιχείρηση, δίκαιη προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, που ενστερνίζεται δραστηριότητες, πρότυπα και πρακτικές που βασίζονται σε ηθικούς λόγους, δεν βλάπτει και δεν δημιουργεί αρνητικές συνέπειες, ακολουθώντας κανόνες και αξίες της κοινωνίας. Τέλος, στην κορυφή της πυραμίδας τοποθετεί την φιλανθρωπική ευθύνη. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει εθελοντικές ευθύνες που υπερβαίνουν τις γενικές προσδοκίες της κοινωνίας για το τι απαιτείται από μια επιχείρηση. Οι επιχειρήσεις συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπική κοινότητας, χρηματοδοτώντας δραστηριότητες και έργα, όπως δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα, εκπαιδευτικούς οργανισμούς, πολιτιστικούς συλλόγους κ.α. (Carroll, 1991). Στον ορισμό που διατύπωσε για την ΕΚΕ ο Carroll (1979) σύνδεσε τη νομική, οικονομική, ηθική και φιλανθρωπική συμπεριφορά των σύγχρονων οργανισμών και τόνισε πως οι επιχειρήσεις πρέπει να προχωρούν πέρα από τις υποχρεωτικές από τους νόμους δραστηριότητες, έτσι ώστε να θεωρούνται κοινωνικά υπεύθυνες (Dimitropoulos & Chatzianni, 2022).

Εικόνα 1 Το πυραμοειδές μοντέλο των τεσσάρων διαστάσεων ΕΚΕ του Carroll 1991

Ο Howard R. Bowen, εξέδωσε το 1953 το βιβλίο του *Social Responsibilities of the Businessman*. Αυτή ήταν ίσως η πρώτη ολοκληρωμένη συζήτηση για την επιχειρηματική ηθική και την κοινωνική ευθύνη. Πάνω στις βάσεις που έθεσε ο Bowen, τα στελέχη επιχειρήσεων και οι ακαδημαϊκοί θα μπορούσαν να εξετάσουν τα θέματα αυτά ως μέρος του στρατηγικού σχεδιασμού τους και της λήψης διοικητικών αποφάσεων. Ο Bowen όρισε της Εταιρική Κοινωνική ευθύνη ως τις υποχρεώσεις των επιχειρηματιών να ακολουθούν πολιτικές και να λαμβάνουν αποφάσεις, σύμφωνα με τους στόχους και τις αξίες της κοινωνίας. Ο ορισμός που έδωσε, συνδέει στενά την στρατηγική των επιχειρήσεων με την κοινωνία και καταλήγει στο συμπέρασμα της αρμονικής συνύπαρξης των δύο αυτών παραγόντων (Bowen, 1953, 2013).

Το 1963, ο Joseph McGuire, στο έργο του *Business and Society*, έδωσε έναν πιο ακριβή ορισμό, τονίζοντας πως οι επιχειρήσεις πρέπει να ενδιαφέρονται και για τα πολιτικά δρώμενα, την ευημερία της κοινωνίας, την ικανοποίηση των εργαζομένων τους και της κοινωνίας γενικότερα. Διευκρίνισε δηλαδή, πως οι ευθύνες των επιχειρήσεων δεν είναι μόνο οικονομικές και νομικές αλλά και κοινωνικές (McGuire, 1963).

Το 1967, ο Keith Davis, υποστήριξε πως το νόημα της κοινωνικής ευθύνης, προέρχεται από την ανησυχία για τις ηθικές συνέπειες των πράξεων μας και πως αυτές θα μπορούσαν να επηρεάσουν τα συμφέροντα των άλλων. Η ιδέα της κοινωνικής ευθύνης, απαιτεί από τις επιχειρήσεις να εξετάζουν τις πράξεις τους λαμβάνοντας υπόψη ολόκληρο το κοινωνικό σύστημα καθιστώντας τες παράλληλα υπεύθυνες για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν οι πράξεις τους στην κοινωνία. Επομένως μια υγιής επιχείρηση πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι δεν υπάρχει μόνη της και δεν μπορεί να υπάρξει μέσα σε μια άρρωστη κοινωνία (Davis, 1967).

Ο ορισμός που δίνει το Παγκόσμιο Συμβούλιο Επιχειρήσεων για την Βιώσιμη Ανάπτυξη (World Business Council for Sustainable Development) είναι ο εξής: *«Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η διαρκής δέσμευση των επιχειρήσεων για ηθική συμπεριφορά και συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη με ταυτόχρονη βελτίωση της ποιότητας ζωής τόσο του εργατικού τους δυναμικού και των οικογενειών τους καθώς επίσης και των τοπικών κοινοτήτων και της κοινωνίας γενικότερα»* (World Business Council for Sustainable Development, 2000).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2001, στην Πράσινη Βίβλο, όρισε την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ως μια έννοια κατά την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν εθελοντικά, τις κοινωνικές αλλά και περιβαλλοντικές τους ανησυχίες, στην επιχειρηματική τους δράση (Commission of the European Communities, 2001).

Η Παγκόσμια Τράπεζα ορίζει την ΕΚΕ ως: *«δέσμευση από την πλευρά των επιχειρήσεων απέναντι στους εργαζόμενους, τις τοπικές κοινότητες και στην κοινωνία γενικότερα, πως θα συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους»* (World Bank, 2005)

Το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (CSR HELLAS) ορίζει την ΕΚΕ ως εξής: *«Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η εθελοντική δέσμευση των επιχειρήσεων σε στρατηγικές που ενσωματώνουν κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες και εκφράζονται με συναφείς πρακτικές, που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, τις σχέσεις με το ανθρώπινο δυναμικό τους, την κοινωνική αλληλεγγύη και τη διασφάλιση σχέσεων εμπιστοσύνης, με την τοπική κοινωνία και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο».* (CSR HELLAS, n.d.).

Με βάση την σχετική βιβλιογραφία, ένας γενικός ορισμός θα μπορούσε να ορίσει την ΕΚΕ ως το σύνολο των πρωτοβουλιών εθελοντικού χαρακτήρα, που αναλαμβάνει μια επιχείρηση, αποσκοπώντας στην προώθηση του κοινού καλού, επηρεάζοντας με θετικό τρόπο, τη σχέση μεταξύ επιχείρησης και κοινωνίας. Οι δράσεις αυτές δεν έχουν σχέση με φιλανθρωπίες και δεν είναι κομμάτι της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων που ακολουθεί η εκάστοτε επιχείρηση.

2.2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΕ

Η ιστορία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, είναι μακρά και ποικίλη. Εδώ και αιώνες έχουν εντοπιστεί ενδείξεις του ενδιαφέροντος της επιχειρηματικής κοινότητας για την κοινωνία, ωστόσο, επίσημες μελέτες για την ΕΚΕ, συναντάμε τον 20ο αιώνα. Αν και μπορούμε να βρούμε δείγματα της σκέψης για την ΕΚΕ σε όλο τον κόσμο, κυρίως βέβαια στις ανεπτυγμένες χώρες, τα επίσημα κείμενα τα συναντάμε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ), όπου έχει συσσωρευτεί ένα σημαντικό σώμα λογοτεχνίας (Carroll, 1999)

Ήδη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, μεμονωμένοι επιχειρηματίες στις ΗΠΑ, εντάσσουν φιλανθρωπικές δράσεις στις επιχειρηματικές στρατηγικές τους. Μέσα από την βιβλιογραφία για την ΕΚΕ, μπορούμε να εντοπίσουμε τις εξελίξεις στην κατανόησή της έννοιας καθώς και στην επιχειρηματική πρακτική. Ο Frederick περιγράφει την πρόοδο της ανάπτυξης της ΕΚΕ έως το 1970, προσδιορίζοντας την σαν μια εξέταση της υποχρέωσης των επιχειρήσεων, να ενδιαφέρονται και για την κοινωνική βελτίωση (Frederick, 1994).

Η ιδέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, έκανε την εμφάνισή της το 1913, με την μορφή της εταιρικής φιλανθρωπίας, δημιουργώντας μια νέα σχέση ανάμεσα στις επιχειρήσεις και την κοινωνία. Η έννοια της ΕΚΕ θα μπορούσε να ειπωθεί πως εμφανίζεται στα μέσα της δεκαετίας του 1920, εξαιτίας της ανάγκης για την διαχείριση των συμφερόντων όχι μόνο των επιχειρήσεων αλλά και της κοινωνίας γενικότερα (Frederick, 1994).

Κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η ΕΚΕ κάλυπτε επείγουσες ανάγκες. Το ίδιο διάστημα παρατηρείται μια μεταστροφή στην συμπεριφορά των επιχειρήσεων προς την κοινωνική υπευθυνότητα, προς την άποψη δηλαδή πως οι επιχειρήσεις δεν είναι υπεύθυνες μόνο για την μεγιστοποίηση των κερδών τους αλλά και για τις επιπτώσεις που έχουν οι δραστηριότητές τους στην κοινωνία και στο περιβάλλον (Carroll, 1999). Το κράτος δεν αποτελούσε πλέον τον μοναδικό εγγυητή σε τομείς όπως η παιδεία, η υγεία, η πρόνοια, το περιβάλλον και άλλους, και έτσι οι επιχειρήσεις οδηγήθηκαν στο να αναλάβουν ενεργό δράση στους παραπάνω τομείς.

Κατά τη δεκαετία του 1960, το ενδιαφέρον για την ΕΚΕ επηρεάστηκε από τις ανησυχίες της κοινωνίας για την ταχεία αύξηση του πληθυσμού, την ρύπανση και την εξάντληση των πόρων καθώς και από την εμφάνιση κινημάτων για το περιβάλλον και τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα (Latapí Agudelo, Jóhannsdóttir, & Davídsdóttir, 2019).

Γύρω στο 1970 κάνει την εμφάνισή της η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ανταπόκρισης, η ικανότητα δηλαδή μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις κοινωνικές πιέσεις. Πραγματοποιείται ουσιαστικά μια μετάβαση από μια φιλοσοφική προσέγγιση σε μια προσέγγιση που εστιάζει στην επιθυμία των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας (Moir, 2001). Οι επιχειρήσεις άρχισαν να

ενσωματώνουν πολιτικές για την αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων της εποχής. Ως αποτέλεσμα αυτής της μεταστροφής, η δεκαετία του 1970 ήταν η δεκαετία που ο Carroll (2015) ονόμασε εποχή «διαχείρισης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης».

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 προέκυψαν νέες κοινωνικές ανησυχίες, για θέματα όπως η αειφόρος ανάπτυξη και η εταιρική συμπεριφορά. Την εποχή αυτή παρατηρήθηκε έντονο ενδιαφέρον για θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η βιώσιμη ανάπτυξη (Latapí Agudelo, Jóhannsdóttir, & Davídsdóttir, 2019). Οι κυριότερες κοινωνικές ανησυχίες της δεκαετίας αυτής αφορούσαν στην ρύπανση του περιβάλλοντος, τις ανισότητες στην απασχόληση, την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, την ποιότητα της εργασίας και τις καταχρήσεις των πολυεθνικών εταιρειών (Carroll, 2008)

Τη δεκαετία του 1990, το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, είχε ως αποτέλεσμα την απήχηση της έννοιας της ΕΚΕ σε διεθνές επίπεδο. Υπήρξαν πολλές πολυεθνικές εταιρίες που συνειδητοποίησαν πως με το να είναι κοινωνικά υπεύθυνες, ήταν πιο ασφαλείς και θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τις προκλήσεις που θα προκύπταν εξαιτίας της παγκοσμιοποίησης. Έτσι η θεσμοθέτηση της ΕΚΕ γινόταν όλο και ισχυρότερη (Carroll, 2015). Σημαντικό ρόλο για την ενθάρρυνση της εφαρμογής ΕΚΕ έπαιξε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), η οποία με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Διακήρυξης κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού (1994), ξεκίνησε να προωθεί την εφαρμογή της ΕΚΕ.

Στην δεκαετία του 2000 διακρίνουμε την ευρύτερη αναγνώριση της ΕΚΕ αλλά και την στρατηγική προσέγγιση της ΕΚΕ, μέσα από ακαδημαϊκά έντυπα. Παρατηρείται μια σημαντική αλλαγή στις πολιτικές των επιχειρήσεων, προς όφελος του κοινωνικού συμφέροντος. Στο πλαίσιο της ΕΚΕ οι επιχειρήσεις αναλαμβάνουν υποχρεώσεις προς τους ανθρώπους τους, οι οποίες υπερβαίνουν τις νομικές απαιτήσεις και τα καθήκοντά τους απέναντι τους. Στην προσπάθεια της επιχείρησης να εκπληρώσει αυτές τις υποχρεώσεις, οφείλει να ελαχιστοποιεί τις βλάβες που μπορεί να προκληθούν και να μεγιστοποιήσει τις ευεργετικές επιδράσεις προς στην κοινωνία (Smith N. , 2000). Είναι η εποχή που η κοινωνία θα είχε μεγαλύτερες απαιτήσεις από τις επιχειρήσεις, για να ενσωματώσουν τα κοινωνικά ζητήματα στις στρατηγικές τους (Lantos, 2001).

Στα επόμενα χρόνια αναπτύχθηκε η έννοια της δημιουργίας κοινής αξίας, που θεωρήθηκε ένα αναγκαίο βήμα για την εξέλιξη των επιχειρήσεων. Πρόκειται για πρακτικές, και πολιτικές, που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα μιας επιχείρησης, ενώ παράλληλα προάγουν τις οικονομικές και τις κοινωνικές συνθήκες στο περιβάλλον δραστηριοποίησής τους (Porter & Kramer, 2011).

Η κύρια αιτία της εμφάνισης της Εταιρικής Κοινωνική Ευθύνης φαίνεται να είναι το γεγονός πως οι επιχειρήσεις διέθεταν σημαντική δύναμη στην κοινωνία, την οποία ήταν απαραίτητο να διαχειριστούν με υπευθυνότητα (Robertson, 2016). Η εννοιολογική δημιουργία της ΕΚΕ στην δεκαετία του 1950, οδήγησε στην μεταβολή του τρόπου, με τον οποίο οι επιχειρήσεις εξέταζαν και αλληλοεπιδρούσαν με το περιβάλλον τους (Dimitropoulos & Chatzigianni, 2022).

Οι επιχειρηματίες που διακατέχονταν από αισθήματα για κοινωνική συμμετοχή, ενσωμάτωσαν γρήγορα την ΕΚΕ στην στρατηγική τους. Δεν είναι λίγες οι επιχειρήσεις που ήθελαν να συμβάλλουν θετικά στην κοινωνία και ζητούσαν οι ίδιες να συμμετέχουν σε προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Πολλές επιχειρήσεις χρησιμοποίησαν την ΕΚΕ με σκοπό να αυξήσουν την αποδοτικότητά τους, τις πωλήσεις, το κέρδος τους, ενώ άλλες θεώρησαν πως η χρήση της είναι απαραίτητη, ως ένα πολύτιμο εργαλείο που τις βοηθήσει να πετύχουν την μεγαλύτερη ικανοποίηση του καταναλωτή (Maignan & Ralston, 2002).

Η ανάγκη για την εφαρμογή προγραμμάτων ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις, προέκυψε ως μια ανάγκη τους για προσαρμογή σε ένα περιβάλλον που αναπτυσσόταν πολιτισμικά ή μετά από μεγάλα σκάνδαλα στα οποία εμπλέκονταν πολυεθνικές εταιρίες. Οι επιχειρήσεις που θα συνέχιζαν να συμπεριφέρονται ανεύθυνα, θα τιμωρούνται με την δραματική πτώση των τιμών των μετοχών και των πωλήσεών τους (Filizöz & Fişne, 2011).

2.3 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Πολλοί μελετητές κάνουν διάκριση μεταξύ εσωτερικής και εξωτερικής διάστασης της ΕΚΕ. Στην εσωτερική διάσταση, οι οργανισμοί θέτουν τις προτεραιότητές τους με βάση τις ανάγκες των εσωτερικών ενδιαφερόμενων μερών,

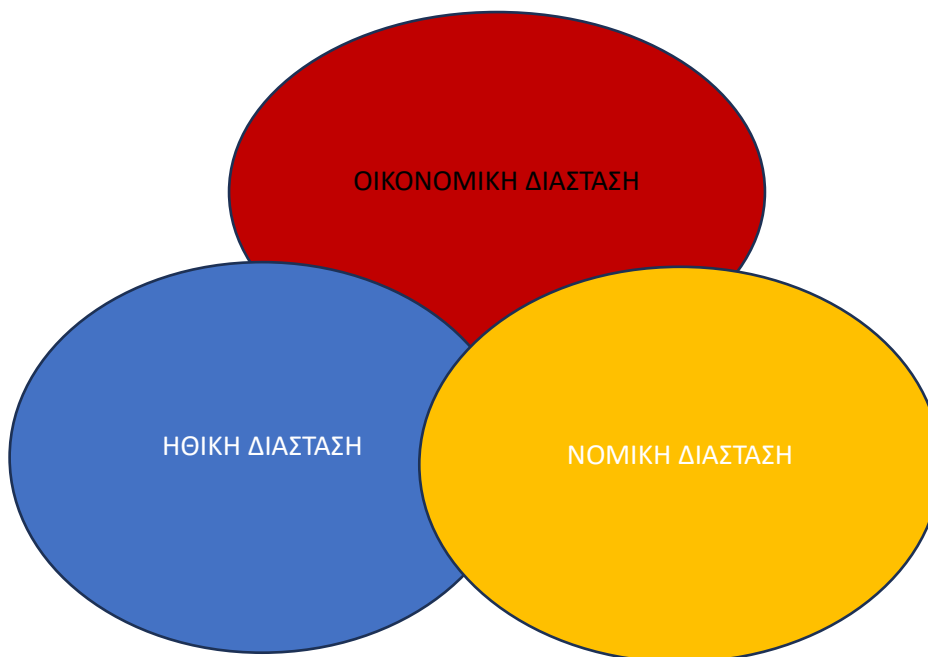
όπως η κατάρτιση, η εκπαίδευση, η ασφάλεια στο χώρο εργασίας, οι ίσες ευκαιρίες και άλλες. Στο εξωτερικό επίπεδο, η ΕΚΕ στοχεύει στην εξυπηρέτηση των αναγκών των εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών και στο περιβάλλον, δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στα καθήκοντα της επιχείρησης ως πολίτη (Dimitropoulos & Chatzigianni, 2022).

Το 2001 η Ευρωπαϊκή Ένωση (European Union) στην Πράσινη Βίβλο, έκανε διαχωρισμό της εσωτερικής και εξωτερικής διάστασης της ΕΚΕ. Οι εργαζόμενοι θεωρούνται οι ενδιαφερόμενοι της εσωτερικής διάστασης, ενώ της εξωτερικής θεωρούνται οι φορείς που ανήκουν στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης (Commission of the European Communities, 2001).

Στην εξωτερική διάσταση η ΕΚΕ επεκτείνεται εκτός των ορίων της επιχείρησης, στην τοπική κοινότητα όπου εδρεύει και απευθύνεται σε πελάτες, προμηθευτές, δημόσιους φορείς. Η εσωτερική διάσταση της ΕΚΕ αφορά σε δράσεις προς τα ενδιαφερόμενα μέρη που βρίσκονται στο εσωτερικό της επιχείρησης. Οι δράσεις αυτές απευθύνονται στους εργαζόμενους και επικεντρώνονται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, όπως οι συνθήκες εργασίας, ο σεβασμός στις ατομικές διαφορές και γενικότερα στη δημιουργία ενός αισθήματος κατανόησης και φροντίδας του εργατικού δυναμικού της επιχείρησης. Θέτει σαν στόχο την βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, για την επίλυση των εργασιακών ζητημάτων καθώς στη δημιουργία ενός εργασιακού πλαισίου που εστιάζει στη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος (Damjanović, 2019).

Το 2003, οι Carroll και Schwartz, παρουσίασαν μια αναθεωρημένη έκδοση της πυραμίδας του Carroll (1991). Στην αναθεωρημένη έκδοση, διέγραψαν την φιλανθρωπία ως ξεχωριστή διάσταση της ΕΚΕ, προκειμένου να μην συγχέεται με την ηθική. Έτσι παρουσίασαν ένα νέο μοντέλο, αλληλοκαλυπτόμενων κύκλων, οικονομικών, νομικών και ηθικών ευθυνών (Meynhardt & Gomez, 2019).

Ο Carroll αναγνώριζε πως θα ήταν λάθος να αποκαλεί αυτές τις φιλανθρωπικές δραστηριότητες ευθύνες (Carroll, 1979). Άλλοι θεωρούν πως η φιλανθρωπία δεν μπορεί να θεωρείται από μόνη της μια ευθύνη της επιχείρησης, αλλά κάτι που απλά επιθυμεί να κάνει, χωρίς να το απαιτεί το καθήκον (L'etang, 1994).

Εικόνα 2 Το μοντέλο των τριών διαστάσεων της ΕΚΕ. Schwartz & Carroll, 2003

- Οικονομική Διάσταση: Περιλαμβάνει τις δραστηριότητες εκείνες που αναμένεται να έχουν άμεσο ή έμμεσο οικονομικό αντίκτυπο στην επιχείρηση. Τέτοιες ενέργειες αποσκοπούν στην αύξηση των κερδών ή στην αποφυγή ζημιών καθώς και στην βελτίωση του ηθικού των εργαζομένων και της δημόσιας εικόνας της επιχείρησης. Οποιαδήποτε ενέργεια αποβλέπει στην αύξηση των κερδών της επιχείρησης και της αξίας της μετοχής της, θεωρείται ότι ανήκει σε αυτήν την κατηγορία ευθυνών.
- Νομική Διάσταση: Η κατηγορία αυτή έχει σχέση με τον τρόπο που ανταποκρίνεται η επιχείρηση στις νομικές προσδοκίες της κοινωνίας, κατά πόσο δηλαδή η επιχείρηση συμμορφώνεται στους νόμους.
- Ηθική διάσταση: Η κατηγορία αυτή αναφέρεται στις ηθικές ευθύνες που η κοινωνία και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, αναμένουν από την επιχείρηση να αναλάβει (Schwartz & Carroll, 2003).

2.4 ΜΟΝΤΕΛΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Σε μια προσπάθεια κατηγοριοποίησης των μοντέλων της ΕΚΕ, ανάλογα με την αποτελεσματικότητα και την υπευθυνότητα, οι Philip Kotler και Nancy Lee, στο βιβλίο που εξέδωσαν με τίτλο «*Success in Social Marketing. 100 Case Studies From Around the Globe*» (Lee & Kotler, 2022) ξεχώρισαν τα εξής :

- Προώθηση Σκοπού (Cause Promotion), στην οποία οι επιχειρήσεις προσπαθούν να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα κεφάλαια για έναν κοινωνικό σκοπό, μέσω της χρησιμοποίησης των πόρων της. Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού για ένα θέμα και μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω συγκέντρωσης κεφαλαίων, εθελοντικής συμμετοχής ή χορηγίας. Η προώθηση σκοπού μπορεί να κατευθύνεται από την ίδια την επιχείρηση ή μπορεί η επιχείρηση να συμμετέχει σε μια πρωτοβουλία που υπάρχει ήδη. Αυτή είναι η πιο δαπανηρή δραστηριότητα ΕΚΕ όσον αφορά τη χρήση πόρων (Thomas & Kureshi, 2017).
- Μάρκετινγκ Σκοπού (Cause-Related marketing), όπου αναφέρονται στις χορηγίες που έχουν ως σκοπό το κέρδος και επιτρέπουν τις συναλλαγές της επιχείρησης με μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, συνδέοντας τις προσφορές με τις πωλήσεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παράλληλη αύξηση του καθαρού κέρδους της (Grau & Folse, 2007).
- Κοινωνικό Μάρκετινγκ (Corporate Social Marketing), περιλαμβάνει πρακτικές μάρκετινγκ που έχουν έναν τουλάχιστον μη οικονομικό στόχο, μέσω της υποστήριξης μιας καμπάνιας που αφορά στην κοινωνική πρόνοια, την βελτίωση της δημόσιας υγείας, την ασφάλεια και το περιβάλλον (Hoeffler & Keller, 2003).
- Εταιρική Φιλανθρωπία (Corporate Philanthropy), όπου αναφέρονται στην προβολή του κοινωνικού προφίλ της επιχείρησης, μέσω της προσφοράς χρηματικών ποσών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, για δημόσιους σκοπούς (Gautier & Pache, 2015).
- Κοινοτικός Εθελοντισμός (Community Volunteering), όπου οι επιχειρήσεις ενθαρρύνουν τους υπαλλήλους τους να προσφέρουν εθελοντική εργασία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, για την επίτευξη των στόχων της τοπικής κοινωνίας (Plewa, Conduit, Quester, & Johnson, 2015).

- Κοινωνικά Υπεύθυνες Επιχειρηματικές Πρακτικές (Socially Responsible Business Practices), όπου αναφέρονται στην υιοθέτηση κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών, που έχουν στόχο την ευημερία της τοπικής κοινωνίας και την προστασία του περιβάλλοντος (Hammann, Habisch, & Pechlaner, 2009).

Εικόνα 3 Τα μοντέλα ΕΚΕ, Kotler & Lee, 2005.

2.5 Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ (STAKEHOLDERS)

Το 1984, ο Edward Freeman, διατύπωσε την Θεωρία των Ενδιαφερομένων Μερών (Stakeholders Theory). Στο βραβευμένο βιβλίο του «Strategic Management: A Stakeholder Approach» (1984-2010), προσδιορίζει και κατηγοριοποιεί τις ομάδες που αποτελούν τα ενδιαφερόμενα μέρη μιας επιχείρησης και περιγράφει τους τους τρόπους με τους οποίους η διοίκηση μπορεί να δρα, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα όλων αυτών των ομάδων.

Κάθε επιχείρηση που αποφασίζει να εντάξει μια στρατηγική ΕΚΕ, καλείται να δηλώσει, απέναντι σε ποιον είναι υπεύθυνη. Η απάντηση είναι, στα ενδιαφερόμενα μέρη (Stakeholders). Για το λόγο αυτό, ο προσδιορισμός των ενδιαφερομένων μερών είναι πολύ σημαντικός. Κατά κάποιο τρόπο θα λέγαμε πως η διαχείριση της ΕΚΕ, ταυτίζεται με την διαχείριση των ενδιαφερομένων μερών (Donaldson & Preston, 1995).

Ο προσδιορισμός των ενδιαφερομένων μερών αποτελεί ένα περίπλοκο ζήτημα. Ένας απλός τρόπος εντοπισμού των ενδιαφερομένων μερών, είναι η δημιουργία μιας λίστας με όλους τους βασικούς παράγοντες μέσα και γύρω από μια επιχείρηση. Έτσι θα μπορούσαμε να πούμε πως στα ενδιαφερόμενα μέρη ανήκουν οι καταναλωτές, οι πιστωτές, οι προμηθευτές, οι κυβερνήσεις, οι εργαζόμενοι, τα συνδικάτα των εργαζομένων, η διοίκηση, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), η κοινωνία κλπ. Η λίστα αυτή καταδεικνύει την δυσκολία ενός τέτοιου εγχειρήματος (Vos, 2003).

Εικόνα 4 Τα ενδιαφερόμενα μέρη (Stakeholders), Freeman, 1984

Η θεωρία των ενδιαφερομένων μερών αναφέρεται ουσιαστικά σε όλους εκείνους που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την πολιτική της επιχείρησης και στην διάθεση της να αλλάξει τους στόχους της, από την μεγιστοποίηση τους κέρδους της και στην αποκλειστική εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μετόχων της, στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων και άλλων παραγόντων (Donaldson & Preston, 1995). Τα ενδιαφερόμενα μέρη, διαφέρουν για την κάθε επιχείρηση και οι απαιτήσεις που έχουν από αυτή ποικίλουν. Η επιχείρηση δεν θα ήταν σε θέση να επιτύχει τους στόχους της ΕΚΕ που θέτει, χωρίς τη συμμετοχή, την τεχνογνωσία και την πίστη των διαφόρων

ενδιαφερομένων μερών (Gaonkar & Chetty, 2020). Η κεντρική ιδέα στην θεωρία των ενδιαφερομένων μερών έγκειται στην υπόθεση πως υπάρχει αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση μεταξύ τους, από την οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Με βάση την κατηγοριοποίηση που έκαναν το 2010 οι Werther και Chandler, στο βιβλίο τους «Strategic Corporate Social Responsibility: Stakeholders in a Global Environment» (2010), τα ενδιαφερόμενα μέρη μιας επιχείρησης μπορούν να διακριθούν ως εξής:

- Οργανωσιακά ενδιαφερόμενα μέρη (Organizational stakeholders): τα ενδιαφερόμενα μέρη που ανήκουν στο εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης.
- Οικονομικά ενδιαφερόμενα μέρη (Financial stakeholders): αυτά που ανήκουν στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης, όπως μέτοχοι, καταναλωτές και προμηθευτές.
- Κοινωνικά ενδιαφερόμενα μέρη (Social stakeholders): ανήκουν και αυτά στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης αλλά αφορούν στις τοπικές κοινότητες και στις κυβερνήσεις που αλληλοεπιδρούν με τις επιχειρήσεις.

Η θεωρία των ενδιαφερομένων μερών στο πλαίσιο της ΕΚΕ μπορεί να δώσει τα μέγιστα οφέλη, στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης, καθώς και στην δημιουργία ενός εργατικού δυναμικού με κίνητρα και να οδηγήσει σε μεγαλύτερες πωλήσεις και κατά συνέπεια σε μεγαλύτερο κέρδος για την επιχείρηση και στην μεγιστοποίηση της ικανοποίησης των πελατών (Nikolova & Arsić, 2017).

Το πρόβλημα που προκύπτει είναι η αδυναμία της επιχείρησης να ικανοποιήσει τις διαφορετικές προσδοκίες και επιδιώξεις που έχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η προσπάθεια της επιχείρησης να εξισορροπήσει τις απαιτήσεις όλων των ενδιαφερομένων μερών έχει αποδειχθεί κάτι πολύ δύσκολο να εφαρμοστεί στην πράξη (Galbreath, 2006). Οι επιχειρήσεις, είναι αναγκασμένες να ιεραρχήσουν τις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων μερών, ανάλογα με τους πόρους που διαθέτει, τη διακριτική ευχέρεια των διευθυντικών στελεχών τους και την αξιολόγηση της ισχύος, της νομιμότητας και της επείγουσας ανάγκης των αιτημάτων των ενδιαφερομένων μερών (Mitchell, Agle, & Wood, 1997).

Η θεωρία των ενδιαφερομένων μερών στο σύνολό της, τόνισε την άποψη πως οι επιχειρήσεις λειτουργούν στα πλαίσια ενός δικτύου αλληλένδετων ενδιαφερομένων μερών (Jamali, 2008).

Ο τρόπος που εφαρμόζεται η ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις, είναι ένα θέμα που δεν έχει συζητηθεί εκτενώς στη βιβλιογραφία. Είναι αρκετοί οι συγγραφείς που έχουν προτείνει κάποια μοντέλα σχεδιασμού και εφαρμογής της ΕΚΕ, τα οποία λαμβάνουν υπόψη μια σειρά από παράγοντες. Τα μοντέλα αυτά βασίζονται κυρίως στην αξιολόγηση των οργανωσιακών αξιών και κανόνων και ο προσδιορισμός των ενδιαφερομένων μερών και των βασικών απαιτήσεων. Ο προσδιορισμός των ενδιαφερομένων μερών είναι απαραίτητος, ώστε οι επιχειρήσεις να γνωρίζουν απέναντι σε ποιους είναι υπεύθυνες και μέχρι ποιο βαθμό εκτείνεται η ευθύνη τους (O’riordan & Fairbrass, 2008).

Βασικός παράγοντας για την επιτυχία της ΕΚΕ αποτελεί η αποτελεσματική διαχείριση των ενδιαφερομένων μερών (Sangle, 2010). Επιπλέον, έχει προταθεί οι πρωτοβουλίες για τις δράσεις ΕΚΕ να γίνονται γνωστές στα ενδιαφερόμενα μέρη, με σκοπό να παρακολουθούνται οι αντιδράσεις τους (Cramer, 2005).

Είναι απαραίτητο λοιπόν οι επιχειρήσεις να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών, με σκοπό να καθορίσουν την στρατηγική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που θα υιοθετήσουν και θα ακολουθήσουν, έτσι ώστε να αποκομίσουν τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη.

2.6 ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΦΗ ΤΗΣ ΕΚΕ

Η εφαρμογή της ΕΚΕ συνεπάγεται μια σειρά πλεονεκτημάτων, τόσο για την επιχείρηση, όσο και για την κοινωνία και έχει μεγάλα οικονομικά και ηθικά οφέλη. Προσφέρει στην επιχείρηση τη δυνατότητα να σκέφτεται πέρα από την προσπάθεια της μεγιστοποίησης των κερδών τους και να καταλάβει την σπουδαιότητα της κοινωνίας μέσα στην οποία δραστηριοποιούνται και πάνω στην οποία στηρίζονται (Arnold, 2010).

Τα θετικά αποτελέσματα της ΕΚΕ είναι εμφανή στο εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης, όπως οι ανθρώπινοι πόροι και οι λειτουργίες, και στο εξωτερικό περιβάλλον, όπως η φήμη και οι εξωτερικές ομάδες συμφερόντων. Ωστόσο, οι προοπτικές ΕΚΕ που επιλέγει να ακολουθήσει και να εφαρμόσει μια επιχείρηση, είναι αυτές από τις οποίες θα εξαρτηθούν οι προστιθέμενες αξίες (Abd Rahim, Jalaludin, & Tajuddin, 2011).

Πιο συγκεκριμένα, κάποια από τα οφέλη της ΕΚΕ είναι η βελτίωση της εμπορικής αξίας και της φήμης της επιχείρησης, η θετικότερη εικόνα προς τους επενδυτές, η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τους μετόχους, η βελτίωση των εργασιακών συνθηκών και κατ' επέκταση η ικανοποίηση των εργαζομένων, η μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα της επιχείρησης και η εμπιστοσύνη των πελατών και γενικότερα της τοπικής κοινότητας. Οι στρατηγικές της ΕΚΕ δημιουργούν συνθήκες καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας για την επιχείρηση, συμβάλλουν στην βελτίωση της αποδοτικότητας της και στην εξοικονόμηση πόρων (Hohnen & Potts, 2007).

Η ΕΚΕ μπορεί να θεωρηθεί και ως ένα μέσο διάκρισης μιας επιχείρησης από τις άλλες. Μια επιχείρηση που είναι κοινωνικά υπεύθυνη, μπορεί να ξεχωρίσει στο πλήθος των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια οι καταναλωτές να παρακινηθούν να την στηρίξουν, αγοράζοντας τα προϊόντα τους (Gupta & Hodges, 2013). Είναι διαπιστωμένο πως οι καταναλωτές στρέφονται στην κατανάλωση προϊόντων από επιχειρήσεις που θεωρούν αξιόπιστες και τους εμπνέουν εμπιστοσύνη. Το ίδιο ισχύει και από την πλευρά των εργαζομένων, οι οποίοι προτιμούν να εργάζονται σε επιχειρήσεις που σέβονται και τους σέβονται.

Βασικός σκοπός της υιοθέτησης στρατηγικών και προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για τις επιχειρήσεις, είναι η αποκατάσταση της δημόσιας εικόνας τους και η εδραίωση της καλής φήμης τους. Με την εδραίωση της καλής φήμης, η επιχείρηση ενισχύει και την ανταγωνιστική της θέση, ενώ παράλληλα έχει τη δυνατότητα να μειώσει το κόστος της διαφήμισης.

Επιπλέον, ένα συνεχώς αυξανόμενο πλήθος από επενδυτές αναζητά να επενδύσει σε υπεύθυνες επιχειρήσεις. Οι ηθικές αξίες μιας επιχείρησης, που προβάλλονται μέσω των δράσεων ΕΚΕ, μπορούν να λειτουργήσουν ελκυστικά σε επενδυτές που θα ήθελαν να συμβάλλουν στην επιτυχία μιας επιχείρησης και να

αποκομίσουν κέρδη. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να αυξηθεί σημαντικά η υπεραξία της επιχείρησης (Kurucz, Colbert, & Wheeler, 2008).

Η εφαρμογή πολιτικών ΕΚΕ από τους οργανισμούς οδηγεί στην ανάπτυξη νέων ιδεών και δημιουργεί νέα προϊόντα και υπηρεσίες, που ανταποκρίνονται σε νέες οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες. Η ΕΚΕ αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην δημιουργία καινοτομιών στον κοινωνικό τομέα, που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην επίλυση της σύγκρουσης των συμφερόντων των ενδιαφερομένων. Επίσης η ΕΚΕ συμβάλλει στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ κυβερνήσεων και επιχειρήσεων, ελαχιστοποιώντας έτσι τα εμπόδια επικοινωνίας μεταξύ τους και ενισχύοντας τις ευκαιρίες συνεργασίας τους (Wood, 1991).

Η εφαρμογή ΕΚΕ από μια επιχείρηση, θεωρείται το καλύτερο κίνητρο για τους εργαζόμενους. Μια κοινωνικά υπεύθυνη επιχείρηση παρακινεί τους εργαζόμενους της για περαιτέρω δραστηριότητα, ενώ παράλληλα προσελκύει νέους εργαζόμενους και διατηρεί τους καλούς (Perry & Towers, 2013).

Όχι μόνο οι επιχειρήσεις αλλά και η κοινωνία αποκομίζει οφέλη από την εφαρμογή της ΕΚΕ. Οι επιχειρήσεις, στην προσπάθεια τους να υπακούσουν στους κανόνες της ΕΚΕ, προσπαθούν να παράγουν όλο και πιο ποιοτικά προϊόντα και έτσι να κρατούν ικανοποιημένους τους πελάτες τους (Mullerat, 2010). Επιπλέον, οι στρατηγικές ΕΚΕ ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση του κόστους και κατά συνέπεια σε πτώση τιμών, που θα λειτουργήσουν προς όφελος των καταναλωτών.

Η υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων μπορεί να αποτελέσει ένα παράδειγμα και να βρει μιμητές στην τοπική κοινότητα στην οποία δραστηριοποιείται οι οποίοι θα δράσουν ανάλογα, προσφέροντας βοήθεια σε όσους έχουν ανάγκη (KsiężaK, 2016).

Η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που προέρχονται από την λειτουργία των επιχειρήσεων και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, μέσω της εφαρμογής των πολιτικών ΕΚΕ είναι μεγάλο όφελος για την κοινωνία γενικότερα, καθώς επίσης και η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και επιστημονικών καινοτομιών που επιτυγχάνονται μέσω της ΕΚΕ και συμβάλλουν στην κοινωνική πρόοδο (Arnold, 2010).

Υπάρχουν βέβαια και εκείνοι, που έχουν αντίθετη άποψη και θεωρούν πως οι δράσεις ΕΚΕ από μια επιχείρηση, έχουν μοναδικό σκοπό τις δημόσιες σχέσεις και την κάλυψη της επιχείρησης από αρνητικά γεγονότα και ορισμένες φορές τη δωροδοκία (Dowling, Robinson, & Washington, 2013).

Ένα από τα πεδία άσκησης δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, αποτελεί τα τελευταία χρόνια και ο Αθλητισμός. Η ανάπτυξη πρωτοβουλιών ΕΚΕ από την πλευρά των αθλητικών οργανισμών είναι ραγδαία, γεγονός που εκφράζει την αναγνώριση της κοινωνικής τους ευθύνης. Οι περισσότεροι πλέον αθλητικοί οργανισμοί, ενσωματώνουν στην κοινωνική στρατηγική τους, προγράμματα που αφορούν στα άτομα με αναπηρίες. Στη συνέχεια, θα διερευνηθεί ο ρόλος του αθλητισμού στην κοινωνία και τα οφέλη που αποκομίζει η ευαίσθητη κοινωνική ομάδα των ΑμεΑ, μέσω των προγραμμάτων ΕΚΕ που εφαρμόζουν οι αθλητικοί οργανισμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΜΕΑ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την έννοια αθλητισμός, ορίζουμε όλες τις μορφές σωματικών δραστηριοτήτων, που έχουν σκοπό τη διατήρηση ή την βελτίωση των φυσικών ικανοτήτων του ανθρώπου (Boyacıoğlu & Oğuz, 2016). Ο αθλητισμός αποτελεί παγκοσμίως, έναν πολύ σπουδαίο θεσμό και είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον ανθρώπινο πολιτισμό. Το ενδιαφέρον για τον ρόλο του αθλητισμού, ήταν ιδιαίτερα έντονο από την αρχαιότητα. Στην αρχαιότητα θεωρούνταν μέσο εκπαίδευσης, μέσω του οποίου ο άνθρωπος μπορούσε να εξελιχθεί ηθικά αλλά και πολιτικά. Είχε επίσης και θρησκευτικό χαρακτήρα, καθώς θεωρούνταν ένα μέσο με το οποίο οι άνθρωποι επικοινωνούσαν με του θεούς. Το πόσο μεγάλη σημασία είχε ο αθλητισμός κατά την αρχαιότητα, καταδεικνύεται και από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Θα μπορούσε να ειπωθεί πως ο αθλητισμός, είναι μέρος της παγκόσμιας κουλτούρας, καθώς φέρνει κοντά διαφορετικούς ανθρώπους από όλο τον κόσμο και είναι ένας θεσμός άρρηκτα συνδεδεμένος με τον ανθρώπινο πολιτισμό. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), αναγνωρίζει τον αθλητισμό ως ένα ισχυρό εργαλείο και ενοποιητικό παράγοντα, στην διαδικασία μετασχηματισμού των συγκρούσεων και της οικοδόμησης της ειρήνης (United Nations, 2000).

Οι θεμελιώδεις αξίες του αθλητισμού, έχουν αναγνωριστεί ως σημαντικά εργαλεία, στην προσπάθεια οικοδόμησης μια ισχυρής κοινωνίας των πολιτών και των κρατών. Επιπλέον, αποτελεί και ένα σημαντικό παράγοντα που συμβάλλει στην πρόληψη των συγκρούσεων, βοηθώντας στην αποτροπή γεγονότων, που μπορούν να προκαλέσουν επιθετικότητα, φόβο και μίσος (Kvalsund, 2007).

Είναι σαφές πως ο αθλητισμός αποτελεί ένα μοναδικό κοινωνικό φαινόμενο, σαν απλή δραστηριότητα αλλά και σαν μια δραστηριότητα με οικονομικές διαστάσεις. Η σπουδαιότητα του αθλητισμού στις μέρες μας, γίνεται φανερή από το γεγονός ότι αποτελεί βασική πολιτική, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2007, η Επιτροπή

Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δημοσίευσε την «Λευκή Βίβλο για τον Αθλητισμό» (European Commission, White Paper on Sport, 2007) στόχος της οποίας είναι να οριστεί η στρατηγική κατεύθυνση του ρόλου που θα διαδραματίσει ο αθλητισμός στην Ευρώπη, καθώς και η ανάδειξη της σπουδαιότητας τους αθλητισμού και η ευαισθητοποίηση του κοινού στις ανάγκες του αθλητικού τομέα. Επιπροσθέτως, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, είχε στόχο την δημιουργία περισσότερων ενεργειών, σχετικών με τον αθλητισμό (European Commission, 2011). Το 2014, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σχετικό ψήφισμα, κάλεσε τα κράτη μέλη, «να προάγουν τη μεγαλύτερη αναγνώριση του αθλητισμού στην επίτευξη των γενικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», δεδομένου ότι ο τομέας έχει πολλά να δώσει στη έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, και να λαμβάνουν υπόψη τον θετικό αντίκτυπό του στην κοινωνική ένταξη, στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση καθώς και στη δημόσια υγεία και την ενεργό γήρανση» (European Union, 2014).

Ο αθλητισμός στις μέρες μας, έχει διαστάσεις σε πολιτικό, οικονομικό και πολιτισμικό επίπεδο. Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, η παγκοσμιοποίηση, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η μεγάλη προβολή των αθλητικών γεγονότων, συνέβαλαν ώστε να εξελιχθεί σε ένα παγκόσμιο μοναδικό μέσο, μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η σύσφιξη των διεθνών σχέσεων και η αύξηση του ενδιαφέροντος του κοινού για αυτόν.

Ο αθλητισμός, τόσο σε ατομικό, όσο και συλλογικό επίπεδο, ασκούσε πάντα μεγάλη επιρροή στην κοινωνία. Τα τελευταία χρόνια, η παγκόσμια ανάπτυξη του του αθλητισμού, οδήγησε στην καθίδρυσή του ως ένα φαινόμενο μεγάλης δυναμικότητας.

3.2 Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Η σύνδεση του αθλητισμού με την κοινωνία είναι πολύ παλιά. Η προσπάθεια του Pierre de Coubertin να αναδιαρθρώσει το γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα μέσω του αθλητισμού, ήταν η βασική αιτία ώστε να αναβιώσουν οι Ολυμπιακοί αγώνες, το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός στον κόσμο. Η δύναμη του αθλητισμού μπορεί να ενώσει ανθρώπους διαφορετικών πολιτισμών, κοινωνικών, ηθικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων (Carrato & Pennazio, 2006).

Από τις αρχές της νέας χιλιετίας, ο αθλητισμός εξελίχθηκε σε σημαντικό εργαλείο πολιτικής στην ατζέντα του ΟΗΕ, για την επίτευξη των βασικών του στόχων, που είναι προώθηση της ειρήνης και της ανάπτυξης σε όλο τον κόσμο. Μέσω του αθλητισμού ο ΟΗΕ προωθεί την παγκόσμια κοινωνική ανάπτυξη. Το πόσο εξέχουσα θέση έχει ο αθλητισμός για τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, φαίνεται από το γεγονός πως έχει προχωρήσει στον διορισμό Ειδικού Συμβούλου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, για τον Αθλητισμό, την Ανάπτυξη και την Ειρήνη, καθώς και στην δημιουργία Γραφείου Ανάπτυξης και Αθλητισμού και Διεθνούς Αθλητισμού για την Ανάπτυξη και την Ειρήνη (Chatzigianni, 2018).

Ο αθλητισμός προσφέρει την ευκαιρία για έρευνα σε μορφές κοινωνικής δομής που δεν απαντώνται σε άλλα συστήματα ή καταστάσεις. Στον αθλητισμό συναντάμε συγκρούσεις και ανταγωνιστικότητα σε ελεγχόμενες συνθήκες που δύσκολα συναντάμε σε άλλες πτυχές της κοινωνικής ζωής. Η δυναμική των ομάδων, η επίτευξη στόχων, οι υποκουλτούρες, οι συμπεριφορές, οι κοινωνικοί δεσμοί, η ανισότητα και η κοινωνικοποίηση είναι μερικά μόνο από τα θέματα που μπορούν να μελετηθούν σε αθλητικά περιβάλλοντα. Θα μπορούσε να ειπωθεί πως ο αθλητισμός, είναι ένας μικρόκοσμος της κοινωνίας (Frey & Eitzen, 1991).

Μέσω του αθλητισμού καλλιεργούνται αξίες, όπως αυτή του «ευ αγωνίζεσθαι», η ευγενής άμιλλα, το ομαδικό πνεύμα. Οι στόχοι του αθλητισμού δίνουν την ευκαιρία στους αθλητές να κατανοήσουν την σπουδαιότητα της συλλογικής προσπάθειας και τις συνεργασίας, ενδυναμώνοντας το πνεύμα και την ψυχή τους.

Το πόσο σπουδαίος είναι ο αθλητισμός, δεν αναγνωρίζεται μόνο από τα άτομα μεμονωμένα, αλλά και από τα κράτη. Ο αθλητισμός, είναι ίσως η μοναδική δραστηριότητα που μπορεί να συγκεντρώσει ένα αριθμό σημαντικών λειτουργιών. Οι λειτουργίες αυτές είναι οι εξής :

- Κοινωνική Λειτουργία: βοηθά στην προσπάθεια για την καταπολέμηση των φαινομένων της βίας, του ρατσισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Λειτουργία της Υγείας: η φυσική άσκηση, βοηθά στην διατήρηση και την βελτίωση της υγείας των ανθρώπων.

- Εκπαιδευτική Λειτουργία: ο αθλητισμός δίνει την ευκαιρία στους ανθρώπους να αναπτύσσουν αξίες, όπως η ηθική, η ευγενής άμιλλα, το ομαδικό πνεύμα, η συνεργασία και η ανιδιοτέλεια.
- Πολιτιστική Λειτουργία: μέσω του αθλητισμού δημιουργούνται δεσμοί μεταξύ ανθρώπων άλλων πολιτισμών και καλλιεργείται ο σεβασμός στη διαφορετικότητα.
- Ανθρωπιστική Λειτουργία: λειτουργεί σαν συνδετικός κρίκος μεταξύ διαφορετικών λαών, με σκοπό τη συνεργασία και την ειρηνική συμβίωση.
- Ψυχαγωγική Λειτουργία: είναι πηγή ψυχαγωγίας και βοηθά στην δημιουργικότερη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου (Παπαλουκάς, 2012).

Οι Smith και Westerbeek (2007), ξεχώρισαν κάποια χαρακτηριστικά του αθλητισμού, που τον καθιστούν έναν κοινωνικό παράγοντα με μεγάλη σπουδαιότητα (Smith & Westerbeek, 2007):

- Οι κανόνες του «ευ αγωνίζεσθαι»

Όλοι έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν ισότιμα και με βάση τους ίδιους κανόνες στον αθλητισμό. Επομένως η χρήση ουσιών που μπορούν να ενισχύσουν την επίδοση κάποιου σαφώς απαγορεύεται.

- Η εγγύηση της ασφάλειας των συμμετεχόντων και των θεατών

Η διασφάλιση της ασφάλειας των συμμετεχόντων και των θεατών είναι καθήκον του αθλητισμού. Πρέπει δηλαδή να τους προστατεύει από κάθε είδους μορφή βίας, σωματική, λεκτική και σεξουαλική.

- Διασφάλιση ανεξαρτησίας αποτελεσμάτων των αγώνων

Ο αθλητισμός πρέπει να εγγυάται πως τα αποτελέσματα των αγώνων είναι αδιάβλητα και δεν επηρεάζονται από συμφέροντα τρίτων.

- Διαφάνεια στην διακυβέρνηση

Οι μηχανισμοί μέσω των οποίων οι αθλητικοί οργανισμοί προσλαμβάνουν πρώην παίκτες, οφείλουν να διέπονται από διαφάνεια.

- Αναπτυξιακά πρωταθλήματα

Η διοργάνωση αναπτυξιακών προγραμμάτων και αθλητικών προγραμμάτων μεγάλων κατηγοριών πραγματοποιείται στο πλαίσιο της αθλητικής ευθύνης του αθλητισμού.

- Κοινοτικές σχέσεις

Η σχέση του αθλητισμού με την τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει είναι ιδιαίτερα στενή έτσι ώστε να μπορεί να αντιλαμβάνεται τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

- Υγεία και δραστηριότητες

Καθώς η σπουδαιότητα της άσκησης στην διατήρηση και βελτίωση υγεία είναι αναγνωρισμένη, θα πρέπει να ενισχύονται οι πολιτικές που ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να αθλούνται.

- Οι αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος και της αειφορίας

Είναι γεγονός πως ο αθλητισμός και το φυσικό περιβάλλον συνδέονται στενά. Αυτή η σχέση οδηγεί στην υιοθέτηση πολιτικών που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην πρόβλεψη και αποφυγή ζημιών από τις δραστηριότητές του.

- Στόχος των συμμετεχόντων είναι η ανάπτυξη

Οι δυνατότητες ανάπτυξης που προσφέρει ο αθλητισμός, στα πλαίσια του κοινωνικού αντίκτυπου που έχει είναι πολλές. Προσφέρει δυνατότητες για σωματική, κοινωνική και προσωπική εξέλιξη, μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής του ευθύνης.

- Ειδικευμένοι και διαπιστευμένοι προπονητές

Για την διασφάλιση όλων των προηγούμενων στοιχείων, κρίνεται απαραίτητη η ύπαρξη εξειδικευμένων και διαπιστευμένων προπονητών.

Η σπουδαιότητα του κοινωνικού ρόλου που έχει ο αθλητισμός, έχει αναγνωριστεί και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιφερειών σχετική με την κοινωνική διάσταση του αθλητισμού.

Η σχετική ανακοίνωση αναφέρει «Ο αθλητισμός έχει μεγάλες δυνατότητες να συμβάλλει στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, μέσω της θετικής επίδρασής του στην κοινωνική ένταξη, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, και τη δημόσια υγεία. Βοηθά στον περιορισμό της αύξησης των δαπανών κοινωνικής ασφάλισης και υγείας, με τη βελτίωση της υγείας και της παραγωγικότητας του πληθυσμού και με την εξασφάλιση καλύτερης ποιότητας ζωής στη διάρκεια του γήρατος. Συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή με την κατάργηση των κοινωνικών φραγμών και βελτιώνει την απασχολησιμότητα του πληθυσμού με την επίδρασή του στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η εθελοντική δραστηριότητα στον αθλητισμό μπορεί να συμβάλλει στην απασχολησιμότητα, την κοινωνική ένταξη, καθώς και τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών, ιδιαίτερα των νέων. Από την άλλη πλευρά όμως, ο αθλητισμός υπόκειται με μια σειρά απειλών, όπως η φαρμακοδιέγερση, η βία και η μμισαλλοδοξία, από τις οποίες πρέπει να προστατεύονται οι αθλητές, ιδιαίτερα οι νέοι, και οι πολίτες γενικά» (European Union, 2011).

Η παρουσία του αθλητισμού στην σημερινή κουλτούρα είναι πολύ έντονη και συνεχώς αυξανόμενη. Αυτό ισχύει και για την ικανότητα που έχει ο αθλητισμός να επηρεάζει θετικά τοπικές κοινότητες και κοινωνίες σε όλο τον κόσμο. Αποτέλεσμα αυτών είναι η υιοθέτηση προγραμμάτων κοινής ωφέλειας από τους αθλητικούς οργανισμούς, ως ένδειξη καλής θέλησης προς ενδιαφερόμενους κοινωνικούς φορείς και την τοπική κοινωνία.

Ο αθλητισμός αποτελεί ένα μέσο κοινωνικής ενδυνάμωσης, όχι μόνο για τους αρτιμελείς, αλλά και για τα Άτομα με Αναπηρίες. Ωστόσο, το δικαίωμα συμμετοχής και η πρόσβαση των ΑμεΑ στον αθλητισμό δεν είναι μια διαδικασία που πρέπει να θεωρείται αυτονόητη. Μέσω της συμμετοχής στον αθλητισμό, τα άτομα με αναπηρίες, έχουν τη δυνατότητα να βελτιωθούν σημαντικά σε ψυχολογικό αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο. Η συμμετοχή σε οργανωμένες σωματικές δραστηριότητες καθώς και σε

αθλητικά δρώμενα, επιδρά θετικά στη ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων των ατόμων με αναπηρίες (Harvey, Hotopf, Øverland, & Mykletun, 2010).

Μέσω της ενίσχυσης των κοινωνικών δεξιοτήτων, τα άτομα με αναπηρία, αναπτύσσουν την ικανότητα να αλληλεπιδρούν με άλλα άτομα και να δημιουργούν φιλίες και διαπροσωπικές σχέσεις. Η συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες, δίνει τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με άλλα άτομα, που διαθέτουν παρόμοιους στόχους και έτσι νιώθουν πιο οικεία στις κοινωνικές περιστάσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν (Martin & Smith, Friendship quality in youth disability sport: Perceptions of a best friend, 2002). Η κοινωνική αλληλεπίδραση, στο πλαίσιο της σωματικής άσκησης, κάνει τα άτομα με αναπηρία πιο εξωστρεφή, δίνοντάς τους την ευκαιρία να μοιραστούν κοινές εμπειρίες με άλλους ανθρώπους, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και γενικότερα να αλληλεπιδρούν με τρόπο κοινωνικά αποδεκτό.

3.3 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΑΜΕΑ

Ο αθλητισμός διαθέτει τέτοια δυναμική, ώστε να θεωρείται πως μπορεί να επιφέρει θετικές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και στην ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρίες. Η άθληση, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για ένα αυξημένο αίσθημα ευεξίας και να συμβάλλει σημαντικά στην αποκατάσταση αλλά και στην κοινωνική ενσωμάτωση των ΑμεΑ. Έρευνες έχουν δείξει πως η σωματική άσκηση και ο αθλητισμός γενικότερα, είναι ιδιαίτερα επωφελής για τα άτομα με αναπηρίες, στους τομείς της αυτοεκτίμησης, της ποιότητας ζωής, της ενδυνάμωσης και της παροχής κινήτρων για συνεχή εμπλοκή (Giacobbi, Stancil, Hardin, & Bryant, 2008).

Έχει παρατηρηθεί, πως τα άτομα με αναπηρία που ασχολούνται με τον αθλητισμό, έχουν υψηλό επίπεδο αυτοεκτίμησης, παρόμοιο με αυτό των αθλητών του γενικού πληθυσμού (Campbell & Jones, 1994). Είναι γεγονός, πως ο αθλητισμός έχει θετική επίδραση στην υγεία και στην ποιότητα ζωής των ΑμεΑ. Η ποιότητα ζωής έχει συνδεθεί με την έννοια της ευεξίας, η οποία αφορά αρχικά στην «σωματική ευεξία», δηλαδή σε μια ποιότητα ζωής που επιτρέπει στο άτομο να εκτελεί τις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής χωρίς υπερβολική κούραση ή άγχος. Η σωματική άσκηση αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας ζωής και έχει θετικές επιπτώσεις στις φυσικές και ψυχολογικές διαστάσεις της ζωής των ατόμων με

αναπηρία. Επίσης παρατηρείται θετική σχέση μεταξύ της σωματικής άσκησης και του ποσοστού της εργασιακής τους απασχόλησης (Anneken, Hanssen-Doose, Hirschfeld, Scheuer, & Thietje, 2010)

Η ενασχόληση με τον αθλητισμό, μπορεί να λειτουργήσει προληπτικά, μειώνοντας τους κινδύνους δευτερογενών επιπτώσεων στην υγεία των ατόμων με αναπηρία, που μπορεί να προκύψουν εξαιτίας της καθιστικής ζωής, όπως ο δείκτης μάζας σώματος, η συστολική αρτηριακή πίεση, η παρουσία σακχαρώδους διαβήτη τύπου 2 και ο κίνδυνος καρδιαγγειακής νόσου (Shapiro & Malone, 2016).

Η έννοια της αυτοαντίληψης, είναι ο τρόπος δηλαδή που το κάθε άτομο αξιολογεί τον εαυτό, τα συναισθήματα που αναπτύσσει και ο τρόπος με τον οποίο περιγράφει τον εαυτό του. Τα άτομα με αναπηρία, φαίνεται πως έχουν αρνητική εικόνα για τον εαυτό τους, χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτοαντίληψη, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ικανότητά τους να οδηγηθούν στην επιτυχία και να την αισθανθούν. Ένα από τα σημαντικότερα οφέλη του αθλητισμού είναι η συμβολή του στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της αυτοαντίληψης των ατόμων με αναπηρία (Pullman, 2019).

Και σε κοινωνικό επίπεδο, τα οφέλη του αθλητισμού για τα ΑμεΑ είναι πολλά και σημαντικά. Η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε κάποιο άθλημα, το καθιστά πιο ικανό να δημιουργήσει διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις. Είναι γεγονός πως τα είναι ιδιαίτερα δύσκολο για τα άτομα με αναπηρίες, να αναπτύξουν και να διατηρήσουν τέτοιου είδους σχέσεις. Έτσι ο αθλητισμός, μπορεί να τους δώσει ένα ισχυρό κίνητρο για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να αλληλεπιδράσουν σε κοινωνικό επίπεδο (Martin, 2010). Επίσης, εκτός από τα οφέλη σε επίπεδο κοινωνικής αλληλεπίδρασης, φαίνεται πως η ενασχόληση των ατόμων με αναπηρίες, ο αθλητισμός μπορεί να ενισχύσει και να βελτιώσει και τις σχέσεις τους με τα άτομα του οικογενειακού τους περιβάλλοντος (Smith & Biddle, 2008). Η οικογένεια, ενισχύοντας την συμμετοχή τους στον αθλητισμό, κατανοεί ακόμη καλύτερα τη φύση της αναπηρίας τους, τις δυνατότητές τους και τους δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας και στήριξης, το οποίο έχουν ανάγκη (Antle, Mills, Steele, Kalnins, & Rossen, 2008).

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί πως συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες σε αθλητικές δραστηριότητες, έχει σημαντικά οφέλη στην σωματική και

ψυχική υγεία τους, συμβάλλει στην ενίσχυση της αυτοαποτελεσματικότητας, της βελτίωσης της ποιότητας ζωής και στην ανάπτυξη της αίσθησης της ανεξαρτησίας και του αισθήματος του ανήκειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βιβλιογραφία που υπάρχει σχετικά με την σύνδεση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και του αθλητισμού είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Φαίνεται πως υπήρχε ελάχιστο ενδιαφέρον για μελέτη του συγκεκριμένου θέματος και μόνο την τελευταία δεκαετία έγιναν κάποιες προσπάθειες. Είναι φανερό πως η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτελούσε μια έννοια ξένη για τις περισσότερες αθλητικές επιχειρήσεις και οργανισμούς. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μεγάλη αύξηση του ενδιαφέροντος για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη από την πλευρά των αθλητικών οργανισμών, εξαιτίας των ιδιαίτερων σχέσεων που έχουν δημιουργήσει με τις τοπικές κοινότητες, αλλά και με την κοινωνία ευρύτερα. Δεν είναι λίγοι πλέον οι αθλητικοί οργανισμοί που έχουν ιδρύσει δικά τους ιδρύματα, για να στηρίξουν κοινωνικούς σκοπούς (Babiak & Wolfe, 2009).

Στο κεφάλαιο αυτό, θα αναλυθεί ο ρόλος του αθλητισμού, ως μέσο για την εφαρμογή της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, καθώς και τα πλεονεκτήματά του, όταν χρησιμοποιείται ως ένα κοινωνικό εργαλείο.

4.2 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Το 2000, στο πλαίσιο της εκδήλωσης για τα αθλητικά βραβεία Laureus, ο Νέλσον Μαντέλα δήλωσε, *«ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να αλλάξει τον κόσμο. Έχει τη δύναμη να εμπνέει. Έχει τη δύναμη να ενώνει τους ανθρώπους με έναν τρόπο που ελάχιστα κάνουν. Μιλάει στους νέους σε μια γλώσσα που καταλαβαίνουν. Ο αθλητισμός έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ελπίδα εκεί που κάποτε υπήρχε μόνο απόγνωση. Είναι πιο ισχυρό από τις κυβερνήσεις στην κατάρριψη των φυλετικών φραγμών. Γελάει μπροστά σε κάθε είδους διακρίσεις»* (The Global Goals, 2021). Με αυτές τις δηλώσεις του, επηρέασε και ενέπνευσε την Διοργανωτική Ομάδα των Ηνωμένων Εθνών για τον Αθλητισμό, την Ανάπτυξη και την Ειρήνη (UN Sport for Development and Peace), έτσι ώστε να χαράξουν μια στρατηγική για την ειρήνη, την πολιτική σταθερότητα και την

υγεία, μέσω του αθλητισμού.. Η κινητοποίηση του αθλητισμού ως μέσο για την κοινωνική μέριμνα, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο, τόσο για τους αθλητικούς οργανισμούς, όσο και για αυτούς που θέλουν μέσω του αθλητισμού να συνεισφέρουν στην κοινωνία.

Το 2003, τα Ηνωμένα Έθνη (United Nations) ενέκριναν ψήφισμα με τίτλο «Ο αθλητισμός ως μέσο για την προώθηση της εκπαίδευσης, της υγείας, της ανάπτυξης και της ειρήνης», το οποίο ξεκίνησε το «Έτος Αθλητισμού και Φυσικής Αγωγής» το 2005 (General Assembly of the United Nations, 2003). Η πρωτοβουλία αυτή έδωσε το έναυσμα για να ξεκινήσουν πολλά προγράμματα σε όλο τον κόσμο, με σκοπό την ενίσχυση των τριών διαστάσεων, στις οποίες πιστεύεται πως ο αθλητισμός επιφέρει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, την προσωπική διάσταση, όπως οι δεξιότητες, η υγεία, η αυτοπραγμάτωση, την εθνική διάσταση, δηλαδή την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και τη δημόσια υγεία και την διεθνή διάσταση, δηλαδή την οικονομική και πολιτική ανάπτυξη την ειρήνη και την προστασία του περιβάλλοντος (Breitbarth, Hovemann, & Walzel, 2011).

Ήταν επομένως αναμενόμενο, όπως με τους περισσότερους επιχειρηματικούς τομείς, έτσι και η βιομηχανία του αθλητισμού να υιοθετήσει την έννοια της ΕΚΕ. Στις μέρες μας, πληθώρα αθλητικών οργανισμών, ομάδων, αθλητών σε ολόκληρο τον κόσμο, ασχολούνται με την ΕΚΕ. Ο αθλητισμός αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς βιομηχανίες του κόσμου, γεγονός που επιτρέπει στους αθλητικούς οργανισμούς και στους αθλητές μεμονωμένα, να αποτελούν παραδείγματα προς μίμηση. Έχει μεγάλο αντίκτυπο στην κοινωνία γεγονός που του δίνει τη δυνατότητα να επηρεάσει καταστάσεις και συμπεριφορές (Launay, 2021).

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που ξεχωρίζει τη βιομηχανία του αθλητισμού από τις υπόλοιπες βιομηχανίες, είναι η ισχυρή βάση θαυμαστών που διαθέτει, οι οποίοι είναι διατεθειμένοι να στηρίζουν τις δράσεις ΕΚΕ. Οι οπαδοί των ομάδων είναι πρόθυμοι να ακολουθήσουν και να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες της αγαπημένης τους ομάδας ή του αγαπημένου τους αθλητή. Αυτοί είναι που θα αποτελέσουν και το καταναλωτικό κοινό που θα γνωρίζει τις κοινωνικές πτυχές της ΕΚΕ (Walker & Kent, 2009).

Ως ένα αναγνωρισμένο κοινωνικό αγαθό, ο αθλητισμός μπορεί να αποτελέσει και ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη και προώθηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Μπορεί να αποτελέσει την αιτία για την εξομάλυνση των κοινωνικών και οικονομικών διαφορών, αλλά και να δώσει την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να μοιραστούν ένα κομμάτι της ευημερίας τους (Smith & Westerbeek, 2007).

Τα πλεονεκτήματα του αθλητισμού στο πεδίο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι πολλά, με κυριότερα, την δυνατότητα προβολής μέσω των ΜΜΕ, την μεγάλη επίδραση στη νεολαία, το θετικό αντίκτυπο στην υγεία, την δυνατότητα να ευαισθητοποιεί το κοινό, σχετικά με θέματα που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος και τέλος την χρησιμότητά του, ως ένα πεδίο κοινωνικής αλληλεπίδρασης και πολιτισμικής ενσωμάτωσης (Smith & Westerbeek, 2007).

Οι αξίες που διέπουν τον αθλητισμό, όπως το fair play, για όλους τους συμμετέχοντες, η διαφάνεια, η συνέπεια και προσπάθεια για συνεχή βελτίωση και εξέλιξη, είναι αξίες που κάθε επιχείρηση, η οποία θέλει να χαρακτηρίζεται κοινωνικά υπεύθυνη, θα έπρεπε να έχει. Τα στοιχεία αυτά κάνουν τον αθλητισμό ένα πεδίο, που προσφέρει πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η ΕΚΕ και ο αθλητισμός συνδέονται στενά, εξαιτίας της ικανότητας του αθλητισμού να επιλύει κοινωνικά ζητήματα και της μεγάλης επιρροής που έχει στην κοινωνία (Filizöz & Fişne, 2011).

Σχεδόν όλοι οι οργανισμοί στον αθλητικό κλάδο, έχουν υιοθετήσει προγράμματα ΕΚΕ, αναλαμβάνοντας να βοηθήσουν με διάφορους τρόπους, τους μη προνομιούχους της κοινωνίας. Δεν είναι λίγοι οι αθλητικοί οργανισμοί που τα τελευταία χρόνια έχουν ιδρύσει φιλανθρωπικά ιδρύματα (Babiak & Wolfe, 2009).

Η σύνδεση του αθλητισμού με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη μπορεί να γίνει με δυο τρόπους. Πρώτον, ο αθλητισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για την εφαρμογή δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, από επιχειρήσεις που δεν είναι αθλητικού χαρακτήρα ή συνδέονται με τον αθλητισμό με έμμεσο τρόπο και δεύτερον, ο αθλητισμός και η ΕΚΕ συνδέονται μέσω των κατ' εξοχήν αθλητικών οργανισμών, ανεξάρτητα από το μέγεθος τους ή από το κερδοσκοπικό ή μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα τους (Breitbarth & Harris, 2007)

Η μεγάλη ανάπτυξη της τεχνολογίας και κυρίως οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση του αθλητικού και όχι μόνο κοινού, πάνω σε θέματα που αφορούν την κοινωνία. Η αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με σκοπό την επικοινωνία και την δημοσιοποίηση των δράσεων ΕΚΕ, προβάλλουν μια φιλανθρωπική εικόνα του αθλητικών οργανισμών, η οποία προσελκύει νέους οπαδούς και συμβάλλει στη διατήρηση της αφοσίωσης και την κινητοποίηση των οπαδών που έχουν ήδη (Formentin & Babiak, 2014).

Η ανάληψη κοινωνικά υπεύθυνων πρωτοβουλιών από τους αθλητικούς οργανισμούς αυξάνεται συνεχώς. Παρά το αυξημένο ενδιαφέρον των αθλητικών οργανισμών για την ΕΚΕ, δεν υπάρχει κάποια έρευνα που να εξετάζει ποιοι είναι οι παράγοντες που ωθούν τους αθλητικούς οργανισμούς να υιοθετήσουν κοινωνικά υπεύθυνες συμπεριφορές. Ίσως η ανάγκη των αθλητικών οργανισμών να διατηρούν καλές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες, τοπικές επιχειρήσεις, φορείς της δημόσιας πολιτικής και μέλη της κοινότητας να αποτελούν τα κυριότερα κίνητρα της ανάπτυξης της ΕΚΕ στον αθλητισμό.

4.3 ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Οι στρατηγικές ΕΚΕ των αθλητικών οργανισμών αφορούν τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον τους. Όταν αναφερόμαστε στο εξωτερικό περιβάλλον, εννοούμε τις τοπικές κοινότητες αλλά και την ευρύτερη κοινωνία, στην οποίες δραστηριοποιούνται οι αθλητικοί οργανισμοί και οι οπαδοί τους (El Akremi, Gond, Swaen, De Roeck, & Igalens, 2018). Οι δράσεις ΕΚΕ, που απευθύνονται στους εργαζόμενους των αθλητικών οργανισμών και αφορούν στην προστασία των συμφερόντων όλων των συμμετόχων ανήκουν στο εσωτερικό περιβάλλον.

Τα πιθανά κίνητρα που ωθούν τους αθλητικούς οργανισμούς να προχωρήσουν στην ένταξη δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην στρατηγική τους, θα μπορούσαν να ταξινομηθούν σε πέντε κατηγορίες, οποίες αντιστοιχούν σε διαφορετικές μορφές ευθυνών και αξιών (García-Sánchez & García-Sánchez, 2020):

1. Οικονομική Ευθύνη των αθλητικών οργανισμών: οι αθλητικοί οργανισμοί πρέπει να εγγυώνται τα συμφέροντα όλων των συμμετόχων, μετόχων, οπαδών, εργαζομένων, πάντα τηρώντας τους ισχύοντες κανόνες και με στόχο την επιβίωση της επιχείρησης, αποφεύγοντας τα νομικά προβλήματα.
2. Εμπορική Ευθύνη: στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι πρακτικές οι οποίες δίνουν την ευκαιρία σε έναν αθλητικό οργανισμό να διαφοροποιηθεί και να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αναλαμβάνοντας την ευθύνη προϊόντων και υπηρεσιών.
3. Ηθική Ευθύνη: πρόκειται για την ευθύνη που έχουν οι αθλητικοί οργανισμοί να λαμβάνουν δίκαιες αποφάσεις, απέναντι σε άτομα και ομάδες, στις οποίες ενδεχομένως να προκαλέσουν ζημιές, με τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητές τους.
4. Φιλανθρωπία/Αλτρουισμός: πρόκειται για πράξεις των αθλητικών οργανισμών, που έχουν σκοπό την πρόληψη και την αποφυγή αρνητικών συνεπειών και πιθανών βλαβών, που μπορεί να επιφέρουν απρόβλεπτοι παράγοντες στο κράτος πρόνοιας.
5. Η ΕΚΕ ως μέρος της στρατηγικής ενός αθλητικού οργανισμού: τα παραπάνω κίνητρα της αθλητικής ΕΚΕ διαπλέκονται, στα πλαίσια της γενικότερης στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο κάθε αθλητικός οργανισμός.

Στην εφαρμογή των στρατηγικών ΕΚΕ από τους αθλητικούς οργανισμούς, σημαντικό ρόλο παίζουν τα ηθικά και αλτρουιστικά κίνητρα. Παρόλο που πιστεύεται πως η υιοθέτηση πρακτικών ΕΚΕ είναι οικονομικά επιζήμιες για τους αθλητικούς οργανισμούς, στην πραγματικότητα, η διάδοση πληροφοριών για τις δράσεις τους, μέσω των ΜΜΕ και των κοινωνικών δικτύων, βοηθούν στην βελτίωση της φήμης τους και στην θετική εικόνα τους, δημιουργώντας μεγαλύτερη αξία μακροπρόθεσμα. Αυτό σημαίνει πως πολλές αποφάσεις που λαμβάνονται από τους αθλητικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της στρατηγικής ΕΚΕ, δεν έχουν στην πραγματικότητα αλτρουιστικό χαρακτήρα, αλλά στην ουσία έχουν στόχο την πιο εύκολη πρόσβαση σε επενδυτικά

κεφάλαια και την ανάπτυξη προνομιακών σχέσεων με το πολιτικό σύστημα (Borghesi, Houston, & Naranjo, 2014).

Παρόλο που οι αξίες που ακολουθούν οι αθλητικοί οργανισμοί δεν διαφέρουν από αυτές που καθοδηγούν με τον υπόλοιπο επιχειρηματικό κόσμο, διαφέρουν στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται, εξαιτίας ίσως της μοναδικής δύναμης που ασκεί ο αθλητισμός στο κοινό. Στην βιομηχανία του αθλητισμού, οι στρατηγικές ΕΚΕ έχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, σε σχέση με άλλους βιομηχανικούς τομείς, καθώς ο αθλητισμός κατέχει διαφορετικές ιδιότητες, όπως η μεγάλη επιρροή που ασκούν οι αθλητές, η ιδιαίτερη σχέση που έχουν οι ομάδες με τις τοπικές κοινωνίες, αλλά και το επίπεδο των συναισθημάτων των καταναλωτών/οπαδών (Walker & Kent, 2009).

4.4 ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η ΕΚΕ που σχετίζεται με τον αθλητισμό αποδόθηκε από τους Smith και Westerbeek με τον όρο Sport Corporate Social Responsibility (SCSP) (Smith & Westerbeek, 2007). Όπως ήταν αναμενόμενο, οι ανησυχίες όλων των επιχειρηματικών κλάδων μεταφέρθηκαν και στον αθλητισμό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, οι αθλητικές οργανώσεις να ξεκινήσουν να εντάσσουν προγράμματα ΕΚΕ στην στρατηγική τους (Walters & Tacon, 2011). Η εμπορευματοποίηση αθλητισμού που αυξανόταν με γοργό ρυθμό και η αντίληψη πως ο αθλητισμός ασκεί θετική επίδραση στην κοινωνία, έδωσαν την ώθηση ώστε ΕΚΕ να βρει πρόσφορο έδαφος για εφαρμογή, στα πλαίσια του αθλητισμού.

Είναι πολλοί οι παράγοντες που καθιστούν τον αθλητισμό κατάλληλο για την ανάπτυξη δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η δημοτικότητα του αθλητισμού στο ευρύ κοινό είναι ίσως ο πιο σημαντικός από αυτούς. Επιπλέον, ο αθλητισμός απευθύνεται κυρίως στους νέους πάνω στους οποίους ασκεί σημαντική επίδραση. Η επίδραση που ασκεί ο αθλητισμός στους νέους, ενδέχεται να τους παρακινήσει να συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα ΕΚΕ, αν μάλιστα αυτά σχετίζονται με την αγαπημένη τους ομάδα ή με τον αγαπημένο τους αθλητή. Οι αθλητικοί οργανισμοί και οι αθλητές δέχονται μεγάλη προβολή, γεγονός που τους δίνει την δυνατότητα να συνεισφέρουν για το κοινό καλό, σε τοπικό, εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο (Sheth

& Babiak, 2010). Οι επαγγελματίες αθλητές αποτελούν πρότυπα και προσφέρουν κίνητρα στους νέους που τους θαυμάζουν να θέτουν στόχους για τη ζωή τους και να προσπαθούν να τους πετύχουν. Μέσω της προβολής αθλητικών προγραμμάτων ενθαρρύνεται η συμμετοχή στον αθλητισμό, ο οποίος έχει θετικές επιπτώσεις στην σωματική και ψυχική υγεία. Με την προαγωγή της ομαδικής συμμετοχής, ενισχύεται η κοινωνική αλληλεπίδραση (Vrontis, Weber, Kaufmann, Tarba, & Tsoukatos, 2011).

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αθλητισμού, όπως η παροχή ίσων ευκαιριών συμμετοχής, σύμφωνα με τους κανόνες τους δίκαιου παιχνιδιού, η εγγύηση της ασφάλειας των συμμετεχόντων και των θεατών και η προστασία τους από κάθε είδους φυσικής, λεκτικής και σεξουαλικής βίας, η τήρηση της διαφάνειας στα αγωνιστικά αποτελέσματα, οι καθαρές διαδικασίες διακυβέρνησης προς όλους καθώς και οι αρχές για την προστασία του περιβάλλοντος, είναι που κάνουν και την ΕΚΕ των αθλητικών οργανισμών να ξεχωρίζει. (Smith & Westerbeek, 2007).

Καθώς η επιρροή του αθλητισμού στην εποχή μας ολοένα και αυξάνεται, παρατηρείται και αύξηση της ικανότητας του να επηρεάζει θετικά προκειμένου να συντελούνται σημαντικές αλλαγές σε όλο τον κόσμο. Υιοθετώντας παρόμοια πορεία με αυτή των παραδοσιακών εταιρειών σε θέματα ΕΚΕ, οι αθλητικοί οργανισμοί, κατάφεραν να βελτιώσουν την εικόνα τους και να συνεχίσουν να έχουν την υποστήριξη των φιλάθλων (McGowan & Mahon, 2009).

Οι δράσεις ΕΚΕ από αθλητικούς οργανισμούς ή από αθλητές, ως μεμονωμένες προσωπικότητες αυξάνονται συνεχώς, σε όλο τον κόσμο. Οι δράσεις της ΕΚΕ που θα αναπτύξει ένας αθλητικός οργανισμός, περιλαμβάνουν τη φιλανθρωπία, την ανάληψη πρωτοβουλιών για την κοινότητα, πρωτοβουλίες σχετικά με την υγεία, την εκπαίδευση και το περιβάλλον, καθώς και την ανάπτυξη καλής σχέσης με τους φιλάθλους (Vrontis, Weber, Kaufmann, Tarba, & Tsoukatos, 2011).

Οι αθλητικοί οργανισμοί, οι αθλητές, οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, δημιουργούν πρωτοβουλίες, που εξυπηρετούν συγκεκριμένους σκοπούς και δεν είναι λίγες οι φορές, που ιδρύουν φιλανθρωπικά ιδρύματα, προωθώντας αυτούς τους σκοπούς. Η ΕΚΕ στον αθλητισμό, στηρίχτηκε ουσιαστικά στην ιδέα πως οι φιλανθρωπικές προσπάθειες θα βοηθούσαν στην αύξηση των εσόδων και στην μεγαλύτερη υποστήριξη από την πλευρά των οπαδών (McGowan & Mahon, 2009).

Καθώς ο αθλητισμός εξελίσσεται σε ολοένα και σπουδαιότερο οικονομικό και κοινωνικό θεσμό, τίθεται το ερώτημα, ποιες είναι οι κοινωνικές ευθύνες που έχουν οι αθλητικοί οργανισμοί και ποιοι είναι οι καθοριστικοί παράγοντες που τους ώθησαν να εντάξουν την ΕΚΕ στην στρατηγική τους (Godfrey, 2009).

4.5 ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΚΕ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Ενώ μέχρι πριν 15 χρόνια, η ΕΚΕ δεν είχε μεγάλη σημασία, οι αθλητικοί οργανισμοί πλέον, αναλαμβάνουν κοινωνικά υπεύθυνες πρωτοβουλίες με πολύ γρήγορο ρυθμό. Η εμφάνιση της ΕΚΕ στον αθλητισμό είχε αρχικά τη μορφή φιλανθρωπικών δράσεων και προγραμμάτων ευαισθητοποίησης της κοινωνίας, με απώτερο σκοπό την αύξηση των εσόδων και των οπαδών των αθλητικών οργανισμών και την προσέλκυση χορηγών.

Σύμφωνα με τον Godfrey (2009), υπάρχουν δυο θεωρίες σχετικά με την ανάπτυξη της ΕΚΕ στον αθλητισμό. Από τη μια πλευρά είναι οι επικριτές, οι οποίοι υποστηρίζουν πως η ΕΚΕ είναι ένα είδος συγγνώμης των αθλητικών οργανισμών, στην προσπάθεια τους να εξιλεωθούν για μια σειρά αρνητικών γεγονότων που συνέβησαν στο πλαίσιο τους και των κοινωνικών βλαβών που αυτά προκάλεσαν. Από την άλλη, υπάρχουν αυτοί που πιστεύουν πως η ΕΚΕ αποτελεί μια ευκαιρία για τους αθλητικούς οργανισμούς, ώστε να επανασυνδεθούν με τις αξίες του αθλητισμού και να ενδιαφερθούν για την επίλυση κοινωνικών ζητημάτων.

Όπως στον υπόλοιπο επιχειρηματικό κόσμο, έτσι και στην βιομηχανία του αθλητισμού, οι ανησυχίες της διαφάνειας και της λογοδοσίας ήταν έντονες και συνέβαλαν στην υιοθέτηση στρατηγικών ΕΚΕ από τους αθλητικούς οργανισμούς (Walters & Tacon, 2011).

Κάποιοι από τους πιο σημαντικούς παράγοντες, που οδήγησαν στην αύξηση της σημασίας των στρατηγικών ΕΚΕ στον αθλητισμό είναι σίγουρα η γενική παρουσία του αθλητισμού και το συνεχώς αυξανόμενο μέγεθός του, που συνεπάγεται την αύξηση του ρόλου των αθλητικών οργανώσεων, ως σημαντικά μέλη της παγκόσμιας κοινότητας, καθώς έχουν γίνει οι ίδιες μεγάλες επιχειρήσεις. Σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της ΕΚΕ στον αθλητισμό αποτέλεσε επίσης η αύξηση της

εμπορευματοποίησης του και η αντίληψη πως ο αθλητισμός έχει την ικανότητα να επηρεάσει θετικά την κοινωνία (Paramio-Salcines, Babiak, & Walters, 2013).

Η κοινωνική πίεση που δέχονται οι αθλητικοί οργανισμοί αυξάνεται συνεχώς. Είναι γεγονός πως οι αθλητικοί οργανισμοί έχουν να αντιμετωπίσουν πλέον ένα καταναλωτικό κοινό, πολύ πιο ενημερωμένο πάνω στα κοινωνικά θέματα της εταιρικής πολιτικής και έχουν επίγνωση των παραπτώματων των αθλητικών οργανισμών (Athanasopoulou, Douvis, & Kyriakis, 2011). Οι περιπτώσεις φυλετικών διακρίσεων, χρήσης αναβολικών, οι δωροληψίες με σκοπό των επηρεασμό αγώνων, τα φαινόμενα βίας στα γήπεδα, ωθούν την κοινωνία να ασκεί μεγαλύτερη πίεση στους αθλητικούς οργανισμούς, έτσι ώστε να συμπεριφέρονται με τρόπο κοινωνικά υπεύθυνο.

Υπάρχουν φυσικά και οι αθλητικοί οργανισμοί που υποκινούνται στην υιοθέτηση στρατηγικών ΕΚΕ από την επιθυμία τους για προβολή της θετικής τους εικόνας και βελτίωσης της φήμης τους. Η φήμη αποτελεί σημαντικό περιουσιακό στοιχείο για έναν αθλητικό οργανισμό ή και για έναν αθλητή μεμονωμένα. Η θετική φήμη προσφέρει οφέλη στον αθλητικό οργανισμό ή στον αθλητή ενώ αντίθετα η αρνητική μπορεί να τους καταστρέψει. Επιπλέον, οι αθλητικοί οργανισμοί βλέπουν την κοινωνική ευθύνη, ως ένα πολύ σημαντικό εργαλείο, που θα τους βοηθήσει να γεφυρώσουν το οικονομικό χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στους επαγγελματίες αθλητές και τους οπαδούς, καθώς και θα τους βοηθήσει να εξομαλύνουν τις αρνητικές επιπτώσεις από τα παραπτώματα των αθλητών, εντός και εκτός γηπέδων (McGowan & Mahon, 2009).

Είναι πια σίγουρο πως η ΕΚΕ αποτελεί μια απαραίτητη επιχειρηματική λειτουργία των αθλητικών οργανισμών, που έχουν σκοπό να προωθήσουν το κοινό καλό.

4.6 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΚΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Είναι πλέον δεδομένο πως οι περισσότεροι αθλητικοί οργανισμοί, όταν χαράσσουν τις γενικότερες στρατηγικές τους, συμπεριλαμβάνουν και τις δράσεις ΕΚΕ. Στην εξέλιξη αυτή, σημαντικό ρόλο έχουν παίζει οι εξωτερικές πιέσεις που δέχονται

ώστε να αναλάβουν κοινωνική δράση και οι εσωτερικοί πόροι που διαθέτουν για να ανταποκριθούν στις πιέσεις αυτές (Babiak & Wolfe, 2006). Οι αθλητικοί οργανισμοί δέχονται πιέσεις από τους πελάτες/οπαδούς, τους υπαλλήλους, τους συνεργάτες, την κοινωνία ώστε να ενσωματώσουν δράσεις ΕΚΕ στο πρόγραμμά τους. Στους εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις αποφάσεις των αθλητικών οργανισμών, σχετικά με τις στρατηγικές ΕΚΕ που θα ακολουθήσουν, μπορούμε να ξεχωρίσουμε τους εξής :

- το πλαίσιο μέσα στο οποίο υλοποιούνται οι δράσεις ΕΚΕ
- τα εμπλεκόμενα μέρη
- το περιεχόμενο των σχετικών δράσεων
- οι νομικές απαιτήσεις και ο τρόπος με τον οποίο ελέγχουν τις δράσεις
- τα αίτια που ώθησαν τον αθλητικό οργανισμό στην ανάληψη αυτών των πρωτοβουλιών (Oliver, 1991).

Οι σχέσεις με τους χορηγούς και τα ΜΜΕ, την τοπική αυτοδιοίκηση και την εκάστοτε Κυβέρνηση έχουν μεγάλη σημασία για τους αθλητικούς οργανισμούς Έτσι, για να προχωρήσουν σε οποιαδήποτε δράση ΕΚΕ, οφείλουν να γνωρίζει την σημασία που έχουν αυτοί οι παράγοντες, έχοντας κάνει τις πιο σωστές επιλογές (Babiak & Wolfe, 2009).

Πρέπει επίσης να βρίσκει τρόπους ώστε να βελτιώνει τις σχέσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών, δηλαδή των μετόχων, των διοικητικών στελεχών, των εργαζομένων, των αθλητών, των χορηγών αλλά και των οπαδών, καθώς αυτό θα έχει θετική επίδραση στην οικονομική της απόδοση (Barnett, 2007).

Όσον αφορά στον παράγοντα περιεχόμενο, οι αθλητικοί οργανισμοί, επικοινωνούν τις δράσεις ΕΚΕ μέσω φιλανθρωπικών εκδηλώσεων, πρακτικών μάρκετινγκ και δημοσίων σχέσεων, με σκοπό να γίνουν όσο το δυνατόν πιο γνωστά στο κοινό τα οφέλη των δράσεων αυτών, αλλά και η καλή εικόνα τους απέναντι στην κοινωνία.

Ο παράγοντας έλεγχος, έχει να κάνει με την γρήγορη ανταπόκριση των αθλητικών οργανισμών στις πιέσεις που ασκούνται για θέματα που επιλύονται μέσω της νομικής οδού, όπως για παράδειγμα, το ντόπινγκ.

Τέλος τα αίτια, αφορούν στην σημασία που δίνεται σε ένα θέμα και οι προσδοκίες που έχει η κοινωνία από τους αθλητικούς οργανισμούς, για την επίλυσή του, μέσω των δράσεων ΕΚΕ. Υπάρχει η αντίληψη από την πλευρά των οπαδών, πως οι αθλητικοί οργανισμοί, οφείλουν να επιστρέφουν πράγματα στην κοινωνία, ως ανταπόδοση στην υποστήριξή τους (Hess, Rogovsky, & Dunfee, 2002).

Οι εσωτερικοί πόροι που διαθέτουν οι αθλητικοί οργανισμοί, όπως οι ανθρώπινοι πόροι, δηλαδή οι αθλητές, αλλά και οι οικονομικοί και φυσικοί πόροι, όπως οι εγκαταστάσεις και η γενικότερη ακίνητη περιουσία τους, παίζουν μεγάλο ρόλο στις δράσεις ΕΚΕ που θα ενσωματώσουν στην στρατηγική τους. Οι εσωτερικοί πόροι ενός αθλητικού οργανισμού έχουν μεγάλη αξία, καθώς μπορούν να επηρεάσουν θετικά την συμπεριφορά των οπαδών, οι οποίοι ταυτίζονται συναισθηματικά με τον σύλλογο και τους αθλητές (Barney, 1991). Οι αθλητές που είναι ινδάλματα της νεολαίας και όχι μόνο, μπορούν να επηρεάσουν θετικά και να ευαισθητοποιήσουν το κοινό μιλώντας για σημαντικά κοινωνικά και υγειονομικά ζητήματα. Πολύ σημαντικοί είναι και οι υλικοί πόροι που διαθέτει ένας αθλητικός οργανισμός, όπως τα εισιτήρια, τα γήπεδα, οι χορηγίες, τα ΜΜΕ και το επαγγελματικό προσωπικό. Αυτοί οι πόροι είναι που ξεχωρίζουν έναν αθλητικό οργανισμό από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση. Η τεράστια δύναμη που έχει η ταύτιση των οπαδών με μια ομάδα, ο θαυμασμός και το πάθος των οπαδών για ένα αθλητή, κάνουν τους πόρους αυτούς μοναδικούς και είναι σίγουρο πως βοηθούν στην επιτυχή υλοποίηση των δράσεων ΕΚΕ (Babiak & Wolfe, 2009).

Σε μια προσπάθεια να προσεγγίσουν το θέμα της ΕΚΕ των αθλητικών οργανισμών, οι McGowan και Mahon, προχώρησαν σε μια έρευνα των τριών μεγαλύτερων πρωταθλημάτων των ΗΠΑ. Ένα βασικό συμπέρασμα της έρευνάς τους ήταν πως διακρίνεται μια σημαντική διαφορά στο ποσοστό των δραστηριοτήτων ΕΚΕ τις οποίες αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει κάθε ομάδα. Οι επιδόσεις της κάθε ομάδας αποτελούν έναν βασικό παράγοντα στη διαμόρφωση του βαθμού υιοθέτησης δραστηριοτήτων ΕΚΕ (McGowan & Mahon, 2009).

Οι Sheth και Babiak, στη δική τους έρευνα για την ΕΚΕ των τεσσάρων μεγαλύτερων πρωταθλημάτων των ΗΠΑ, προσπάθησαν να βγάλουν συμπεράσματα για το πως βλέπουν τις δράσεις ΕΚΕ τα διοικητικά στελέχη των επαγγελματικών αθλητικών σωματείων, ποιες είναι προτεραιότητές τους και με ποιον τρόπο εφαρμόζουν τις στρατηγικές ΕΚΕ. Από τα συμπεράσματα της έρευνας φάνηκε πως η

ΕΚΕ είναι σημαντικό κομμάτι της γενικότερης στρατηγικής των αθλητικών οργανισμών και πως οι ομάδες δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για δράσεις ΕΚΕ φιλανθρωπικού χαρακτήρα και λιγότερο οικονομικού χαρακτήρα (Sheth & Babiak, 2010).

Οι αθλητικοί οργανισμοί του ποδοσφαίρου και της καλαθοσφαίρισης είναι ομολογουμένως οι πιο δημοφιλείς παγκοσμίως και παράλληλα αυτοί που επενδύουν στην κοινωνική στρατηγική και εφαρμόζουν τα περισσότερα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

4.6.1 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Το ποδόσφαιρο είναι αδιαμφισβήτητα ο βασιλιάς των σπορ παγκοσμίως. Το επαγγελματικό ποδόσφαιρο έχει τη δυνατότητα να παίζει σπουδαίο ρόλο στο κοινωνικό πλαίσιο και να βοηθήσει στη δημιουργία μιας κοινωνίας κοινωνικής πρόνοιας. Τα υψηλά επίπεδα πίστης, αφοσίωσης και συναισθηματικής σύνδεσης των φιλάθλων με την ομάδα τους, κάνει το ποδόσφαιρο ένα πεδίο με πρόσφορο έδαφος, για πρωτοβουλίες και δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (Χέλμης, 2015).

Η διαρκώς αυξανόμενη εμπορευματοποίηση του ποδοσφαίρου, το έχει μετατρέψει σε μια ξεχωριστή βιομηχανία (Beech & Chadwick, 2004). Διάφορα αρνητικά γεγονότα στο χώρο του ποδοσφαίρου, όπως ο παράνομος τζόγος, οι στημένοι αγώνες, οι δωροδοκίες, ώθησαν το κοινό να έχει αυξημένες κοινωνικές απαιτήσεις για το ποδόσφαιρο (Anagnostopoulos & Shilbury, 2013). Επίσης η στενή σύνδεση του ποδοσφαίρου με τις τοπικές κοινότητες, ήταν ένας σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της ΕΚΕ (Breitbarth & Harris, 2007).

Η τεράστια προβολή που απολαμβάνουν οι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι από τα ΜΜΕ, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της αναγνωρισιμότητας και της καλής φήμης τους. Συνεπώς ήταν απαραίτητο και το ποδόσφαιρο να προσαρμοστεί και να ευθυγραμμιστεί με τις αρχές της κοινωνικής ευθύνης (Anagnostopoulos & Shilbury, 2013). Υπό το πρίσμα αυτών των χαρακτηριστικών οι σύγχρονοι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι συμμετέχουν ενεργά στο πλαίσιο της ΕΚΕ.

Τα τελευταία δέκα χρόνια η σχέση του ποδοσφαίρου και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον των μελετητών διαχείρισης του αθλητισμού. Οι μελετητές επικεντρώθηκαν κυρίως στην εξερεύνηση του ποδοσφαίρου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα τελευταία χρόνια συναντάμε μελέτες και για άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως Ισπανία, Βέλγιο, Ελβετία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Γερμανία, Γαλλία αλλά και για τις ΗΠΑ και την Ασία (Breitbarth & Harris, 2007). Αδιαμφισβήτητα η Αγγλία έχει τις πιο ισχυρές θεσμοθετημένες μορφές ΕΚΕ στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο (Walters & Tacon, 2011).

Οι πρώτοι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι, ιδρύθηκαν στη Μεγάλη Βρετανία και αργότερα στην υπόλοιπη Ευρώπη, από εκκλησίες, pub, εταιρίες και δημόσια σχολεία. Οι εκκλησίες μέσω του ποδοσφαίρου, κατάφεραν να βοηθήσουν άστεγους νέους και παιδιά που είχαν ανάγκη (Rosca, 2011). Στη Μεγάλη Βρετανία αναπτύσσονται και τα πρώτα προγράμματα κοινωνικής ευθύνης στο ποδόσφαιρο, τα οποία είχαν ως κύριο σκοπό την καταπολέμηση των φαινομένων βίας, δηλαδή του χουλιγκανισμού. Πλέον το ποδόσφαιρο αποτελεί ένα πεδίο για την αντιμετώπιση πολλών ζητημάτων, όπως του κοινωνικού αποκλεισμού, της μείωσης της εγκληματικότητας, της αντικοινωνικής συμπεριφοράς, καθώς και για θέματα δημόσιας υγείας και εκπαίδευσης των τοπικών κοινοτήτων.

Σήμερα, τα προγράμματα ΕΚΕ των περισσότερων ποδοσφαιρικών συλλόγων του πρωταθλήματος ποδοσφαίρου της Αγγλίας (Premier League), στοχεύουν στο μέλλον των νέων. Για το λόγο αυτό, αναπτύσσουν συνεργασίες με σχολεία, διοργανώνοντας εκπαιδευτικά προγράμματα, έτσι ώστε να διαμορφώσουν την επόμενη γενιά φιλάθλων. Μέσω αυτής της προληπτικής στρατηγικής, στοχεύουν στη δημιουργία μιας νέας γενιάς ποδοσφαιρόφιλων, με υψηλότερες αξίες, καλύτερη μόρφωση και ανώτερα προσόντα. Οι μελλοντικοί αυτοί φίλαθλοι ή και οπαδοί, θα κατανοούν καλύτερα τον κόσμο και το ποδόσφαιρο, θα έχουν μεγάλη πίστη στην ομάδα και θα είναι αφοσιωμένοι σ' αυτή, εκτιμώντας την βοήθεια που τους προσέφερε κοινωνικά. Είναι στην ουσία, μια επένδυση στην κοινωνία αλλά μακροπρόθεσμα αποτελεί επένδυση για τον σύλλογο (Rosca, 2011).

Η FIFA (Fédération Internationale de Football Association), στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, έχει συνάψει συνεργασίες με πολλούς διεθνείς οργανισμούς. Μια από τις πιο σημαντικές είναι αυτή με της Διεθνή Οργάνωση

Εργασίας (ΔΟΕ) για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας. Παράλληλα και η UEFA (Union of European Football Associations) έχει αναπτύξει συνεργασίες με διάφορους φιλανθρωπικούς οργανισμούς, με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων, όπως ο ρατσισμός, η διατήρηση της ειρήνης και η γηπεδική βία.

Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, οι ποδοσφαιρικές ομάδες έχουν ξεκινήσει, να πραγματοποιούν δράσεις και προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Υιοθετώντας προγράμματα και πρακτικές ΕΚΕ, η ελληνική Λίγκα (Super League) έχει τη δυνατότητα να γίνει μέρος της λύσης, για μείζονα προβλήματα της κοινωνίας. Το ελληνικό ποδόσφαιρο μπορεί να αποτελέσει έναν από τους κινητήριους μοχλούς, στην προσπάθεια της μετάβασης από το κράτος κοινωνικής πρόνοιας στην κοινωνία κοινωνικής πρόνοιας, όπου το κράτος δεν είναι ο αποκλειστικός πάροχος πρόνοιας, αλλά συμμετέχουν και άλλοι φορείς, όπως οι τοπικές αρχές, οι τοπικές κοινότητες και οι επιχειρήσεις.

4.6.2 Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ

Η καλαθοσφαίριση (Basketball), είναι ένα από τα πιο δημοφιλή ομαδικά αθλήματα στον κόσμο. Στα τέλη του 1891, ο Καναδός γυμναστής James Naismith, ανακάλυψε αυτό το νέο παιχνίδι, στην προσπάθεια του να βρει μια εσωτερική σωματική δραστηριότητα για να απασχολήσει τους μαθητές κατά τη διάρκεια του χειμώνα (Nuñez & Lyras, 2018). Από τότε μέχρι τις μέρες μας, η καλαθοσφαίριση έχει εξελιχθεί σε κάτι περισσότερο από ένα άθλημα. Εκτός από την ψυχαγωγία που προσφέρει, λειτουργεί και ως μια ενοποιητική δύναμη για κοινότητες σε όλο τον κόσμο. Οι αξίες που το χαρακτηρίζουν, όπως η ομαδικότητα, η συντροφικότητα και ο υγιής ανταγωνισμός, το καθιστούν ένα ισχυρό όπλο στην προσπάθεια της εξάλειψης των κοινωνικών διαφορών και στην προώθηση της ενσωμάτωσης

Είναι γεγονός πως η καλαθοσφαίριση, έχει μεγάλο αντίκτυπο στον πολιτισμό και την κοινωνία. Σε πολλές κοινότητες, η καλαθοσφαίριση αποτελεί μια ασφαλή διέξοδο για τα παιδιά, ενώ τους δίνει την ευκαιρία να εξελιχθούν προσωπικά. Εκτός από ένα πολύ δημοφιλές άθλημα, είναι παράλληλα και ένα σημείο συσπείρωσης των ανθρώπων, γεγονός που καταδεικνύει την μεγάλη δύναμη του αθλητισμού (Nuñez & Lyras, 2018).

Η ιστορία της σχέσης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της καλαθοσφαίρισης ξεκίνησε από Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η Εθνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης NBA (National Basketball Association), ιδρύθηκε το 1946 και περιλαμβάνει 30 ομάδες στις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά. Το αμερικανικό πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης το οποίο έχει επαγγελματοποιηθεί πολύ νωρίς και σε υψηλό βαθμό, είναι το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα για την μελέτη των στρατηγικών ΕΚΕ, εξαιτίας της τεράστιας αναγνωρισιμότητας και επιδραστικότητας που έχει σε παγκόσμιο επίπεδο. Όλα ξεκίνησαν όταν τον Νοέμβριο του 2004, ξέσπασε ένα βίαιο επεισόδιο μεταξύ των παικτών δυο ομάδων, των Detroit Pistons και των Indiana Pacers. Συνολικά, πέντε παίκτες του NBA και επτά οπαδοί κατηγορήθηκαν για αδικήματα που περιελάμβαναν επίθεση και βιαιοπραγία (Five Pacers, 2004). Το επεισόδιο αυτό, που έμεινε γνωστό ως «Malice at the Palace», έπληξε πολύ την εικόνα του αθλήματος και στάθηκε η αιτία για μια δραστική αλλαγή (McGowan & Mahon, 2009). Το συμβάν αυτό ήταν ένα από τα χειρότερα στην ιστορία του αθλητισμού, καταστρέφοντας τη φήμη του NBA, που από τότε και μετά προσπάθησε πολύ να ξαναχτίσει.

Έτσι το NBA ξεκίνησε ένα μεγάλο πρόγραμμα ΕΚΕ, το επονομαζόμενο NBA Cares, το οποίο θα αντιμετώπιζε ζητήματα υγείας. Μέσω του NBA Cares, οι ομάδες και οι αθλητές του NBA έχουν δωρίσει πάνω από 270 εκατομμύρια δολάρια μέχρι σήμερα και βοήθησαν να δημιουργηθούν περίπου 1.650 κατοικιών και γηπέδων στις Η.Π.Α, και 332 σε 40 άλλες χώρες, βοηθώντας παιδιά και τις οικογένειές τους (NBA CARES, n.d.). Μεγάλοι αστέρες του αμερικάνικου μπάσκετ, όπως ο LeBron James, συμβάλλουν ώστε να δημιουργηθεί μια θετική εικόνα για το άθλημα και με τις δράσεις τους, προσπαθούν να επηρεάσουν θετικά τις ζωές παιδιών, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Στην Ευρώπη, η Euroleague Basketball (EB), σύστησε τμήμα ΕΚΕ το 2006. Κατάφερε να πραγματοποιήσει συνεργασίες με διεθνείς ΜΚΟ, όπως η UNICEF, το Ίδρυμα Nelson Mandela και τα Special Olympics και να προχωρήσει σε δράσεις για την εξάλειψη της φτώχειας, την προσφορά σε περιοχές που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, την υγεία και την εκπαίδευση. Μερικές από τις πιο σημαντικές δράσεις ΕΚΕ της Euroleague είναι τα προγράμματα «Euroleague For Life», «United for Children, United for AIDS» και «One Team» (Banda & Gultresa, 2015).

Το πρόγραμμα One Team, στο οποίο συμμετέχουν και οι δυο εκπρόσωποι του ελληνικού μπάσκετ στη διοργάνωση της Euroleague, ο Ολυμπιακός και ο Παναθηναϊκός, έχει ιδρυτικό χορηγό την Turkish Airlines και σε συνεργασία με τα Special Olympics, χρησιμοποιεί το μπάσκετ, ως μέσο για να έχει κοινωνικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης, το μπάσκετ πρωτοεμφανίστηκε στην Ελλάδα το 1918 μέσω της Χριστιανικής Αδελφότητας Νέων (XAN) και του «Οίκου του Στρατιώτη». Το 1924 η XAN διοργάνωσε το πρώτο πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης στην Ελλάδα, όμως η επίσημη περίοδος για το ελληνικό μπάσκετ αρχίζει το 1927, όταν ο ΣΕΓΑΣ συγκρότησε την πρώτη Τεχνική Επιτροπή καλαθοσφαίρισης (Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης; χ.χ.).

Από το 1919 μέχρι σήμερα, όλες σχεδόν οι ελληνικές πόλεις, έχουν ομάδες καλαθοσφαίρισης και το άθλημα είναι ιδιαίτερα αγαπητό σε μικρούς και μεγάλους. Σε εθνικό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο συλλόγων, η ελληνική καλαθοσφαίριση, έχει να παρουσιάσει μεγάλες επιτυχίες, σε πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Κορυφαίος σταθμός για την εξέλιξη της καλαθοσφαίρισης στην Ελλάδα, υπήρξε η κατάκτηση της πρώτης θέσης στο Ευρωμπάσκετ από την Εθνική ομάδα ανδρών το 1987. Το γεγονός αυτό διαμόρφωσε τις κατάλληλες συνθήκες, ώστε η καλαθοσφαίριση να αναδειχτεί σε κορυφαίο ομαδικό άθλημα για τη χώρα. Από τότε και μετά, η καλαθοσφαίριση έλαβε μεγάλη προβολή και χιλιάδες νέοι ξεκίνησαν να ασχολούνται με το άθλημα (Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης; χ.χ.)

Το άθλημα της καλαθοσφαίρισης έγινε επαγγελματικό στις 26 Σεπτεμβρίου του 1992, όταν και πραγματοποιήθηκε ο πρώτος αγώνας, υπό την αιγίδα της Ένωσης Σωματείων Αμειβομένων Καλαθοσφαιριστών (ΕΣΑΚ), που το 1997 μετονομάστηκε σε Ελληνικό Συνδέσμο Ανωνύμων Καλαθοσφαιρικών Εταιρειών (Ε.Σ.Α.Κ.Ε.) (ERTSPORTS, n.d.).

Ακολουθώντας τα παραδείγματα των συλλόγων του εξωτερικού, οι περισσότερες ελληνικές Καλαθοσφαιρικές Ανώνυμες Εταιρείες (ΚΑΕ), ξεκίνησαν να υιοθετούν πολιτικές ΕΚΕ, σε μια προσπάθεια να επανασυνδεθούν με τις τοπικές και φίλαθλες κοινότητες και να αποκλίνουν από την άποψη, πως ο μοναδικός στόχος τους

είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους και της αξίας των μετοχών τους. Στις δράσεις αυτές, περιλαμβάνονται δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα, περιβαλλοντικά προγράμματα, εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και δράσεις που σχετίζονται με την υγεία και την άθληση των νέων, καθώς και προγράμματα και δράσεις που αφορούν σε άτομα με αναπηρίες.

4.7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΕ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Τα άτομα με αναπηρίες αποτελούν μια ξεχωριστή κατηγορία πληθυσμού, της οποίας η κοινωνική ενσωμάτωσή είναι δύσκολη. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων τα ΑμεΑ έχουν περιορισμένη δραστηριότητα, εξαιτίας των σωματικών, λειτουργικών, νοητικών ή ψυχικών παθήσεων που αντιμετωπίζουν. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, τους δημιουργεί μια σχέση εξάρτησης από τους άλλους. Αυτό σημαίνει πως υφίστανται πολλούς περιορισμούς στην κοινωνική, εκπαιδευτική, οικονομική και επαγγελματική ζωή, γεγονός που εμποδίζει της κοινωνική τους ένταξη και την ενσωμάτωσή τους ως ισότιμα μέλη. Επίσης περιορίζει την ευκαιρία της απόλαυσης των δικαιωμάτων στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την ψυχαγωγία (Kennedy, 2014).

Η εφαρμογή ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις, πέρα από όλα τα άλλα, αποτελεί και ένα ισχυρό εργαλείο για την αποδοχή της διαφορετικότητας και την υποστήριξη των ΑμεΑ, στην προσπάθεια τους να ενταχθούν κοινωνικά και να αποφύγουν τις συνέπειες του αποκλεισμού. Το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για τα ΑμεΑ έχει πολλαπλά οφέλη για την ευάλωτη αυτή ομάδα, που συνεχώς παραγκωνίζεται. Τα οφέλη αυτά είναι προσωπικά και κοινωνικά (Adams & Oldfield, 2012). Είναι γεγονός ότι περισσότερες επιχειρήσεις ενσωματώνουν προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες στις στρατηγικές ΕΚΕ, συμβάλλοντας έτσι με τη σειρά τους στην καταπολέμηση των προκαταλήψεων που αντιμετωπίζει η ευάλωτη ομάδα των ατόμων με ειδικές ανάγκες

Έτσι λοιπόν και οι αθλητικοί σύλλογοι που εντάσσουν δράσεις ΕΚΕ στον στρατηγικό σχεδιασμό τους, πολύ συχνά περιλαμβάνουν και προγράμματα για ΑμεΑ. Τα προγράμματα αυτά έχουν στόχο να αναδείξουν δεξιότητες ζωής των ΑμεΑ και να βελτιώσουν την καθημερινή ζωή των ατόμων αυτών, που ανήκουν στην ευάλωτη αυτή κοινωνικά ομάδα και κινδυνεύουν με κοινωνικό αποκλεισμό. Η δράση των αθλητικών οργανισμών, μέσω της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, έχει στόχο να καλλιεργηθεί

στα ΑμεΑ η αγάπη για τον αθλητισμό, ενώ παράλληλα να τονωθεί η σωματική υγεία, η αυτοπεποίθησή και η αυτοεκτίμησή τους (Kennedy, 2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΑΕ- ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Εικόνα 5 Olympiacos FC & Olympiacos BC. Wikipedia

5.1 Ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Στις 10 Μαρτίου του 1925, ιδρύθηκε στον Πειραιά, ο Ολυμπιακός Σύνδεσμος Φιλάθλων Πειραιώς, ή αλλιώς «Ολυμπιακός Πειραιώς», ο οποίος αδιαμφισβήτητα είναι από τους μεγαλύτερους αθλητικούς συλλόγους της Ελλάδας. Ο Ολυμπιακός προέκυψε μετά από τη συγχώνευση δύο σωματείων, του Α.Π.Σ. Πειραιώς και του Ο.Φ. Πειραιώς. Την επιλογή του ονόματος την εμπνεύστηκαν από το ολυμπιακό ιδεώδες και υποδηλώνει το πάθος, την αθλητική δύναμη, τη δίκαιη νίκη και την ευγενή άμιλλα. Με την ίδια λογική επέλεξαν και το έμβλημα της ομάδας, έναν έφηβο που φοράει δάφνινο στεφάνι στο κεφάλι του, εμπνευσμένο και αυτό από τους Αρχαίους Ολυμπιακούς αγώνες. Λαϊκής βάσης ομάδα, ο Ολυμπιακός έγινε γρήγορα ο πιο δημοφιλής σύλλογος στον Πειραιά και μετά τις πρώτες επιτυχίες του, η δημοφιλία του εξαπλώθηκε σε όλη την Ελλάδα (Olympiacos, n.d.).

Το ποδοσφαιρικό τμήμα του συλλόγου (Olympiacos.FC) συμμετέχει στην επαγγελματικό πρωτάθλημα της χώρας, με την επωνυμία ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και αγωνίζεται στο γήπεδο Γεώργιος Καραϊσκάκης. Έχει κατακτήσει 47 τίτλους πρωταθλήματος, 28 τίτλους κυπέλλου και 18 διπλούς τίτλους, έχει κάνει μια αξιοσημείωτη πορεία στην Ευρώπη και βρίσκεται στην 9η θέση σε κατακτήσεις τίτλων παγκοσμίως.

Το τμήμα καλαθοσφαίρισης του Ολυμπιακού Συνδέσμου Φιλάθλων Πειραιώς, ιδρύθηκε το 1931, επίσης στον Πειραιά και ονομάστηκε ΚΑΕ Ολυμπιακός Σ.Φ.Π. (Olympiacos BC). Μοιράζεται τα ίδια χρώματα και το ίδιο έμβλημα με το ποδοσφαιρικό τμήμα και αγωνίζεται στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας το οποίο βρίσκεται στο Νέο Φάληρο. Είναι σαφώς μία από τις μεγαλύτερες ομάδες στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Έχει κατακτήσει 14 φορές το πρωτάθλημα Ελλάδας, 11 φορές το Κύπελλο Ελλάδας, 1 φορά το Σούπερ Καπ, 3 φορές το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα (Euroleague Turkish Airlines) και 1 φορά το Δηπειρωτικό Κύπελλο.

5.2 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα <https://www.olympiacos.org>, αλλά και τις μαρτυρίες των συνεντευξιαζόμενων, στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται οι δράσεις ΕΚΕ της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, με στόχο την ανάδειξη του κοινωνικού προφίλ της ομάδας.

Η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ έχει αποδείξει πως είναι κάτι πέρα από ένας αθλητικός σύλλογος, εξαιτίας του μεγάλου κοινωνικού έργου που έχει να επιδείξει. Από το 2010 που ανέλαβε τα ηνία του συλλόγου ο Βαγγέλης Μαρινάκης, ξεκινάει και ένα τεράστιο κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο, του οποίου αφετηρία μπορεί να θεωρηθεί ο «8ος Αγώνας κατά της Φτώχειας – Φίλοι του Ζιντάν, εναντίον Φίλων του Ρονάλντο», που διοργανώθηκε από τον Ολυμπιακό στο Γήπεδο Γεώργιος Καραϊσκάκης και τα έσοδα του οποίου δόθηκαν για την παροχή βοήθειας στην Αϊτή και το Πακιστάν. Άλλη μια σημαντική πρωτοβουλία του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, είναι σίγουρα η υπογραφή της «Αρχής των Αθηνών για το Δικαίωμα Συμμετοχής στον Αθλητισμό», μια πρωτοβουλία, η οποία στηρίχθηκε από συλλόγους της Ευρώπης, όπως Barcelona, Sporting Lisbon, Juventus, Fenerbache, Real Madrid, αλλά και από

την διοργάνωση της Euroleague και την International Sports Press Association (AIPS), οι οποίες συνυπέγραψαν την «Αρχή των Αθηνών».

Το 2012 δημιουργήθηκε τμήμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, το οποίο ανέλαβε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των κοινωνικών δράσεων.

Παρακάτω αναλύονται οι τομείς προγραμμάτων κοινωνικής ευθύνης που δραστηριοποιείται η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, εντός και εκτός Ελλάδας, ενώ αναφέρονται μερικές από τις δράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί ανά τομέα:

Οικονομία:

- Το 2012, μέσω της μη κυβερνητικής οργάνωσης Greece Debt Free, 55 παίκτες και υπάλληλοι της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, εξαγόρασαν 1.364.000€ του ελληνικού χρέους, προσφέροντας 168.590€.

Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες:

- Το 2011, μετά το καταστροφικό τσουνάμι, η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ συνέβαλλε σημαντικά, στην προσπάθεια ανοικοδόμησης της Ιαπωνίας.
- Το 2016, όταν και προέκυψε το μεγάλο πρόβλημα του προσφυγικού, η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ παρείχε τροφή, νερό, είδη ένδυσης και υπόδησης στους πρόσφυγες που παρέμεναν για μήνες στο λιμάνι του Πειραιά.
- Το 2018, ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ στήριξε τους πλημμυροπαθείς της Μάνδρας, καθώς βοήθησε έμπρακτα στην αναδόμηση της περιοχής.
- Το 2021 δώρισε πλήρως εξοπλισμένους οικίσκους, στους σεισμοπαθείς των περιοχών του Αρκαλοχωρίου και του του Καστελίου στην Κρήτη, αλλά και στην Ελλάσωνα. Την ίδια χρονιά στήριξε με δωρεές τους κατοίκους της Εύβοιας, που επλήγησαν από τις φωτιές του καλοκαιριού.
- Τον Σεπτέμβριο του 2023, μετά τις καταστροφικές πλημμύρες στη Θεσσαλία, η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ στάθηκε στο πλευρό των πληγέντων και έστειλε ανθρωπιστική βοήθεια στον Βόλο και στην Καρδίτσα
- Στηρίζει συνεχώς και έμπρακτα τον Σύλλογο Παιδιών με Καρκίνο «ΕΛΠΙΔΑ»

- Στο πλαίσιο της χορηγικής συνεργασίας με την Stoiximan, αντιπροσωπεύει της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, πραγματοποιεί κάθε χρόνο επίσκεψη στις εγκαταστάσεις του Συλλόγου Γονέων Παιδιών με Νεοπλασματικές Ασθένειες «Φλόγα», με σκοπό την στήριξη του έργου του οργανισμού.

Ιατρική:

- Ετήσια Αιμοδοσία στη μνήμη των θυμάτων της Θύρας 7
- Το 2013 ξεχωρίζει η σύναψη διεθνούς συνεργασίας της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ με την UNICEF, για την χρηματοδότηση της καμπάνιας «100% Campaign». Η πρωτοβουλία αυτή θεωρείται σπουδαία, καθώς αφορά στον εμβολιασμό παιδιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Η συνεργασία της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και της UNICEF ανανεώθηκε το 2017.
- Το 2017, χρηματοδότησε την αγορά του εξοπλισμού του Ιατρείου Συγγενών Καρδιοπαθειών Ενηλίκων της Α' Καρδιολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου «ΑΧΕΠΑ», από τον Σύλλογο Βορείου Ελλάδος για Άτομα με Συγγενείς Καρδιοπάθειες «Παιδικές Καρδιές».
- Το 2017 και το 2018 υπήρξε χορηγός της ΑΜΚΕ «Με Οδηγό τον Διαβήτη», στην Πανελλαδική Εκστρατεία Πρόληψης και Ευαισθητοποίησης στη μάχη κατά του Διαβήτη.
- Το 2020, την περίοδο της πανδημίας, η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, δώρισε 12 κλίνες στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Νίκαιας.

Φτώχεια:

- Συνεχής προσφορά χιλιάδων «γευμάτων αγάπης» για την ενίσχυση του έργου της Μητρόπολης Πειραιώς.
- Το 2013 η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ προσέφερε το ποσό των 100.000 λιρών, στο Steven Gerrard Foundation, το οποίο βοηθά άπορα παιδιά

Νέοι και αθλητισμός:

- Τον Μάιο του 2022 , σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, διοργανώθηκε το τουρνουά ποδοσφαίρου «Youth Football Tournament», στο οποίο συμμετείχαν 40 ασυνόδευτα ανήλικα, αγόρια και κορίτσια, ηλικίας 15-17, καθώς και ποδοσφαιριστές από την

Ακαδημία του Ολυμπιακού, με σκοπό τα παιδιά να συναναστραφούν με συνομήλικούς τους μέσω του αθλητισμού και να αναπτύξουν ικανότητες, μέσω της συνεργασίας, της ομαδικότητας και της ευγενούς άμιλλας.

Πολιτισμός:

- Τον Μάιο του 2017 η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ προχώρησε τη δωρεά του μνημείου για την Γενοκτονία των Ποντίων, που στήθηκε στην Πλατεία Αλεξάνδρας του Δήμου Πειραιά.

Περιβάλλον:

- Τον Ιούνιο του 2011, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος, περισσότερα από 200 παιδιά από τα τμήματα της Ακαδημίας και από τις Σχολές Ποδοσφαίρου του Ολυμπιακού, πήραν μέρος στην εκδήλωση για τον καθαρισμό της παραλίας «Βοτσαλάκια» στον Πειραιά και φύτευσαν λουλούδια και φυτά στον περιβάλλοντα την χώρο.
- 2012 η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, στηρίζοντας το έργο της μη κερδοσκοπικής περιβαλλοντικής οργάνωσης ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ, «υιοθέτησε» μια νεαρή αρκούδα του Καταφυγίου της Καφέ Αρκούδας.
- Τον Μάιο του 2016 Ο Ολυμπιακός με τις Σχολές, την Ακαδημία και τον Ερασιτέχνη, συμμετείχε στον καθαρισμό της παραλίας «Βοτσαλάκια», που συντόνισε το δίκτυο «Μεσόγειος SOS».

(Olympiacos, n.d.)

5.2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Οι δράσεις και τα προγράμματα για ΑμεΑ καταλαμβάνουν ένα μεγάλο κομμάτι της γενικότερης Στρατηγικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

- Τον Φεβρουάριο του 2011, σε ειδική εκδήλωση, ο πρόεδρος της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, στο πλαίσιο του "Αγώνα Κατά της Φτώχειας" που είχε οργανωθεί από τον ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ και τον ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ, στο στάδιο Γεώργιος Καραϊσκάκης, τον Δεκέμβριο του προηγούμενου

χρόνου, πρόσφερε οικονομική βοήθεια στο Σωματείο Ναυτικών Γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες «ΑΡΓΩ».

- Τον Σεπτέμβριο του 2011, αντιπροσωπεία στελεχών του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, επισκέφθηκε το ίδρυμα «Δικαίωμα στη ζωή» στο Ηράκλειο Κρήτης, το οποίο φιλοξενεί παιδιά με ειδικές ανάγκες και προσέφερε οικονομική βοήθεια, για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.
- Το 2012, κατά τη διάρκεια επίσκεψης της ομάδας του Ολυμπιακού στην Αυστραλία, αντιπροσωπεία ποδοσφαιριστών το ίδρυμα Love Care, το οποίο φιλοξενεί άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Το 2013, στο πλαίσιο του κοινωνικού προγράμματος «Ερυθρόλευκη Αγκαλιά Αγάπης», η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, προχώρησε στην οικονομική ενίσχυση:
 - Το Σωματείο Ναυτικών Γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες «Η ΑΡΓΩ»
 - Του Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας – Ορίζοντες που καθημερινά υποστηρίζει 65 ΑΜΕΑ.
 - Του 1ου Ειδικού Σχολείου Δραπετσώνας.
 - Του 1ου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Κερατσινίου.
 - Της Παιγνιοθήκης του Δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας που απασχολεί δημιουργικά 40 ΑΜΕΑ.
- Τον Ιανουάριο του 2014, στο πλαίσιο της κοινωνικής δράσης της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, αντιπροσωπεία του συλλόγου, επισκέφθηκε το Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες «Ορίζοντες» στην Ηλιούπολη, δήλωσε αρωγός του έργου του και πρόσφερε οικονομική βοήθεια.
- Το πρόγραμμα «Μαζί Στη Ζωή! – Μαζί Στον ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ!», το οποίο ξεκίνησε το 2016, είναι ένα πρόγραμμα που έδωσε τη δυνατότητα σε μαθητές ΑμεΑ, από Ειδικά Σχολεία του Πειραιά, να κάνουν προπονήσεις στην Ακαδημία του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ και να λαμβάνουν μέρος σε ειδικά τουρνουά ποδοσφαίρου, αλλά και να παρακολουθούν από κοντά αγώνες της επαγγελματικής ομάδας. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα, αναδείχτηκε ως Ευρωπαϊκή Βέλτιστη Πρακτική στην έρευνα του Ulster University «The Engagement of Disabled People in European Football – Best Practice Cases» που διεξήχθη για την UEFA. Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- τα παιδιά με νοητική στέρηση να έρθουν σε επαφή με επαγγελματίες του ποδοσφαίρου και να μάθουν πράγματα για το άθλημα.
- να δοθεί στα παιδιά η δυνατότητα να αναπτύξουν τις επικοινωνιακές δεξιότητές τους και να τονωθεί η αυτοπεποίθησή τους.
- να γίνουν βήματα για την καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και προσπάθειες κοινωνικής ένταξης των παιδιών αυτών, μέσα από τη δημιουργία σχέσεων με αθλητές και προσωπικό των ακαδημιών

➤ Τον Ιανουάριο του 2016, αντιπροσωπεία της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ επισκέφθηκε την Πειραιϊκή Ένωση Γονέων και Κηδεμόνων ΑΜΕΑ στα Καμίνια, προσφέροντας οικονομική βοήθεια και μοιράζοντας δώρα στα παιδιά.

➤ Τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, στο τελευταίο επίσημο παιχνίδι του Ολυμπιακού για το 2016, ήταν καλεσμένοι 30 αθλητές των Special Olympics για να παρακολουθήσουν την αναμέτρηση εναντίον του Παναιτωλικού.

➤ Το 2017 και το 2018, σε συνεργασία με τα Special Olympics Hellas, διοργανώθηκε στο προπονητικό κέντρο του Ρέντη, ένα τουρνουά ποδοσφαίρου Special Olympics 7×7, αλλά και αγώνες Unified με τη συμμετοχή αθλητών της ακαδημίας του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ.

➤ Το 2019, στο πλαίσιο της Εβδομάδας Δράσεις της ECA (European Club Association), ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ συμμετείχε ενεργά. Μία ομάδα που απαρτίζεται από παιδιά με νοητική στέρηση και από αθλητές της ομάδας Κ-16 της Ακαδημίας, πήρε μέρος σε αγώνες στις Σχολές Ποδοσφαίρου του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ αλλά και συμμετείχε στην Εβδομάδα Ποδοσφαίρου των Special Olympics με αγώνες “UNIFIED”.

➤ Την ίδια χρονιά, στα πλαίσια του εορτασμού της Εβδομάδας Δράσης του Center for Access to Football in Europe (CAFE) Total Football #TotalAccess, Ολυμπιακός πήρε μέρος στην εκστρατεία για το δικαίωμα στην πρόσβαση και την ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στο ποδόσφαιρο.

➤ Το Νοέμβριο του 2021, ως υπερήφανος χορηγός της καμπάνιας «Μία μπάλα για όλους» (A ball for all), αντιπροσωπεία της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, βρέθηκε στο Ειδικό Σχολείο Τυφλών Καλλιθέας και δώρισε ειδικές μπάλες ποδοσφαίρου για τυφλούς.

➤ Το 2022, μέλη από τις Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ατόμων με Νοητική Υστέρηση «ΘΕΤΙΣ» & «ΦΑΙΔΩΝ» παρακολούθησαν τον αγώνα του πρωταθλήματος της Super League του Ολυμπιακού με τη Λαμία.

➤ Τον ίδιο χρόνο, μέλη του κέντρου ΚΔΑΠμεΑ «Στοργή», φιλοξενήθηκαν και ξεναγήθηκαν στο μουσείο του Ολυμπιακού στο «Γ. Καραϊσκάκης».

➤ Στις 2 Απριλίου του 2023, στον αγώνα με τον Άρη, ο Ολυμπιακός έγινε η πρώτη ποδοσφαιρική ομάδα, που πρόσφερε στα άτομα με οπτική αναπηρία την υπηρεσία της ακουστικής περιγραφής των ποδοσφαιρικών αγώνων. Ο στόχος της καινοτόμου αυτής δράσης είναι να υπάρχει διαθέσιμη ισότιμα, η βιωματική εμπειρία μέσω του Σχολιασμού Ακουστικής Περιγραφής σε ανθρώπους με οπτική αναπηρία και να τους επιτρέπει να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και στην στήριξη της αγαπημένης τους ομάδας. Στις 15 Οκτωβρίου του 2023, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Λευκού Μπαστουιού, το οποίο έχει καθιερωθεί ως σύμβολο της ελευθερίας, της αυτοπεποίθησης και της ανεξαρτησίας για τα άτομα με οπτική αναπηρία, καθώς τους επιτρέπει να κινούνται ελεύθερα στο περιβάλλον και να εκπληρώνουν τα καθημερινά τους καθήκοντα με αυτονομία, πέντε φίλαθλοι του αθλήματος φιλοξενήθηκαν στις κερκίδες του γηπέδου Καραϊσκάκης και με τη βοήθεια της τεχνολογίας, είδαν διαφορετικά τον αγώνα μεταξύ του Ολυμπιακού και του ΠΑΟΚ. Η δράση αυτή πραγματοποιήθηκε από την ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, σε συνεργασία με την COSMOTE TV και τη βοήθεια φοιτητών του Παντείου Πανεπιστημίου (Olympiacos, n.d.).

5.3 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ υπήρξε η πρώτη ελληνική Ανώνυμη Αθλητική Εταιρία, η οποία προχώρησε στην εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Από το 2007 που έγινε αυτό, το πρόγραμμα αναπτύσσεται, εξελίσσεται και προσαρμόζεται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε εποχής. Οι τομείς της παιδείας, της υγείας, του αθλητισμού, του πολιτισμού, του περιβάλλοντος και της κοινωνίας, είναι κάποιοι από τους τομείς που η ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ επενδύει περισσότερο. Τα προγράμματα που πραγματοποιεί είναι αλληλένδετα και ενισχύουν το ένα το άλλο.

Το πρόγραμμα της Ευρωλίγκας «One Team», στο οποίο ο Ολυμπιακός συμμετέχει ως ιδρυτικό μέλος του, στηρίζει και προωθεί τον αθλητισμό σε ευπαθείς ομάδες, ενώ παράλληλα έχει στόχο την μετάδοση σημαντικών αξιών στους αθλητές της.

Κατά τη διάρκεια των αγώνων της ομάδας του Ολυμπιακού στο ΣΕΦ, εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης, καθώς και η προώθηση προϊόντων που είναι φιλικά προς το περιβάλλον, ενώ παράλληλα γίνεται προσπάθεια να μειωθεί η χρήση πλαστικού.

Κατά την δύσκολη περίοδο της πανδημίας, η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, διοργάνωσε το «Bwin Monday Night Game Against Covid-19», το οποίο ήταν ένα πρόγραμμα κοινωνικού αθλητισμού και στόχευε, στην καταπολέμηση της πανδημίας, στην ευαισθητοποίηση του κοινού μέσα από προωθητικά μηνύματα επιστημόνων, στην ενίσχυση της προσπάθειας της Πολιτείας, στην κάλυψη άμεσων αναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), στην επιβράβευση των κοινωνικών οργανώσεων και των επαγγελματιών υγείας, που βοήθούσαν στον αγώνα κατά της πανδημίας, αλλά και στην ψυχαγωγία των φιλάθλων, πάντα με ασφάλεια.

Οι σημαντικότερες δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ <https://olympiacosbc.gr>, αλλά και τα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων είναι:

- η προσφορά τροφίμων και υγειονομικού υλικού
- η προσφορά δώρων σε παιδιά Ειδικών Σχολείων και Ιδρυμάτων
- η δυνατότητα που δίνεται σε παιδιά να συμμετέχουν δωρεάν στην άθληση, σε ακαδημίες του συλλόγου και σε camp
- η ευκαιρία που δίνεται σε μαθητές σχολείων ΑμεΑ, να παρακολουθήσουν αγώνες και να έρθουν σε επικοινωνία με αθλητές της ομάδας
- η συνεργασία με το «Make A Wish» για την πραγματοποίηση ευχών παιδιών που νοσούν

- η σύναψη συνεργασιών με ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις, όπως τα Special Olympics και το Τζάμπολ Αγάπης

Οι ομάδες στόχοι των προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ είναι κυρίως ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως παιδιά που νοσούν, ηλικιωμένα άτομα σε γηροκομεία, άστεγοι, άπορες οικογένειες. Άλλη μια ομάδα στόχο αποτελούν οι γιατροί και οι νοσηλεύτές, τα Νοσοκομεία και οι ΜΚΟ και τέλος τα ΑμεΑ αποτελούν ίσως την ομάδα στόχο, στην οποία απευθύνονται τα περισσότερα προγράμματα και δράσεις της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

Μερικές από τις κυριότερες δράσεις που έγιναν στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ είναι τα παρακάτω:

- Τον Απρίλιο του 2010 στο πλαίσιο της συνεργασία με τη Novo Nordisk Hellas (NNH) και τον Δήμο Πειραιά η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ συμμετείχε στην καμπάνια «Αλλάζουμε το διαβήτη», που είχε σκοπό την ενημέρωση των πολιτών, διαμέσου του αθλητισμού για το σακχαρώδη διαβήτη και ειδικά για τον παιδικό διαβήτη.
- Το 2012 στο πλαίσιο του προγράμματος «Επισκέψεις στα σχολεία», οι αθλητές της ομάδας του Ολυμπιακού, έκαναν επισκέψεις σε δημοτικά σχολεία, όπου συνομιλούσαν με τα παιδιά για δικά τους βιώματα με τον Ολυμπιακό και στον κόσμο της καλαθοσφαίρισης
- Οι επισκέψεις των αθλητών της ομάδας του Ολυμπιακού σε παιδιά που ζουν σε Ιδρύματα ή νοσηλεύονται σε Νοσοκομεία, αποτελούν μερικές από τις σημαντικότερες δράσεων ΕΚΕ της ΚΑΕ Ολυμπιακός
- Το Νοέμβριο του 2016, αθλητές της ομάδας του Ολυμπιακού, συμμετείχαν στη δράση «Κάτι Καλύτερο» του ΟΠΑΠ το 2016. Πιο συγκεκριμένα, οι αθλητές επισκέφθηκαν τα παιδιά που νοσηλεύονταν στα νοσοκομεία Παίδων «Η Αγία Σοφία» και «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού» και τους διένειμαν μεσημεριανό φαγητό και αναμνηστικά δώρα.
- Οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Επισκέψεις παιδιών στο ΣΕΦ», συμπεριλαμβάνονται επισκέψεις στο γήπεδο του Ολυμπιακού παιδιών από Ειδικά και Γενικά Σχολεία. Τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να συναντήσουν τους αγαπημένους τους αθλητές, να συνομιλήσουν και να φωτογραφηθούν μαζί τους, αλλά κυρίως να κοινωνικοποιηθούν.

- Από το 2010 έως το 2017, στο πλαίσιο της δράσης ΕΚΕ «Αθλητισμός-Παιδί-Εκπαίδευση» η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ φιλοξένησε στο ΣΕΦ, πάνω από 10.000 παιδιά από περίπου 550 σχολεία, σωματεία, ιδρύματα και άλλους οργανισμούς.
- Το Νοέμβριο του 2016 συνεργασία με το Make a Wish, η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ πραγματοποίησε την ευχή ενός μικρού παιδιού, συμπεριλαμβάνοντάς τον στη δωδεκάδα της ομάδας, σε ένα από τα παιχνίδια του ελληνικού πρωταθλήματος

Το Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ αναπτύσσεται διαρκώς και σε συνεργασία με εταιρείες, οργανισμούς και χορηγούς έχει ως κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση του κόσμου και την προώθηση των κατάλληλων και αποδοτικών λύσεων (OlympiacosBC, n.d.).

5.3.1 ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Κατά τη διάρκεια πολλών αγώνων στο στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ), στο πλαίσιο του προγράμματος «ΑΜΕΑ», φιλοξενούνται παιδιά από σχολεία και ιδρύματα. Τα μέλη του προγράμματος «Εθελοντισμός» της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, είναι πάντα εκεί για να βοηθήσουν και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ συνεργάζεται με την Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Τζάμπολ Αγάπης», το οποίο είναι ένα καινοτόμο πρόγραμμα διδασκαλίας του μπάσκετ, για παιδιά ΑμεΑ και μέσα από την συνεκπαίδευσή τους με άλλα παιδιά, στοχεύει στην κοινωνικοποίησή τους και την κατάργηση κάθε διαφορετικότητας.

Το πρόγραμμα ONE TEAM είναι ίσως το σπουδαιότερο, από τα προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Euroleague Basketball και του Ολυμπιακού ως μέλος του. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2012 και υποστηρίζεται οικονομικά από την Turkish Airlines, η οποία είναι ιδρυτικός χορηγός της «ONE TEAM». Σε συνεργασία των Special Olympics ως υπερήφανο συνεργάτη έχει ως στόχο, κάθε ομάδα να δημιουργήσει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα και μέσω του μπάσκετ, να βοηθήσει κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες από το πρόβλημα της περιθωριοποίησης που μπορεί να εισπράττουν. Μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος, η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, δίνει την ευκαιρία στα παιδιά που συμμετέχουν, να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους και να νιώσουν ότι είναι μέλη μιας ομάδας, αλλά και να έρθουν σε επαφή με άλλα παιδιά. Ο σκοπός της διδασκαλίας του προγράμματος είναι σαφώς εκπαιδευτικός αλλά και διασκεδαστικός. Με άλλα λόγια, δεν είναι στόχος μόνο η σωματική ανάπτυξη των

παιδιών, αλλά και η συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη τους, που μπορεί να προέλθει από την αγάπη για την ομάδα, καθώς και η έκφραση θετικών συναισθημάτων προς τους προπονητές, τους πρεσβευτές και τους συναθλητές.

Οι managers και οι προπονητές που εκπροσωπούν την ΚΑΕ, εκπαιδεύονται μέσω εξειδικευμένων σεμιναρίων από την ΕΒ, ώστε να ανταπεξέρχονται στις ειδικές απαιτήσεις του προγράμματος ONE TEAM. Εκτός από τα διοικητικά στελέχη, η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ συμμετέχει με εν ενεργεία αθλητές, κοινωνικούς λειτουργούς, προπονητές, εκπαιδευτικούς και εθελοντές.

Στα πλαίσια του ONE TEAM η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ συνεργάστηκε μέχρι σήμερα με τα παρακάτω σχολεία και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς:

- Ειδικό Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Κωφών και Βαρήκων Αργυρούπολης
- Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.) Αγίου Δημητρίου.
- Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Ε.Κ) Πειραιά.
- Κέντρο Ειδικής Εκπαίδευσης Παιδιών και Ενηλίκων με Αναπηρία (Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Α.) «Ορίζοντες».
- Αστική Μη κερδοσκοπική Εταιρία (ΑΜΚΕ) «ΕΞΕΛΙΞΗ ΖΩΗΣ» ,
- Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο και Λύκειο (ΕΝΕΕΓΥΛ) ΠΕΙΡΑΙΑ
- Ειδικό Σχολείο Περάματος
- Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΚ) Πειραιά «ΑΝΟΙΞΗΣ».
- Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αγίου Δημητρίου (OlympiacosBC, n.d.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο χρονικό διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου του 2023 και Ιανουαρίου του 2024, σε 6 στελέχη των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Πραγματοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις που βασίστηκαν σε συγκεκριμένο οδηγό ανά κατηγορία συνεντευξιζόμενων, οι άξονες του οποίου αφορούσαν στη συμμετοχή τους στις δράσεις ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Ο πρώτος και ο δεύτερος ερωτώμενος είναι ανώνυμοι Αξιωματούχοι της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, ο τρίτος και ο τέταρτος ερωτώμενος είναι ανώνυμοι Αξιωματούχοι της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, ο πέμπτος ερωτώμενος είναι ανώνυμος παίκτης του ποδοσφαιρικού τμήματος και ο έκτος ερωτώμενος είναι ανώνυμος παίκτης της ομάδας καλαθοσφαίρισης του Ολυμπιακού. Η αρχική επαφή για τις συνεντεύξεις έγινε, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπου αναγραφόταν το αίτημα και κατόπιν δύο έγιναν διαζώσης και τέσσερις τηλεφωνικά.

Στην αρχή εξετάστηκαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος. Όπως φαίνεται στον πίνακα 1., συμμετείχαν πέντε (5) άνδρες και μία (1) γυναίκα.

Πίνακας 1 Φύλο του δείγματος (N=6)

Φύλο	Πληθυσμός	Ποσοστό
Άνδρες	5	83,33%
Γυναίκες	1	16,66%
Σύνολο	6	100%

Όπως φαίνεται στον πίνακα 2., από τους έξι (6) συμμετέχοντες, οι τέσσερις (4) είναι Αξιωματούχοι των αθλητικών οργανισμών και οι δύο (2) είναι αθλητές.

Πίνακας 2 Ιδιότητα του δείγματος

Αξιωματούχοι	Αθλητές	Σύνολο
4	2	6

Αναφορικά με τον αθλητικό οργανισμό στον οποίο απασχολούνται οι συμμετέχοντες, στο πίνακα 3., φαίνεται πως τρεις (3) απασχολούνται στην ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και τρεις στην ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

Πίνακας 3 Φορέας Απασχόλησης του δείγματος

ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
3	3	6

Τα έτη απασχόλησης των συμμετεχόντων στον φορέα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 4 Έτη απασχόλησης στον φορέα

1-10	10-20	ΣΥΝΟΛΟ
4	2	6

Παρακάτω εξετάζονται τα δεδομένα, όπως αυτά αναδείχθηκαν με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα, από τα οποία καθορίστηκαν και οι ερωτήσεις των συνεντεύξεων.

Αναφορικά με το πρώτο ερώτημα: **«Ποιοι και πως σχεδιάζουν αυτά τα προγράμματα;»**, η απάντηση που δόθηκε ήταν πως τα τμήματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, είναι αυτά που σχεδιάζουν και αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν τα κοινωνικά προγράμματα και η χρηματοδότησή τους προέρχεται από τον προϋπολογισμό τους, αλλά και από τη συνεργασία με χορηγούς. Ο πρώτος ερωτώμενος απάντησε σχετικά: *«Η στρατηγική ΕΚΕ, εντάσσεται στο οργανόγραμμα του Ολυμπιακού και αποτελείται από ένα πλαίσιο πολλών και διαφορετικών δράσεων, σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα. Υπάρχουν δράσεις οι οποίες γίνονται κάθε χρόνο και άλλες που γίνονται μετά από προτάσεις των μελών του τμήματος, πάντα όμως αφουγκραζόμενοι τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Τα αιτήματα που δέχεται το τμήμα ΕΚΕ είναι πάρα πολλά και γίνεται μια μεγάλη προσπάθεια για να ανταποκριθούμε σε όσα περισσότερα γίνεται. Ο συντονισμός των δράσεων ΕΚΕ είναι*

απαιτητικός αλλά στόχος μας είναι η υλοποίηση του προγράμματος όλων των τμημάτων σε τακτική βάση. Ο σχεδιασμός γίνεται από το αρμόδιο τμήμα και η έγκριση για την υλοποίησή τους δίνεται από τον Πρόεδρο του Ολυμπιακού. Όλες οι δράσεις γίνονται γνωστές στο κοινό μέσω της ιστοσελίδας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της ομάδας».

Στο ίδιο ερώτημα ο δεύτερος ερωτώμενος απάντησε: «Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική, που σχεδιάζεται από το τμήμα ΕΚΕ. Για εμάς η χρονιά ξεκινάει με την έναρξη του πρωταθλήματος και ολοκληρώνεται με το τέλος του πρωταθλήματος. Προσπαθούμε να σχεδιάζουμε προς το τέλος του καλοκαιριού όλη την στρατηγική μας για την ΕΚΕ, αλλά μπορεί και να προκύψουν και έκτακτες ανάγκες, που πρέπει να καλυφθούν. . Σίγουρα αν πρόκειται για μια σημαντική πρωτοβουλία, ως έναρξη της επικοινωνίας μας με το κοινό, προχωράμε σε μια συνέντευξη τύπου. Γενικότερα όμως, προωθούνται στην ιστοσελίδα και στα social media της ομάδας και από εκεί σε ενημερωτικές ιστοσελίδες, μέσω των οποίων ενημερώνονται οι περισσότεροι πλέον. Οι δράσεις ΕΚΕ δεν σταματούν ποτέ και ο ρυθμός εκτέλεσης και συντονισμού είναι άμεσος με συνεχή ροή».

Σύμφωνα με τον τρίτο ερωτώμενο: «Ο σχεδιασμός της στρατηγικής ΕΚΕ γίνεται με ένα σταθερό πρόγραμμα και όχι με περιστασιακές δράσεις, με στόχο να αναδειχθούν ουσιαστικά προβλήματα σε βασικούς τομείς, ώστε οι λύσεις που προωθούνται να είναι ουσιαστικές και να έχουν διάρκεια. Σε περίπτωση όμως που προκύψει κάτι έκτακτο, όπως για παράδειγμα έγινε με την πανδημία, σχεδιάζουμε δράσεις που θα καλύψουν τις ανάγκες που δημιουργούνται τη δεδομένη στιγμή».

Ο τέταρτος ερωτώμενος είπε σχετικά πως: «Η διαδικασία υλοποίησης ξεκινά με την συνεργασία των τμημάτων μάρκετινγκ και ΕΚΕ. Ερχόμαστε σε επαφή σχετικούς φορείς όπως εταιρίες, ιδρύματα και νοσοκομεία, καθώς και με εθελοντές, ενώ παράλληλα, το τμήμα ΜΜΕ αναλαμβάνει την προώθηση του υλικού στα κοινωνικά δίκτυα και στα ΜΜΕ. Η επιλογή των φορέων και ιδρυμάτων που θα γίνουν αποδέκτες των κοινωνικών δράσεων του Ολυμπιακού, γίνεται κατόπιν αιτημάτων των ίδιων, μέσω προτάσεων των χορηγών, αλλά και μέσω προτάσεων αθλητών για την ενίσχυση δομών, κυρίως του τόπου καταγωγής τους».

Ο πέμπτος ερωτώμενος απάντησε πως: «Γνωρίζω πως υπάρχει αρμόδιο τμήμα στον σύλλογο, το αποφασίζει για τις κοινωνικές δράσεις που θα υλοποιηθούν κάθε φορά

και ενημερώνει εμάς τους αθλητές αν θα χρειαστεί να συμμετέχουμε σε κάποιες από αυτές, το οποίο φυσικά κάνουμε πάντα με μεγάλη χαρά». Το ίδιο αναφέρει και ο έκτος ερωτώμενος τονίζοντας πως όλοι οι παίκτες του Ολυμπιακού, θεωρούν τιμή τους να συμμετέχουν στις κοινωνικές δράσεις που υλοποιεί ο σύλλογος. Χαρακτηριστικά είπε: «Πάντα η προσφορά στο σύνολο είναι σημαντική και μέσα από τις κοινωνικές δράσεις του Ολυμπιακού, έχουμε τη δυνατότητα να βοηθήσουμε όσο μπορούμε τους συνανθρώπους μας που έχουν κάποια ανάγκη».

Σχετικά με το εάν τα ΑμεΑ αποτελούν μια από τις κυριότερες ομάδες/στόχους των δράσεων ΕΚΕ δόθηκε κοινή και απάντηση, από όλους τους ερωτώμενους, πως ξεκάθαρα τα ΑμεΑ αποτελούν μια από τις κυριότερες ομάδες/στόχους των δράσεων ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Συγκεκριμένα, ο πρώτος ερωτώμενος απάντησε: «Οι δράσεις για ΑμεΑ καταλαμβάνουν μεγάλο ποσοστό στο σύνολο των δράσεων ΕΚΕ. Η μεγάλη που σημασία δίνεται σε αυτό το κομμάτι του πληθυσμού, φαίνεται από τα μεγάλα βήματα που έχουν γίνει σχετικά με την προσβασιμότητα του γηπέδου, στην προσπάθεια για την γενικότερη συμπερίληψη των ΑμεΑ στον αθλητισμό και στην κοινωνία γενικότερα».

Ο δεύτερος ερωτώμενος είπε πως: «Η επιθυμία για την καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και ρατσισμού, μας οδηγεί αναπόφευκτα στο να σχεδιάζουμε και να υλοποιούμε όλο και περισσότερες δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ». Σύμφωνα με τον τρίτο ερωτώμενο: «Η ευάλωτη κοινωνική ομάδα των ΑμεΑ, που συχνά παραγκωνίζεται, αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές ομάδες/στόχους της στρατηγικής ΕΚΕ που ακολουθούμε. Δεν περιοριζόμαστε σε οικονομική βοήθεια, ιδρυμάτων και οργανισμών που στηρίζουν ΑμεΑ, αλλά προχωράμε και σε δράσεις που βοηθάνε τα άτομα με ειδικές ανάγκες να γνωρίσουν το κομμάτι του αθλητισμού, να κοινωνικοποιηθούν, να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να αισθάνονται ισότιμα μέλη της κοινωνίας».

Ο τρίτος ερωτώμενος απάντησε σχετικά: «Προφανώς υπάρχει ιεράρχηση των αναγκών και όπου κρίνουμε ότι υπάρχει ανάγκη και μπορούμε να βοηθήσουμε, το κάνουμε. Προσπαθούμε όμως μέσα από μια στρατηγική να βοηθήσουμε ουσιαστικά ομάδες που έχουν προβλήματα όπως είναι φυσικά τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία είναι μια από τις ομάδες που μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα. Οι δράσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας, του ρατσισμού και για τα ΑμεΑ είναι αυτές που απασχολούν περισσότερο το τμήμα σχεδιασμού της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης».

Ο Ολυμπιακός δεν έχει απλά το θέμα των ΑμεΑ πολύ ψηλά στην ατζέντα του σχεδιασμού ΕΚΕ, αλλά πρωτοπορεί στις δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ, καθώς είναι ένα εκ των ιδρυτικών μελών του προγράμματος ONE TEAM της Euroleague, δηλώνει ο τέταρτος ερωτώμενος. Ο πέμπτος ερωτώμενος είπε : *«Όντας μέλος της ομάδας τα τελευταία χρόνια, παρατηρώ πως όλο και περισσότερες κοινωνικές δράσεις, αφορούν στα άτομα με ειδικές ανάγκες και αυτό με χαροποιεί πολύ. Είναι πολλά και σημαντικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτοί οι άνθρωποι και αξίζουν της ιδιαίτερης προσοχής μας. Ο Ολυμπιακός αποδεικνύει συνεχώς πόσο νοιάζεται για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, μέσα από τις κοινωνικές δράσεις που υλοποιεί»*. Τέλος ο έκτος ερωτώμενος λέει πως: *«Είναι αξιοθαύμαστη η προσπάθεια του τμήματος ΕΚΕ του Ολυμπιακού, να βοηθήσει τα άτομα με αναπηρία και οικονομικά, διοργανώνοντας σχετικές εκδηλώσεις αλλά και για να έρθουν στο γήπεδο και να παρακολουθήσουν ισότιμα τους αγώνες της αγαπημένης τους ομάδας. Αυτό δείχνει πως οι ανάγκες αυτών των ατόμων ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τον Ολυμπιακό»*.

Στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα, **«ποια είναι τα κίνητρα για την πραγματοποίηση αυτών των δράσεων;»**, ο πρώτος ερωτώμενος απάντησε: *«Η φιλοσοφία του Ολυμπιακού για τις δράσεις ΕΚΕ ξεκινάει με αλτρουστικά κίνητρα και είναι αλτρουιστική στην ουσία της. Παρόλα αυτά, το αποτέλεσμα είναι και το οικονομικό κέρδος, καθώς αυξάνεται η πελατειακή του βάση. Και φυσικά οι χορηγοί δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για να επενδύσουν στην ομάδα»*.

Ο δεύτερος ερωτώμενος είπε σχετικά: *«Η φιλοσοφίας του Ολυμπιακού για τις δράσεις ΕΚΕ είναι ξεκάθαρα αλτρουιστική. Σε καμία περίπτωση δεν προσβλέπει στην μεγιστοποίηση του κέρδους, ο στόχος είναι ξεκάθαρος, η δημιουργία ίσων ευκαιριών προς όλους όσους έρχονται στο γήπεδο και οι οποίοι αντιμετωπίζουν οποιοδήποτε πρόβλημα, να μπορούν να παρακολουθήσουν τους αγώνες»*.

Στο ίδιο ερώτημα, ο τρίτος ερωτώμενος απάντησε πως: *«Ο Ολυμπιακός είναι μια επαγγελματική ομάδα, με τεράστια απήχηση στην κοινωνία. Στηρίζεται στην αγάπη του κόσμου και για αυτό το λόγο πρέπει να πρωτοπορεί στον τομέα των κοινωνικών δράσεων. Οι αθλητές τους αποτελούν πρότυπα για πολύ κόσμο και θα μπορούσαν να αποτελέσουν και πηγή έμπνευσης και μίμησης μέσω αυτών των δράσεων. Το μεγαλύτερο κίνητρο λοιπόν είναι να επιστρέψουμε αυτή την αγάπη και την στήριξη στην κοινωνία»*

Σύμφωνα με την άποψη του τέταρτου ερωτώμενου, όλα ξεκινάνε από την επιθυμία μας να προσφέρουμε. Συγκεκριμένα είπε: «Ο Ολυμπιακός είναι μεν μια επαγγελματική ομάδα και όπως κάθε επαγγελματική ομάδα λειτουργεί ως μια επιχείρηση, επομένως οφείλει να έχει ως στόχο το κέρδος. Είναι όμως στην φιλοσοφία του Ολυμπιακού, από την ίδρυσή του ακόμη, πριν από έναν περίπου αιώνα, να λειτουργεί αλτρουιστικά και να προσφέρει στην κοινωνία».

Ο πέμπτος ερωτώμενος πιστεύει πως: «Η διάθεση για προσφορά και για αλληλεγγύη, είναι αυτή που δίνει το κίνητρο στους ανθρώπους του Ολυμπιακού να προσφέρουν στην κοινωνία. Ο Ολυμπιακός είναι πάντα παρών και θετικός να προσφέρει όπου και όποτε υπάρχει ανάγκη, είναι η νοοτροπία της ομάδας αυτή ανταποδίδει την αγάπη και την στήριξη που έχει από τους φιλάθλους της. Μέσω αυτών των δράσεων, βοηθούν και ανακουφίζουν την τοπική κοινωνία και επιβάλλεται να είναι επαναλαμβανόμενες, με πρακτική εφαρμογή σε βάθος χρόνου, για να έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα»

Η απάντηση του έκτου ερωτώμενου είναι: «Σαφώς και οι δράσεις ΕΚΕ αποτελούν έναν τρόπο έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά παράλληλα στοχεύουν στην ενδυνάμωση της φήμης του οργανισμού και των συνεργασιών και ίσως και στην αύξηση του κέρδους. Όποιο και αν είναι το κίνητρο, σημασία έχει να προσφέρεται ουσιαστική βοήθεια στην κοινωνία».

Το τέταρτο ερώτημα εξετάζει **τα οφέλη των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ από την εφαρμογή της ΕΚΕ**. Οι απαντήσεις δόθηκαν ως εξής:

Ο πρώτος ερωτώμενος απάντησε: «Θεωρώ ότι σε πολύ μεγάλο βαθμό, οι κοινωνικές δράσεις, βοηθούν να βελτιωθεί η εικόνα της ομάδας. Είναι κάτι που δεν συμβαίνει μόνο στον Ολυμπιακό, μπορούμε να το δούμε σε πανευρωπαϊκή κλίμακα, καθώς πρωτοβουλίες που παίρνουν διάφορες ομάδες έχουν θετικό αντίκτυπο στην εικόνα τους. Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, το εισπράττουμε έντονα αυτό, μέσα από τις αντιδράσεις του κόσμου, αλλά και από την απήχηση που έχουν κάποιες δράσεις σε άλλους αθλητικούς οργανισμούς, οι οποίοι ζητάνε την βοήθειά μας για να πραγματοποιήσουν αντίστοιχες. Πρωτοβουλίες τέτοιου τύπου, σίγουρα προσελκύουν χορηγούς, όχι για να αυξηθούν τα έσοδα της ομάδας από τις χορηγίες αλλά για να αυξηθούν τα ποσά αυτά που θα διατεθούν για τις δράσεις αυτές».

Ο δεύτερος ερωτώμενος θεωρεί πως οι κοινωνικές δράσεις δημιουργούν ένα αίσθημα συμπάθειας από το κοινό προς τον αθλητικό οργανισμό με αποτέλεσμα να κερδίζει νέους «πελάτες», οι οποίοι μπορεί να μην ήταν από την αρχή υποστηρικτές του «προϊόντος» του. Επίσης ανέφερε: *«Μέσω των δράσεων ΕΚΕ, ενδυναμώνεται το brand του Ολυμπιακού στην κοινωνία, πέρα από οπαδικές προτιμήσεις. Έτσι διάφοροι χορηγοί επιζητούν συνεργασία, γιατί συνδέοντας το όνομά τους με αυτό του Ολυμπιακού, προβάλλονται ακόμη περισσότερο, κερδίζοντας τεράστια επικοινωνιακά οφέλη»*

Ο τρίτος ερωτώμενος δήλωσε πως ο Ολυμπιακός αποκομίζει πολλά οφέλη για την δημόσια εικόνα του, μέσω των δράσεων ΕΚΕ και όχι μόνο. Χαρακτηριστικά είπε: *«Τα οφέλη από τις δράσεις ΕΚΕ είναι πολλά και σε πολλαπλά επίπεδα. Μέσω των κοινωνικών δράσεων, καλλιεργείται η εικόνα του «υγιούς» αθλητικού οργανισμού, ο οποίος θα προσελκύσει αντίστοιχα «υγιείς» φιλάθλους. Το προφίλ του συλλόγου αποκτά μεγαλύτερη δυναμική, αξιοπιστία και εμπνέει εμπιστοσύνη στο κοινό και στις επιχειρήσεις. Επίσης, συμμετέχοντας σε αυτές τις δράσεις και ερχόμενοι σε επαφή με ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μας δίνεται η δυνατότητα να αντιληφθούμε πως ο αθλητισμός δεν είναι μόνο η λάμψη που τον περιβάλλει αλλά και η δυνατότητα για προσφορά. Θα μπορούσαμε να πούμε πως η ΕΚΕ μας βοηθάει να αντιλαμβανόμαστε τι συμβαίνει γύρω μας και ποια πράγματα έχουν πραγματική σημασία».*

Ο τέταρτος ερωτώμενος είπε πως: *« Η πολιτική ΕΚΕ συμβάλλει σημαντικά στην ενδυνάμωση των ήδη υπάρχοντων συνεργασιών και χορηγιών αλλά και στην προσέλκυση νέων. Επίσης βελτιώνει το κοινωνικό προφίλ των παικτών που παίρνουν μέρος σε αυτές τις δράσεις και τους προβάλλουν ως θετικά πρότυπα. Επιπλέον, ενισχύουν το προφίλ της ομάδας, προκαλούν το ενδιαφέρον χορηγών για συνεργασία, δίνουν κίνητρο στους οπαδούς της ομάδας να συνεισφέρουν κι αυτοί κοινωνικά και φυσικά βελτιώνουν τις δημόσιες σχέσεις του συλλόγου»*

Ο πέμπτος ερωτώμενος μίλησε για τα προσωπικά οφέλη που έχει από την συμμετοχή του στις κοινωνικές δράσεις του συλλόγου. Χαρακτηριστικά είπε: *«Η συναναστροφή μας με ανθρώπους που έχουν ανάγκη, μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε πόσο εγωιστικά σκεφτόμαστε στην καθημερινότητα μας, ενώ αυτοί οι άνθρωποι δίνουν καθημερινά δύσκολους αγώνες. Πιστεύουμε ότι εμείς δίνουμε δύναμη σ' αυτούς τους ανθρώπους, όμως στην πραγματικότητα αυτοί δίνουν δύναμη σε εμάς».*

Στην ίδια λογική και ο έκτος ερωτώμενος είπε: *«Ο πιο σημαντικός λόγος για τον οποίο συμμετέχω στα προγράμματα ΕΚΕ του Ολυμπιακού, είναι τα μοναδικά*

συναίσθημα που νιώθω όταν βρίσκομαι δίπλα στους ανθρώπους που βοηθάμε. Αισθάνομαι ευλογημένος γνωρίζοντας πως συμβάλλω στην ευτυχία τους και η χαρά στα πρόσωπά τους με κάνει να νιώθω καλύτερος άνθρωπος και πως έχω έναν σκοπό στη ζωή»

Το πέμπτο ερευνητικό ερώτημα, εξετάζει τον **ρόλο των αθλητών των ομάδων του Ολυμπιακού, στις δράσεις ΕΚΕ**. Ο πρώτος ερωτώμενος απάντησε σχετικά: *«Οι παίκτες του Ολυμπιακού είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς, όχι μόνο στους οπαδούς της ομάδας, αλλά και γενικότερα. Λόγω της μεγάλης δημοφιλίας τους, μπορούν να περάσουν πιο εύκολα τα μηνύματα στο κοινό. Φυσικά λοιπόν, ο Ολυμπιακός αξιοποιεί τους παίκτες του, οι οποίοι είναι οι πρεσβευτές του στις κοινωνικές δράσεις».*

Σύμφωνα με τις δηλώσεις του δεύτερου ερωτώμενου: *«Για να ορίζεται μια δράση ως δράση ΕΚΕ πρέπει να υπάρχει συμμετοχή κοινωνικότητας, να συμμετέχει μια εταιρεία και με το οικονομικό αλλά με το ανθρώπινο κεφάλαιο που διαθέτει. Έτσι και στην περίπτωση του Ολυμπιακού, είναι στο πλαίσιο της πολιτικής ΕΚΕ που ακολουθεί, να αξιοποιεί τους παίκτες της ομάδας, χωρίς φυσικά αυτό να αποτελεί μονόδρομο».*

Ο τρίτος ερωτώμενος απάντησε σχετικά: *«Ίσως το πιο ισχυρό εργαλείο για την επιτυχία των προγραμμάτων ΕΚΕ είναι η έμπρακτη συμμετοχή των παικτών του Ολυμπιακού στα περισσότερα από αυτά και αυτό φαίνεται από την ανταπόκριση των ωφελούμενων από τις δράσεις ΕΚΕ όταν τους συναντά»*

Σύμφωνα με όσα είπε ο τέταρτος ερωτώμενος, οι αθλητές του Ολυμπιακού είναι η εικόνα της ομάδας στο κοινό. Πιο συγκεκριμένα είπε: *«Η αξιοποίηση των παικτών στις δράσεις ΕΚΕ, είναι μια συνήθης τακτική, τόσο από αθλητικούς συλλόγους του εξωτερικού όσο και της Ελλάδας. Δεν είναι λίγοι οι διάσημοι αθλητές, που έχουν πάρει μέρος σε διαφημιστικές καμπάνιες, κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς η φήμη τους κάνει πιο εύκολη την προώθηση των μηνυμάτων. Η ίδια φιλοσοφία υπάρχει και στον Ολυμπιακό και οι παίκτες του συμμετέχουν με προθυμία σε οποιαδήποτε κοινωνική δράση τους ζητηθεί».*

Είναι ξεκάθαρο πως οι παίκτες του Ολυμπιακού, όπως συμβαίνει και σε μεγάλους συλλόγους του εξωτερικού, είναι αυτοί που εκπροσωπούν τον σύλλογο στις κοινωνικές δράσεις καθώς λόγω της μεγάλης φήμης τους, είναι πιο εύκολο να περάσουν τα μηνύματα στην κοινωνία.

Ο πέμπτος ερωτώμενος αναφέρθηκε στην προσωπική του εμπειρία από τη συμμετοχή του στις δράσεις ΕΚΕ του Ολυμπιακού. Είπε σχετικά: *«Δεν είναι λίγες οι φορές που ως αθλητής, εκπροσώπησα τον Ολυμπιακό στις κοινωνικές δράσεις που*

πραγματοποιεί και θα το κάνω όσες φορές μου ζητηθεί. Πάντα η προσφορά στο σύνολο είναι σημαντική και χαίρομαι που ο Ολυμπιακός μου δίνει την ευκαιρία να συμμετέχω στο κοινωνικό του έργο».

Και ο έκτος ερωτώμενος απάντησε ανάλογα: «Είναι τιμή μου, να εκπροσωπώ την ομάδα συμμετέχοντας ενεργά στην υποστήριξη των κοινωνικών δράσεων. Ο Ολυμπιακός είναι πάντα παρών και θετικός να προσφέρει όπου και όποτε υπάρχει ανάγκη, είναι η νοοτροπία της ομάδας αυτή και όλοι οι αθλητές του είμαστε πρόθυμοι να συμμετέχουμε όποτε μας ζητηθεί».

Στο έκτο ερευνητικό ερώτημα, εξετάζεται η γνώμη των ερωτώμενων **για τον τρόπο που θεωρούν ότι αποτυπώνεται η ηγετική θέση των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, στις δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ**. Η απάντηση που δόθηκε είναι πως ο Ολυμπιακός πρωταγωνιστεί όχι μόνο στο αγωνιστικό κομμάτι, αλλά και στο κοινωνικό, ακολουθώντας τα πρότυπα μεγάλων ευρωπαϊκών συλλόγων. Τα άτομα ΑμεΑ αποτελούν μια από τις σημαντικότερες ομάδες/στόχους στον σχεδιασμό της κοινωνικής πολιτικής των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Συγκεκριμένα ο πρώτος ερωτώμενος είπε: «Τα ΑμεΑ είναι μια ευάλωτη κοινωνική ομάδα που δυστυχώς παραγκωνίζεται αρκετά. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν καθημερινά είναι πολλές και οι ανάγκες τους επίσης. Η φιλοσοφία του Ολυμπιακού δεν είναι να μην θυμόμαστε την ύπαρξή τους μόνο κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα. Πέρα από την οικονομική βοήθεια, οι κοινωνικές δράσεις του Ολυμπιακού που αφορούν σε ΑμεΑ, είναι δράσεις που βοηθούν σημαντικά στην προσπάθεια για την συμπερίληψή τους στον αθλητισμό και κατ' επέκταση στην κοινωνία. Κάθε χρόνο το αρμόδιο τμήμα, περιλαμβάνει όλο και περισσότερες δράσεις για ΑμεΑ., ενδεικτικό της μεγάλης σημασίας που δίνει ο Ολυμπιακός σε αυτό το κομμάτι του πληθυσμού. Ενδεικτική της διάθεσης του Ολυμπιακού για πρωτοπορία στον τομέα αυτό, αποτελεί το γεγονός πως το ποδοσφαιρικό τμήμα του Ολυμπιακού, εφάρμοσε για πρώτη φορά την ακουστική περιγραφή των αγώνων, για άτομα με οπτική αναπηρία».

Ο δεύτερος ερωτώμενος δήλωσε σχετικά: «Ο Ολυμπιακός πρωτοπορεί πάντα και έτσι και στο συγκεκριμένο θέμα, ήταν από τους πρώτους αθλητικούς οργανισμούς στην Ελλάδα, που ενσωμάτωσε ολοκληρωμένο πρόγραμμα ΕΚΕ στην γενικότερη στρατηγική του. Στην αρχή επικεντρώθηκε περισσότερο σε ζητήματα όπως η καταπολέμηση της φτώχειας και η προσφορά οικονομικής βοήθειας σε διάφορους φορείς. Σταδιακά, ενέταξε και το κομμάτι των ΑμεΑ στην ατζέντα του. Πλέον οι δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ αποτελούν προτεραιότητα για τον Ολυμπιακό και αυτό μπορεί να το διαπιστώσει ο καθένας, μπαίνοντας στην επίσημη ιστοσελίδα του συλλόγου και

παρακολουθώντας την εξέλιξη στο κομμάτι αυτό. Οι δράσεις για ΑμεΑ δεν περιορίζονται πια μόνο σε οικονομική βοήθεια ή σε επισκέψεις παικτών σε σχολεία και ιδρύματα, αλλά και στην σημαντική βελτίωση των υποδομών για την προσβασιμότητα τους στο γήπεδο και στην εφαρμογή καινοτομικών προγραμμάτων. Ο Ολυμπιακός αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση και για τους υπόλοιπους ελληνικούς αθλητικούς συλλόγους, αλλά και για συλλόγους του εξωτερικού, που ακολουθούν το παράδειγμά του και προχωρούν σε δράσεις που βοηθούν στη βελτίωση της ζωής των ΑμεΑ».

Ο τρίτος ερωτώμενος, απαντά στο ερώτημα, εστιάζοντας στη συμμετοχή του τμήματος καλαθοσφαίρισης του Ολυμπιακού, στο μεγαλύτερο ευρωπαϊκό πρόγραμμα αθλητικών οργανισμών για ΑμεΑ. Συγκεκριμένα δήλωσε πως: «Ο Ολυμπιακός πρωτοπόρησε και σε αυτόν τον τομέα, καθώς ήταν μια από 8 τις ιδρυτικές ομάδες του προγράμματος ΕΚΕ της Euroleague Basketball «ONE TEAM», το 2012. Στόχος του προγράμματος είναι η να βοηθήσει τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, μέσα από την ενασχόλησή τους με την καλαθοσφαίριση, να βγουν από το περιθώριο, να κοινωνικοποιηθούν, να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους και να αθληθούν. Είναι ένα πρόγραμμα που συνεχώς εξελίσσεται και αναπτύσσεται και αποτελεί προτεραιότητα στην κοινωνική ατζέντα του Ολυμπιακού».

Και ο τέταρτος ερωτώμενος, θέλησε να περιγράψει την ηγετική θέση του Ολυμπιακού στα προγράμματα ΕΚΕ για ΑμεΑ, μέσω της συμμετοχής του τμήματος καλαθοσφαίρισης, στο πρόγραμμα «ONE TEAM». Χαρακτηριστικά είπε: «Από το 2012 που ξεκίνησε το πρόγραμμα «ONE TEAM», ο Ολυμπιακός δήλωσε παρών και συνεχίζει δυναμικά μέχρι και σήμερα. Ήταν η πρώτη ελληνική ομάδα που ενέταξε ολοκληρωμένο πρόγραμμα ΕΚΕ στην στρατηγική της και η πρώτη ελληνική ομάδα που συμμετείχε στη δημιουργία ενός τόσο σπουδαίου προγράμματος για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Πολλές άλλες ομάδες από ολόκληρη την Ευρώπη, ακολούθησαν το παράδειγμα του Ολυμπιακού και εντάχθηκαν στο πρόγραμμα «ONE TEAM», βοηθώντας με τη σειρά τους την ευάλωτη κοινωνική ομάδα των ΑμεΑ. Επίσης στο εγχώριο αθλητικό πλαίσιο, οι δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ του Ολυμπιακού, έχουν βρει πολλούς μιμητές, γεγονός που μας χαροποιεί, καθώς όσο περισσότεροι αθλητικοί οργανισμοί εντάσσουν δράσεις για ΑμεΑ στην στρατηγική ΕΚΕ τους, τόσο θα διευκολύνεται η ζωή αυτών των συνανθρώπων μας».

Ο πέμπτος ερωτώμενος απάντησε πως, σαν παίκτης της ομάδας του Ολυμπιακού, έχει πάρει πολλές φορές μέρος σε δράσεις για ΑμεΑ. Πιο συγκεκριμένα είπε: «Δεν γνωρίζω τι κάνουν οι άλλες ομάδες για το συγκεκριμένο θέμα, ελπίζω όμως

να ακολουθούν το παράδειγμα του Ολυμπιακού και να είναι όσο το δυνατόν δίπλα στα άτομα με ειδικές ανάγκες, όχι μόνο τυπικά αλλά και ουσιαστικά. Μακάρι όλες οι ομάδες να φροντίσουν για την προσβασιμότητα των ΑμεΑ στα γήπεδά τους, στο επίπεδο που το έχει κάνει ο Ολυμπιακός και τους δίνει την ευκαιρία να παρακολουθούν την αγαπημένη τους ομάδα όπως όλοι οι άλλοι».

Τέλος, ο έκτος ερωτώμενος τόνισε πως η κοινωνική προσφορά δεν θα έπρεπε να είναι μετρήσιμη, ούτε να αποτελεί πεδίο ανταγωνισμού. Είπε χαρακτηριστικά: *«Θεωρώ σαφώς πως ο Ολυμπιακός πρωταγωνιστεί στις δράσεις ΕΚΕ και πιο συγκεκριμένα στις δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ, οι οποίες ήταν πολύ ψηλά στη λίστα των δράσεων ΕΚΕ, από την έναρξη κιόλας της κοινωνικής στρατηγικής του Ολυμπιακού και συνεχίζουν να είναι μέχρι σήμερα. Δεν τίθεται όμως θέμα σύγκρισης και ανταγωνισμού στην κοινωνική προσφορά. Θεωρώ πως όλες οι ομάδες και όλοι οι αθλητές έχουν τη διάθεση να βοηθήσουν τους ευάλωτους συμπολίτες μας και φαίνεται ότι γίνονται μεγάλα βήματα στον τομέα αυτό».*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι μια έννοια με πολλές διαστάσεις και αποτελεί μια στρατηγική με ιδιαίτερη σημασία. Η μεγάλη αύξηση των δράσεων ΕΚΕ οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην δομή της σημερινής κοινωνίας, στην παγκοσμιοποίηση και στην συνεχώς μεγαλύτερη προσπάθεια των επιχειρήσεων να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των καταναλωτών και να αυξήσουν την αποδοτικότητά τους. Ο κοινωνικός αντίκτυπος του αθλητισμού υπήρξε ανέκαθεν μεγάλος, επομένως η υιοθέτηση πολιτικών ΕΚΕ από τους αθλητικούς οργανισμούς θα μπορούσε να ειπωθεί πως ήταν αναμενόμενη. Οι περισσότερες ΚΑΕ και ΠΑΕ της χώρας μας έχουν εντάξει μεμονωμένες δράσεις ΕΚΕ στην γενικότερη στρατηγική τους και κάποιες από αυτές, ολοκληρωμένες πολιτικές ΕΚΕ, οι οποίες έχουν συνέχεια, θέτουν στόχους και έχουν μετρήσιμα αποτελέσματα.

Οι δράσεις ΕΚΕ έχουν σημαντικά οφέλη για τους αθλητικούς οργανισμούς, τόσο συμβολικά, όσο και ηθικά αλλά και υλικά. Συνοπτικά κάποια από τα οφέλη είναι τα παρακάτω:

- Προσδίδουν μεγάλη δυναμική στον οργανισμό, μέσω της προβολής των αθλητών που τον αντιπροσωπεύουν (McGowan & Mahon, 2009).
- Η αξιοπιστία του συλλόγου ενισχύεται και δημιουργείται κλίμα εμπιστοσύνης στο κοινό και τις επιχειρήσεις (Scheinbaum & Lacey, 2015).
- Περισσότερες εταιρίες ενδιαφέρονται για τη σύναψη νέων συνεργασιών (Scheinbaum & Lacey, 2015).
- Βελτιώνονται σημαντικά οι συνθήκες εργασίας στον οργανισμό (Porter & Kramer, 2006)
- Καλλιεργείται στους οπαδούς η επιθυμία να συμβάλλουν κι αυτοί για το καλό της κοινωνίας (Walker & Kent, 2009).
- Ένας «υγιής» αθλητικός οργανισμός, προσελκύει και «υγιείς» φιλάθλους στο γήπεδο (Walker & Kent, 2009).

- Δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας στον οργανισμό (McGowan & Mahon, 2009)

Οι δράσεις ΕΚΕ που αναλαμβάνει και υλοποιεί ένας αθλητικός οργανισμός, επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την αγάπη των οπαδών του για το brand name του οργανισμού, καθώς δημιουργούν ένα αίσθημα ταύτισης του με τους οπαδούς του, αισθάνονται μέλη του και πως τους εκφράζει η φιλοσοφία του. Όταν ο αθλητικός οργανισμός διατηρεί ένα κοινωνικό προφίλ, με γνώμονα την προσφορά στην κοινωνία, τότε και οι οπαδοί αισθάνονται την ανάγκη να τον υπερασπιστούν και να του ανταποδώσουν με όποιο τρόπο μπορούν. Αυτό δείχνει πως οι δράσεις ΕΚΕ, συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιρροής που ασκούν οι αθλητικοί οργανισμοί στους οπαδούς, καθώς αναπτύσσεται μεταξύ τους ένα αίσθημα συναισθηματικής επικοινωνίας και ενισχύεται η αίσθηση αποτελούν μέρος κι αυτοί της ομάδας (Walker & Kent, 2009).

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως παρόλο που η ΕΚΕ αποτελεί κάτι νέο για την πλειοψηφία των αθλητικών οργανισμών, οι ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ δραστηριοποιούνται αρκετά χρόνια στον τομέα αυτό. Οι ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ πρωταγωνιστούν σε ζητήματα ΕΚΕ στον ελληνικό αθλητισμό, διαθέτοντας τμήματα ΕΚΕ. Οι τομείς στους οποίους εφαρμόζονται τα προγράμματα, καθώς και ομάδες στόχοι των δράσεων ΕΚΕ των ΚΑΕ και ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ καλύπτουν διάφορα πεδία, όπως η εκπαίδευση, η υγεία, η καταπολέμηση της φτώχειας και του ρατσισμού, τα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας, οι φυσικές καταστροφές και φυσικά τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η προσφορά στα άτομα με ειδικές ανάγκες, αποτελεί τον τομέα στον οποίο τα τμήματα ΕΚΕ των ΚΑΕ και ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ρίχνουν μεγάλο βάρος.

Στην περίπτωση της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, στις δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ, ξεχωρίζει η πρωτοποριακή ενέργεια της ακουστικής περιγραφής για άτομα με οπτική αναπηρία. Ο Ολυμπιακός έγινε η πρώτη ποδοσφαιρική ομάδα, που πρόσφερε στα άτομα με οπτική αναπηρία την υπηρεσία της ακουστικής περιγραφής των ποδοσφαιρικών αγώνων, σε συνεργασία με το Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών. Αποκλειστική προσδοκία και αυτού του καινοτόμου προγράμματος, είναι τα άτομα με αναπηρία, να έχουν το δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρα που τους εξασφαλίζουν την αυτονομία, την συμπερίληψη και την συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτισμική ζωή της χώρας. Σαφώς όμως, η πρωτοποριακή αυτή ενέργεια του

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, έχει και οφέλη και για τον ίδιο τον σύλλογο, καθώς η υπογραφή μνημονίου συνεργασίας με ένα πανεπιστημιακό ίδρυμα, συμβάλλει στην ενίσχυση της αξιοπιστίας του συλλόγου και στην ενδυνάμωση της εικόνας του.

Στην περίπτωση της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των προγραμμάτων ΕΚΕ, έπαιξε σίγουρα η συμμετοχή της ομάδας του Ολυμπιακού, ως ιδρυτικό μέλος στο πρόγραμμα ONE TEAM, που καθιέρωσε η Euroleague Basketball από το 2012. Στα πλαίσια του One Team, αξιοποίησε τους παίκτες ως πρεσβευτές των δράσεων στην κοινότητα και στην κοινωνία ευρύτερα. Οι αθλητές του συλλόγου του Πειραιά είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς, όχι μόνο στους οπαδούς που τον στηρίζουν αλλά γενικότερα. Η κοινωνία βλέπει στους δημοφιλείς αθλητικούς συλλόγους και στους αθλητές που αγωνίζονται σε αυτούς, την αλήθεια, το κύρος και την αξιοπιστία και τους αναγνωρίζει ως πρότυπα και διαμορφωτές γνώμης.

Η έρευνα επιχείρησε να εντοπίσει τα κίνητρα και την φιλοσοφία της πολιτικής ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Πρωταγωνιστές των δράσεων ΕΚΕ είναι οι αθλητές της ομάδας του Ολυμπιακού, γεγονός που συμβάλλει στην αύξηση της επιρροής και της δημοφιλίας της ομάδας στους οπαδούς και στο αθλητικό κοινό γενικότερα και δημιουργεί ένα αίσθημα συναισθηματικής επικοινωνίας μεταξύ τους. Με βάση τα παραπάνω μπορούμε να ερμηνεύσουμε τα κίνητρα της πολιτικής ΕΚΕ που ακολουθούν οι ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, τα οποία φαίνονται να είναι κοινά και τα οποία ώθησαν τις ΚΑΕ και ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ να προχωρήσουν στην υιοθέτηση πολιτικών ΕΚΕ και να τις εντάξουν στην γενικότερη στρατηγική τους. Βασικό κίνητρο είναι οι προσδοκίες που έχουν οι οπαδοί για το κοινωνικό πρόσωπο της ομάδας που υποστηρίζουν, αλλά και η επιθυμία των ΚΑΕ και ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και των ανθρώπων που τις απαρτίζουν, να επικοινωνήσουν την ηθική πλευρά του συλλόγου. Σύμφωνα με τις δηλώσεις των ανθρώπων τους, στόχος των δράσεων ΕΚΕ είναι πρωτίστως να προωθηθεί ο αθλητισμός και με την συμβολή των παικτών και όλων των ανθρώπων της ΠΑΕ και της ΚΑΕ, να δημιουργηθούν νέες γενιές υγιών φίλαθλων.

Στις περιπτώσεις των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, διακρίνεται μια προσπάθεια σύνδεσης των πολιτικών ΕΚΕ με μια πιο αλτρουιστική διάθεση, καθώς και μια προσπάθεια δημιουργίας ενός συστήματος αξιών, με τη συμμετοχή των αθλητών, των προπονητών, της διοίκησης και των εργαζομένων, που ακολουθεί το γενικότερο κοινωνικό αίτημα, για μεταστροφή των πολιτικών των επιχειρήσεων, προς όφελος της

κοινωνίας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, τίθεται υπό αμφισβήτηση η άποψη κάποιων εκ των μελετητών, οι οποίοι υποστηρίζουν πως η ΕΚΕ είναι ένα σημαντικό εργαλείο μάρκετινγκ και δεν υποκινείται από αλτρουιστικά κίνητρα. Παρόλα αυτά, φαίνεται πως η σχέση του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ με την κοινωνία, είναι αμοιβαία ανταποδοτική και επωφελείται και ο σύλλογος μέσω του κοινωνικού προφίλ που προβάλλει.

Σκοπός της υιοθέτησης στρατηγικών ΕΚΕ, είναι και η ικανοποίηση όλων των ενδιαφερομένων μερών. Για τις ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, τα οφέλη από την πολιτική ΕΚΕ που ακολουθούν είναι σαφώς και οικονομικά, μέσω της αύξησης των πωλήσεων των εισιτηρίων και των προϊόντων που καταναλώνουν οι οπαδοί. Οι νέες συνεργασίες με μεγάλους χορηγούς, επιφέρουν σαφώς μεγαλύτερα οικονομικά κέρδη. Υπάρχουν όμως και άλλα οφέλη, τα οποία δεν είναι οικονομικής φύσεως. Από τα πιο σημαντικά είναι η αύξηση της φήμης και η ενίσχυση του κύρους τους. Επίσης, εξαιτίας της κοινωνικής πολιτικής που ακολουθούν, εμπνέουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη και αποκτούν μεγαλύτερη αξιοπιστία, απέναντι στο κοινό και στις επιχειρήσεις, ενισχύοντας έτσι το ενδιαφέρον νέων εταιρειών για συνεργασία.. Επιπλέον ενισχύονται οι δημόσιες και οι κοινωνικές σχέσεις του συλλόγου. Όσον αφορά στους παίκτες του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, μέσω της συμμετοχής στους στις δράσεις ΕΚΕ της ομάδας τους, βελτιώνεται το κοινωνικό τους προφίλ, καθώς προβάλλονται ως θετικά πρότυπα.

Οι εργαζόμενοι των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ωφελούνται από την πολιτική ΕΚΕ, καθώς βελτιώνεται σημαντικά το εργασιακό τους περιβάλλον. Επίσης, εξαιτίας των δράσεων ΕΚΕ και των αναγκών που προκύπτουν, δημιουργούνται και προσφέρονται νέες θέσεις εργασίας.

Η ευάλωτη κοινωνική ομάδα των ΑμεΑ, ωφελείται αισθητά, από τις δράσεις ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. Πέρα από την οικονομική και υλική βοήθεια, ιδρυμάτων και οργανισμών που στηρίζουν ΑμεΑ, οι δράσεις ΕΚΕ του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, βοηθάνε τα άτομα με ειδικές ανάγκες να γνωρίσουν το κομμάτι του αθλητισμού, να κοινωνικοποιηθούν, να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση. Επιπλέον, συμβάλουν στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού που βιώνουν τα άτομα με αναπηρίες και ενισχύουν την προσπάθεια για την κοινωνική τους συμπερίληψη, έτσι ώστε να αισθάνονται ισότιμα μέλη της κοινωνίας.

Η κοινωνική προσφορά των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο, για την κινητοποίηση και την ενεργοποίηση των οπαδών τους και του φίλαθλου κοινού γενικότερα, προς μια σταθερή κατεύθυνση κοινωνικής συνεισφοράς. Επίσης, συμβάλλει στην δημιουργία ευνοϊκότερων συνθηκών, έτσι ώστε να δημιουργηθούν νέες γενιές, «υγιών» φιλάθλων, στο χώρο του αθλητισμού.

Όπως αναφέρθηκε, οι κοινωνικές δράσεις των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, οδηγούν σε νέες συνεργασίες με μεγάλους χορηγούς. Όπως είναι λογικό, οι χορηγοί, συνδέοντας την επιχείρησή τους με έναν τόσο λαοφιλή σύλλογο, προβάλλοντας ακόμη περισσότερο τη θετική εικόνα τους, ενδυναμώνουν τη φήμη τους και την επωνυμία του προϊόντος τους, αυξάνουν τα κέρδη τους και διεισδύουν σε νέες αγορές και νέες ομάδες στόχους.

Ο ρόλος των παικτών του Ολυμπιακού είναι μεγάλης σημασίας στις δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς λόγω της μεγάλης τους δημοφιλίας, μπορούν να περάσουν πιο εύκολα τα κοινωνικά μηνύματα και να παρακινήσουν τους φίλαθλους ώστε να φέρονται κοινωνικά υπεύθυνα.

Η ηγετική θέση του των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, στις δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ, καταδεικνύεται από το συνεχώς μεγαλύτερο ποσοστό που καταλαμβάνουν στο σύνολο των δράσεων ΕΚΕ, στις ενέργειες για την βελτίωση της προσβασιμότητας στο γήπεδο και στις πρωτοποριακές δράσεις για ΑμεΑ στις οποίες επενδύουν.

Φαίνεται λοιπόν, πως οι πολιτικές ΕΚΕ των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ δεν ακολουθούν την αντίληψη πολλών μελετητών που υποστηρίζει ότι μοναδικός σκοπός μιας επιχείρησης είναι ή πρέπει να είναι η μεγιστοποίηση των κερδών και της αξίας των μετοχών της. Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί πως σύμφωνα με όσα είπαν οι συνεντευξιαζόμενοι, οι ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ωθούνται στην υιοθέτηση προγραμμάτων ΕΚΕ από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως από τις προσδοκίες που έχουν οι οπαδοί και η κοινωνία γενικότερα αλλά και από το ηθικό πρόσωπο που θέλουν να προβάλλουν οι δυο οργανισμοί. Θα μπορούσε να ειπωθεί πως δεν είναι δυνατή η σαφής διάκριση μεταξύ των οικονομικών και των ηθικών κινήτρων τους, καθώς αυτά στην πράξη αλληλοδιαπλέκονται. Επίσης, τα «υλικά» οφέλη των πολιτικών ΕΚΕ, όπως η αύξηση των εσόδων από την πώληση των εισιτηρίων και προϊόντων, η αύξηση των χορηγιών, καθώς και οι ισχυροί δεσμοί με

κοινωνικοπολιτικούς και επιστημονικούς παράγοντες, διαπλέκονται με τα ηθικά οφέλη, όπως η φήμη, το κύρος και η βελτίωση της εικόνας τους. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με όσα είπαν οι συνεντευξιαζόμενοι, στις ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ θεωρούν πως η φήμη και το κύρος, η αύξηση των χορηγιών, που θα βοηθήσουν στην αύξηση των διαθέσιμων πόρων για τις κοινωνικές δράσεις, είναι πιο σημαντικά από τα οικονομικά οφέλη που μπορεί να αποκομίσουν και πως βασικός στόχος τους είναι η προσφορά κοινωνικής βοήθειας, η διάδοση του αθλητικού πολιτισμού, η ανάπτυξη μιας νέας γενιάς με υγιή αθλητικά πρότυπα και η προσέγγιση της ομάδας των ΑμεΑ.

7.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Παρά το γεγονός πως τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει μεγάλα βήματα στον τομέα της ΕΚΕ από τους περισσότερους αθλητικούς οργανισμούς της χώρας, δεν έχουν γίνει αρκετές έρευνες για τα αποτελέσματα που έχουν οι πολιτικές ΕΚΕ που ακολουθούν και για τους ίδιους τους οργανισμούς, αλλά και για την κοινωνία γενικότερα.

Μπορεί να ειπωθεί ότι η παρούσα μελέτη συνέβαλε στην συλλογή πληροφοριών, σχετικά με το πώς αντιλαμβάνονται οι υπεύθυνοι των αθλητικών οργανισμών, στην προκειμένη περίπτωση των ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ την έννοια της ΕΚΕ και ειδικότερα στην αξία που δίνουν στις δράσεις ΕΚΕ για ΑμεΑ.

Οι αθλητικοί οργανισμοί θα πρέπει να ενισχύσουν ακόμη περισσότερο την ανθρωποκεντρική φιλοσοφία που έχουν αναπτύξει στα πλαίσια των στρατηγικών ΕΚΕ και να επικεντρωθούν στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, όπως αυτή των ΑμεΑ, οι οποίες χρίζουν βοήθειας για να εξασφαλίσουν μια καλύτερη ζωή.

Στο μέλλον θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν ειδικότερες έρευνες και άλλων αθλητικών οργανισμών στη χώρα μας και να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων ΕΚΕ για ΑμεΑ καθώς και η επίδραση που έχουν τα προγράμματα αυτά στην εικόνα των αθλητικών οργανισμών και στα οφέλη που αποκομίζουν, εντάσσοντάς τα στη γενικότερη στρατηγική ΕΚΕ που χαράσσουν.

Ενδιαφέρουσα θα ήταν και μια συγκριτική μελέτη των δράσεων ΕΚΕ για ΑμεΑ των εγχώριων αθλητικών οργανισμών, και των αθλητικών οργανισμών άλλων χωρών, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα με βάση το χαρακτηριστικό της εθνικότητας.

Θα είχε ενδιαφέρον να μελετηθεί, κατά πόσο ευνοούν την υιοθέτηση στρατηγικών ΕΚΕ, η οικονομική κατάσταση και η αγωνιστική πορεία των ελληνικών αθλητικών οργανισμών.

Τέλος, συστήνεται η αξιολόγηση των δράσεων ΕΚΕ για ΑμεΑ, όχι μόνο από τη μεριά των εσωτερικών συμμετόχων, όπως αθλητές, προπονητές και διοικητικό προσωπικό των αθλητικών οργανισμών αλλά και από τα ίδια τα ΑμεΑ προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός αποδοχής των δράσεων αυτών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Abd Rahim, R., Jalaludin, F., & Tajuddin, K. (2011). The Importance of Corporate Social Responsibility in Consumer Behaviour in Malaysia . *Asian academy of management journal*(16(1)), 119–139.
- Adams, L., & Oldfield, K. (2012). *Opening up work: The views of disabled people and people with long-term health conditions*. Manchester: Equality and Human Rights Commission. doi:ISBN 978 1 84206 398 9
- Anagnostopoulos, C., & Shilbury, D. (2013). Implementing corporate social responsibility in English football: Towards multi-theoretical integration. *Sport, Business and Management: An International Journal*(3(4)), 268-284. doi:10.1108/SBM-05-2013-0009
- Anneken,, V., Hanssen-Doose, A., Hirschfeld, S., Scheuer, T., & Thietje, R. (2010). Influence of physical exercise on quality of life in individuals with spinal cord injury. *Spinal cord*(48(5)), 393-399.
- Antle, B., Mills, W., Steele, C., Kalnins, J., & Rossen, B. (2008). An exploratory study of parents' approaches to health promotion in families of adolescents with physical disabilities. *Blackwell Publishing Ltd:Child: care, health and development*(34(2)), 185-193. doi:doi:10.1111/j.1365-2214.2007.00782.x
- Arnold, M. (2010). *Competitive advantage from CSR programmes, In Innovative CSR*. Routledge. doi:<https://doi.org/10.4324/9781351279000>
- Athanasopoulou, P., Douvis, J., & Kyriakis, V. (2011). Corporate social responsibility (CSR) in sports: Antecedents and consequences. *African Journal of Hospitality Tourism and Leisure*(1(4)).
- Babiak, K., & Wolfe, R. (2006). More than just a game? Corporate social responsibility and Super Bowl XL. *Sport marketing quarterly*(15(4)), 214-222.
- Babiak, K., & Wolfe, R. (2009). Determinants of corporate social responsibility in professional sport: Internal and external factors. *Journal of sport management*(23(6)), 717-742.

- Babiak, K., Bradish, C., Wolfe, R., Kent, R., & Johnson, G. (2007). Corporate social responsibility in professional sport.
- Banda, D., & Gultresa, I. (2015). Using global south sport-for-development experiences to inform global north CSR design and implementation: A case study of Euroleague basketball's one team programme. *Corporate Governance*(15(2)), σσ. 196-213.
- Barnett, M. (2007). Stakeholder influence capacity and the variability of financial returns to corporate social responsibility. *Academy of management review*(32(3)), 794-816.
- Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of management*(17(1)), 99-120.
- Beech, J., & Chadwick, S. (2004). *The business of sport management*. Pearson Education (2 εκδ.). Pearson.
- Borghesi, R., Houston, J., & Naranjo, A. (2014). Corporate socially responsible investments. CEO altruism, reputation, and shareholder interests. *Journal of Corporate Finance*(26), 164-181.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2014.03.008>
- Bowen, H. (1953, 2013). *Social responsibilities of the businessman*. University of Iowa Press.
- Boyacıoğlu, F., & Oğuz, A. (2016). The role of sports in international relations. *Acta Universitatis Danubius. Relationes Internationales*(9(1)).
- Breitbarth, T., & Harris, P. (2007). Conceptualising the role of corporate social responsibility in professional football. *Ponencia presentada en Anzmac*, 2815-2824.
- Breitbarth, T., Hovemann, G., & Walzel, S. (2011). Scoring strategy goals: Measuring corporate social responsibility in professional European football. *Thunderbird International Business Review*(53(6)), 721-737. doi:10.1002/tie.20448
- Breitbarth, T., Walzel, S., Anagnostopoulos, C., & van Eekeren, F. (2015). Corporate social responsibility and governance in sport: "Oh, the things you can find, if you don't stay behind!". *Corporate Governance*(15 (2)), 254-273.

- Campbell, E., & Jones, G. (1994). Psychological well-being in wheelchair sport participants and nonparticipants. *Adapted Physical Activity Quarterly*(11(4)), 404-415.
- Campbell, J. (2007). Why would corporations behave in socially responsible ways? An institutional theory of corporate social responsibility. *Academy of management Review*(32(3)), 946-967.
- Cappato, A., & Pennazio, V. (2006). Corporate Social Responsibility in Sport: Torino 2006 Olympic Winter Games. Turin: University of Turin.
- Carroll, A. (1979). A three-dimensional conceptual model of corporate performance. *Academy of management review*(4(4)), 497-505.
- Carroll, A. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. *Business horizons*(34(4)), 39-48.
- Carroll, A. (1999). Corporate social responsibility: Evolution of a definitional construct. *Business & society*(38(3)), 268-295.
- Carroll, A. (2008). A history of corporate social responsibility: Concepts and practice. *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*, 1-20. doi: 10.1093/oxfordhb/9780199211593.003.0002
- Carroll, A. (2015). Corporate social responsibility: The centerpiece of competing and complementary frameworks. *Organizational dynamics*. *Organizational dynamics*(4(2)), 87-96.
- Chatzianni, E. (2018). Global sport governance: Globalizing the globalized. *Sport in Society*(21(9)), 1454-1482.
- Commission of the European Communities. (2001). *Green Paper, Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility*. Brussels.
- Cramer, J. (2005). Company learning about corporate social responsibility. *Business Strategy and the Environment*(14(4)), 255-266.
- CSR HELLAS. (χ.χ.). Ανάκτηση από <https://csrhellas.org/>

- Damnjanović, M. (2019). Investing in Employees in Serbian Companies–Internal Dimension of CSR. (ENTRENOVA-ENTERprise REsearch InNOVation, Επιμ.) *ENTRENOVA-ENTERprise REsearch InNOVation*(5(1)), 367-374.
- Davis, K. (1967). Understanding the social responsibility puzzle. *Business horizons*(10(4)), 45-50.
- Dimitropoulos, P., & Chatzigianni, E. (2022). *Corporate Social Responsibility and Governance: Stakeholders, Management and Organizational Performance in the European Union*. Routledge.
- Donaldson, T., & Preston, L. (1995). The stakeholder theory of the corporation: Concepts, evidence, and implications. *Academy of management Review*(20(1)), 65-91.
- Dowling, M., Robinson, L., & Washington, M. (2013). Taking advantage of the London 2012 Olympic Games: Corporate social responsibility through sport partnerships. *European Sport Management Quarterly*(13(3)), 269-292.
- El Akremi, A., Gond, J., Swaen, V., De Roeck, K., & Igalens, J. (2018). How do employees perceive corporate responsibility? Development and validation of a multidimensional corporate stakeholder responsibility scale. *Journal of management*(44(2)), 619-657. doi:<https://doi.org/10.1177/0149206315569311>
- ERTSPORTS. (χ.χ.). *ertsports*. Ανάκτηση από [ertsports.gr](https://www.ertsports.gr/): <https://www.ertsports.gr/>
- European Commission. (2007). *White Paper on Sport*.
- European Commission. (2011). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Developing the European Dimension in Sport*. Brussels.
- European Council. (1994). Meeting on 9 AND 10 December 1994. Essen.
- European Union. (2001). *Green Paper. Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility*. Brussels: Commission of the European Communities.

- European Union. (2011). *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Developing the European Dimension in Sport*. Brussels.
- European Union. (2014). *Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, of 21 May 2014 on the European Union Work Plan for Sport (2014-2017)* .
- Filizöz, B., & Fişne, M. (2011). Corporate social responsibility: A study of striking corporate social responsibility practices in sport management. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*(24), 1405-1417.
- Formentin, M., & Babiak, K. (2014). *Communicating Corporate Social Responsibility in Sport Organizations* (1st εκδ.). Routledge.
- Frederick, W. (1994). From CSR1 to CSR2 : The maturing of business-and-society thought. *Business & society*(33(2)), 150-164.
- Freeman, R. (1984-2010). *Strategic management: A stakeholder approach*. Cambridge university press.
- Frey, J., & Eitzen, D. (1991). Sport and society. *Sport and society. Annual review of sociology*(17(1)), 503-522.
- Galbreath, J. (2006). Corporate social responsibility strategy: strategic options, global considerations. *Corporate Governance: The international journal of business in society*(6(2)), 175-187.
- García-Sánchez, I., & García-Sánchez, A. (2020). Corporate social responsibility during COVID-19 pandemic. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*(6(4)), 126. doi:doi:10.3390/joitmc6040126
- Gastel B., & Day, R. A. (2022). *How to write and publish a scientific paper*. Bloomsbury Publishing USA.
- Gautier, A., & Pache, A. (2015). Research on corporate philanthropy: A review and assessment. *Journal of Business Ethics*(126), 343-369.

- General Assembly of the United Nations. (2003). Sport for peace and development; Building a peaceful and better world through sport and the Olympic ideal.
- Giacobbi, P., Stancil, M., Hardin, B., & Bryant, L. (2008). Physical activity and quality of life experienced by highly active individuals with physical disabilities. *Adapted physical activity quarterly*, 25(3), 189-207.
- Godfrey, P. (2009). Corporate social responsibility in sport: An overview and key issues. *Journal of sport management*(23(6)), 698-716.
- Grau, S., & Folse, J. (2007). Cause-related marketing (CRM): The influence of donation proximity and message-framing cues on the less-involved consumer. *Journal of advertising*(36(4)), 19-33.
- Gupta, M., & Hodges, N. (2013). Corporate Social Responsibility in the Global Apparel Industry: An Exploration of Indian Manufacturers' Perceptions. *In International Textile and Apparel Association Annual Conference Proceedings. Iowa State University Digital Press*(70(1)).
- Hammann, E., Habisch, A., & Pechlaner, H. (2009). Values that create value: socially responsible business practices in SMEs—empirical evidence from German companies. *Business Ethics: A European Review*(18(1)), 37-51.
- Harvey, S., Hotopf, M., Øverland, S., & Mykletun, A. (2010). Physical activity and common mental disorders. *The British journal of psychiatry*(197(5)), 357-36.
- Hess, D., Rogovsky, N., & Dunfee, T. (2002). The next wave of corporate community involvement: Corporate social initiatives. *California management review*, 44(2), 110-125.
- Hoeffler, S., & Keller, K. (2003). The marketing advantages of strong brands. *Journal of brand management*(10), 421-445.
- Hohnen, P., & Potts, J. (2007). Corporate social responsibility. *An implementation guide for business*.
- Jamali, D. (2008). A stakeholder approach to corporate social responsibility: A fresh perspective into theory and practice. *Journal of business ethics*(82), 213-231.

- Kennedy, M. (2014). Field of dreams: sports equality for children with special needs. *Master Thesis*. California State University, Monterey Bay.
- KsiężaK, P. (2016). The Benefits from CSR for a Company and Society. *Journal of Corporate responsibility and leadership*(3(4)), 53-65.
- Kurucz, E., Colbert, B., & Wheeler, D. (2008). *The business case for corporate social responsibility, The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*. doi:<https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199211593.003.0004>
- Kvalsund, P. (2007). Sport and peace building. *ICSSPE Bulletin*(51), 1-17.
- Lantos, G. (2001). The boundaries of strategic corporate social responsibility. *Journal of consumer marketing*(18(7)), 595-632.
- Latapí Agudelo, M., Jóhannsdóttir, L., & Davidsdóttir, B. (2019). A literature review of the history and evolution of corporate social responsibility. *International Journal of Corporate Social Responsibility*(4(1)), 1-23.
- Launay, A. (2021). Corporate social responsibility: the sports industry picks up the ball. How do athletes and sport organizations use the media to fight. *Master Thesis*. Université Paris-Nanterre.
- Lee, N., & Kotler, P. (2022). *Success in Social Marketing* (1 εκδ.). New York: Routledge. doi:<https://doi.org/10.4324/9781003272106>
- L'etang, J. (1994). Public relations and corporate social responsibility: Some issues arising. *Journal of Business Ethics*(13), 111-123.
- Maignan, I., & Ralston, D. (2002). Corporate social responsibility in Europe and the US: Insights from businesses' self-presentations. *Journal of International Business Studies*(33), 497-514.
- Mak, Y., & Kusnadi, Y. (2005). Size really matters: Further evidence on the negative relationship between board size and firm value. *Pacific-Basin finance journal*(13(3)), 301-318.
- Martin, J. (2010). The psychosocial dynamics of youth disability sport. *Sport science review*(19(5-6)), 49. doi:DOI:10.2478/v10237-011-0032-9

- Martin, J., & Smith, K. (2002). Friendship quality in youth disability sport: Perceptions of a best friend. *Adapted Physical Activity Quarterly*(19(4)), 472-482.
- McGowan, R., & Mahon, J. (2009). Corporate social responsibility in professional sports: An analysis of the NBA, NFL, and MLB. *Academy of Business Disciplines Journal*(1), 45-82.
- McGuire, J. (1963). *Business and society*.
- McWilliams, A., & Siegel, D. (2000). Corporate social responsibility and financial performance: correlation or misspecification? *Strategic management journal*(21(5)).
- Meynhardt, T., & Gomez, P. (2019). Building blocks for alternative four-dimensional pyramids of corporate social responsibilities. *Business & Society*(58(2)), 404-438.
- Mitchell, R., Agle, B., & Wood, D. (1997). Toward a theory of stakeholder identification and salience: Defining the principle of who and what really counts. *Academy of management review*(22(4)), 853-886.
- Moir, L. (2001). What do we mean by corporate social responsibility? *Corporate Governance: The international journal of business in society*, 16-22.
- Mullerat, R. (2010). *International corporate social responsibility: the role of corporations in the economic order of the 21st century. Kluwer Law International BV*.
- NBA CARES. (χ.χ.). *NBA CARES*. Ανάκτηση από <https://cares.nba.com/>
- Nikolova, V., & Arsić, S. (2017). The stakeholder approach in corporate social responsibility. *Engineering management*(3(1)), 24-35.
- Nuñez, P., & Lyras, A. (2018). Basketball, innovation and change agency: Historical overview and current landscape. *Sport and olympic-paralympic studies journal*(3(1)), 155-163.
- O'riordan, L., & Fairbrass, J. (2008). Corporate social responsibility (CSR): Models and theories in stakeholder dialogue. *Journal of business ethics*(83), 745-758.

- Oliver, C. (1991). Strategic responses to institutional processes. *Academy of management review*(16(1)), 145-179.
- Olympiacos. (χ.χ.). *Olympiacos*. Ανάκτηση από www.olympiacos.org: <https://www.olympiacos.org/>
- OlympiacosBC. (χ.χ.). *OlympiacosBC*. Ανάκτηση από olympiacosbc.gr: <https://olympiacosbc.gr/>
- Paramio-Salcines, J., Babiak, K., & Walters, G. (2013). CSR within the Sport Industry. An overview of an emerging academic field. Στο J. L. Paramio-Salcines, K. Babiak, & G. Walters, *Routledge Handbook of Sport and Corporate Social Responsibility* (σ. 384). London: Routledge. doi:<https://doi.org/10.4324/9780203747537>
- Perry, P., & Towers, N. (2013). Conceptual framework development: CSR implementation in fashion supply chains. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*(43(5/6)), 478-501.
- Plewa, C., Conduit, J., Quester, P., & Johnson, C. (2015). The impact of corporate volunteering on CSR image: A consumer perspective. *Journal of Business Ethics*(127), 643-659.
- Porter, M., & Kramer, M. (2011, January - February). Creating shared value: Harvard business review. *Harvard Business Review*.
- Porter, M., & Kramer, M. (2006). The link between competitive advantage and corporate social responsibility. *Harvard business review*(84(12)), 78-92.
- Pullman, A. (2019). A bridge or a ledge? The bidirectional relationship between vocational education and training and disability. *Journal of Vocational Education & Training*(71(3)), 385-406. doi:, DOI: 10.1080/13636820.2019.1631378
- Robertson, J. (2016). Exploring the social responsibility of sport organisations. Doctoral dissertation, Victoria University.
- Roşca, V. (2011). CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN ENGLISH FOOTBALL: HISTORY AND PRESENT. *Management & Marketing*(6(2)), 327-346.

- Rowe, K., Karg, A., & Sherry, E. (2019). Community-oriented practice: Examining corporate social responsibility and development activities in professional sport. *Sport Management Review*(22(3)), σσ. 363-378.
- Sahinidis, A., & Kavoura, A. (2014). Exploring corporate social responsibility practices of Greek companies. *Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie*, σσ. 185-193.
- Sangle, S. (2010). Critical success factors for corporate social responsibility: a public sector perspective. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*(17(4)), 205-214.
- Scheinbaum, A., & Lacey, R. (2015). Event social responsibility: A note to improve outcomes for sponsors and events. *ournal of business research*(68(9)), 1982-1986.
- Schwartz, M., & Carroll, A. (2003). Corporate social responsibility: A three-domain approach. *Business ethics quarterly*(13(4)), 503-530.
- Shapiro, D., & Malone, L. (2016). Quality of life and psychological affect related to sport participation in children and youth athletes with physical disabilities: A parent and athlete perspective. *Disability and health journal*(9(3)), 385-391.
- Sheth, H., & Babiak, K. M. (2010). Beyond the game: Perceptions and practices of corporate social responsibility in the professional sport industry. *Journal of Business Ethics*(91), σσ. 433-450. doi:10.1007/s10551-009-0094-0
- Skouloudis, A., Jones, N., Malesios, C., & Evangelinos, K. (2014). Trends and determinants of corporate non-financial disclosure in Greece. *Journal of Cleaner Production*, 68, 174-188.
- Smith, A., & Biddle, S. (2008). *Youth physical activity and sedentary behavior: challenges and solutions*. Human Kinetics.
- Smith, A., & Westerbeek, H. (2007). Sport as a vehicle for deploying corporate social responsibility. (25), *Journal of corporate citizenship*.
- Smith, A., & Westerbeek, H. (2007). Sport as a vehicle for deploying corporate social responsibility. *Journal of corporate citizenship*((25)), 43-54.

- Smith, N. (2000). Changes in corporate practices in response to public interest advocacy and actions: The role of consumer boycotts and socially responsible corporate social responsibility. *London Business School Centre for Marketing Working Paper*.
- Somaiah, P. (2019). *Socio-economic environment of sports*. Journal of Sports.
- Srinaruewan, P., Binney, W., & Higgins, C. (2015). Consumer reactions to corporate social responsibility (CSR) in Thailand: The moderating effect of competitive positioning. *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 628-652.
- The Global Goals. (2021). <https://www.globalgoals.org/>. Ανάκτηση από <https://www.globalgoals.org/news/sport-for-development-and-peace/>.
- Thomas, S., & Kureshi, S. (2017). Exploring the interconnections of consumer preference between cause type and cause scope in a cause-related marketing activity: evidence from Indian context. *International Journal of Indian Culture and Business Management*(14(3)), 365-373.
- United Nations. (2000). *United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)*.
- Vos, F. (2003). Corporate social responsibility and the identification of stakeholders. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*(10(3)), 141-152.
- Vrontis, D., Weber, Y., Kaufmann, H., Tarba, S., & Tsoukatos, E. (2011). *Business Research Challenges in a Turbulent Era*. Elounda, Crete: EuroMED Research Business Institute.
- Walker, M., & Kent, A. (2009). Do fans care? Assessing the influence of corporate social responsibility on consumer attitudes in the sport industry. *Journal of sport management*(23(6)), 743-769.
- Walters, G., & Tacon, R. (2011). *Corporate Social Responsibility in European Football- A report funded by the UEFA Research Grant Programme*. Ανάκτηση από EconPapers: <https://econpapers.repec.org/>
- Werther Jr, W., & Chandler, D. (2010). *Strategic corporate social responsibility: Stakeholders in a global environment*. Sage.

- Winzer, M., & Mazurek, K. (2015). Exploring the social milieu of disability: Themes of poverty, education, and labour participation. Alberta, Canada: University of Lethbridge.
- Wood, D. (1991). Social issues in management: Theory and research in corporate social performance. *Journal of management*(17(2)), 383-406.
- World Bank. (2005). *Opportunities and Options for Governments to Promote Corporate Social Responsibility in Europe and Central Asia, Evidence from Bulgaria, Croatia, and Romania*. Washington D.C. USA.
- World Business Council for Sustainable Development;. (2000). Making Good Business Sense. *WBCSD*. Geneva.
- World Health Organization. (2011). World Report on Disability. Malta.
- World Health Organization. (2022). *Global report on health equity*. Geneva.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Γαλάνης, Π. (2018). Μέθοδοι συλλογής δεδομένων στην ποιοτική έρευνα. *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 268-277. Ανάκτηση από <https://www.mednet.gr/archives/2018-2/pdf/268.pdf>
- Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης;. (χ.χ.). *EOK*. Ανάκτηση από Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης: <https://www.basket.gr/>
- Ίσαρη, Φ., & Πούρκος, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας, Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.
- Παπαλουκάς, Μ. (2012). *Ευρωπαϊκή Αθλητική Αγορά Θεωρία και Νομολογία*.
- Συμεού, Λ. (2007). Εγκυρότητα και αξιοπιστία στην ποιοτική εκπαιδευτική έρευνα: Παρουσίαση, αιτιολόγηση και πράξη. *Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας “25 Χρόνια Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας*, 2, σσ. 333-339. Θεσσαλονίκη.
- Τσιώλης, Γ. (2015). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες. *Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην*

Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη.
473-498.

Χέλμης, Ε. (2015, Οκτώβριος). Πολυκριτήρια Ανάλυση και Οικονομική Αξιολόγηση των Ποδοσφαιρικών Ανώνυμων Εταιρειών (Π.Α.Ε.). *Διπλωματική Εργασία*. Χανιά: Πολυτεχνείο Κρήτης. Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

<https://cares.nba.com/>

<https://olympiacosbc.gr/>

<https://www.euroleaguebasketball.net/euroleague/>

<https://www.euroleaguebasketball.net/one-team/about-ot/>

<https://www.olympiacos.org/>

<https://www.ertsports.gr/>

<https://www.sev.org.gr/>

<https://www.wbcsd.org/>

<https://www.worldbank.org>

<https://www.basket.gr/>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

- Συνέντευξη με ανώνυμο Αξιωματούχο της ΠΑΕ Ολυμπιακός που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 23.12.2023 δια ζώσης.
- Συνέντευξη με ανώνυμο Αξιωματούχο της ΠΑΕ Ολυμπιακός που πραγματοποιήθηκε στις 02.01.2024 τηλεφωνικά.
- Συνέντευξη με ανώνυμο παίκτη της ΠΑΕ Ολυμπιακός που πραγματοποιήθηκε στις 05.01.2024 τηλεφωνικά.

- Συνέντευξη με ανώνυμο Αξιωματούχο της ΚΑΕ Ολυμπιακός που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 22.12.2023 δια ζώσης.
- Συνέντευξη με ανώνυμο Αξιωματούχο της ΚΑΕ Ολυμπιακός που πραγματοποιήθηκε στις 03.01.2022 τηλεφωνικά.
- Συνέντευξη με ανώνυμο παίκτη της ΚΑΕ Ολυμπιακός που πραγματοποιήθηκε στις 04.01.2024 δια ζώσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

1. Ποιο είναι το φύλο σας; _____
2. Ποια είναι η ιδιότητά σας; _____
3. Ποιος είναι ο φορέας απασχόλησής σας; _____
4. Ποιοι και πως σχεδιάζουν τα προγράμματα ΕΚΕ; _____
5. Είναι τα ΑμεΑ μια από τις κυριότερες ομάδες στόχους της στρατηγικής ΕΚΕ; _____
6. Τα κίνητρα για την πραγματοποίηση αυτών των δράσεων είναι αλτρουιστικά ή αποσκοπούν και στο κέρδος; _____
7. Ποια είναι τα οφέλη για τις ΠΑΕ και ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ και ποια για τα ΑμεΑ από την εφαρμογή της ΕΚΕ; _____
8. Σε ποιους άξονες στηρίζεται η πολιτική της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ σε σχέση με την ΕΚΕ; Τι ρόλο παίζουν οι παίκτες των ομάδων του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ; _____

B. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

1. Πως ξεκίνησε η ιδέα της δημιουργίας τμήματος ΕΚΕ στην ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
2. Από ποιους σχεδιάζονται και υλοποιούνται οι δράσεις ΕΚΕ;
3. Ποιες είναι οι κοινωνικές ομάδες στις οποίες στοχεύουν οι δράσεις ΕΚΕ της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ; Αποτελούν τα ΑμεΑ μια από τις βασικότερες?

4. Οι οπαδοί του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ στηρίζουν την φιλοσοφία της κοινωνικής προσφοράς της ομάδας τους και αν ναι, με ποιο τρόπο το κάνουν;
5. Ποιες είναι οι ομάδες στις οποίες στοχεύουν οι δράσεις ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ; Είναι τα ΑμεΑ μια από τις βασικότερες;
6. Πιστεύετε πως οι κοινωνικές δράσεις και κυρίως οι δράσεις που αφορούν σε ΑΜΕΑ, τις οποίες αναπτύσσει η ομάδα, έχουν αντίκτυπο στην αγάπη των οπαδών για τον ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ;
7. Οι δράσεις ΕΚΕ χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τον προϋπολογισμό της ΠΑΕ ή και από τις χορηγίες;
8. Πώς ενημερώνονται οι οπαδοί του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ για τις κοινωνικές του δράσεις;
9. Οι δράσεις ΕΚΕ της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ έχουν και οφέλη για την ομάδα; Ποια είναι τα βασικότερα από αυτά;
10. Ποια θεωρείτε ότι είναι τα μεγαλύτερα οφέλη για τα ΑμεΑ από τις δράσεις ΕΚΕ που εφαρμόζει η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
11. Η φιλοσοφία του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ είναι καθαρά αλτρουιστική ή μέσω των πολιτικών ΕΚΕ προσβλέπει και στη μεγιστοποίηση του κέρδους και στην προσέλκυση νέων συνεργασιών;
12. Ο ρόλος των χορηγών είναι σημαντικός στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών ΕΚΕ που υιοθετεί και εφαρμόζει η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
13. Σε ποιους άξονες στηρίζεται η πολιτική της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ σε σχέση με την ΕΚΕ; Τι ρόλο παίζουν οι παίκτες των ομάδων του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ;
14. Σε εσάς προσωπικά τι έχουν προσδώσει οι δράσεις ΕΚΕ;
15. Υπάρχει κάποια διαδικασία, μέσω της οποίας αξιολογούνται τα αποτελέσματα των δράσεων ΕΚΕ της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
16. Υπάρχει κάποιος τομέας στον οποίο θεωρείτε ότι θα έπρεπε να επεκταθούν στο μέλλον οι δράσεις ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
17. Εκτός από τα ΑμεΑ, ποιες άλλες κοινωνικές ομάδες ευεργετούνται σημαντικά από τις δράσεις ΕΚΕ του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ;

Γ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

1. Πως ξεκίνησε η ιδέα για τη δημιουργία τμήματος ΕΚΕ στην ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
2. Από ποιους σχεδιάζονται και υλοποιούνται οι δράσεις ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
3. Ποιες είναι οι ομάδες στις οποίες στοχεύουν οι δράσεις ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ; Είναι τα ΑμεΑ μια από τις βασικότερες;
4. Οι οπαδοί του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ στηρίζουν την φιλοσοφία της κοινωνικής προσφοράς της ομάδας τους και αν ναι, με ποιο τρόπο το κάνουν;
5. Ποια είναι τα οφέλη της ΚΑΕ Ολυμπιακός από τις δράσεις ΕΚΕ;
6. Πιστεύετε πως οι δράσεις ΕΚΕ και πιο συγκεκριμένα η συμμετοχή της στο πρόγραμμα ONE TEAM, έχουν προσδώσει μεγαλύτερη δημοφιλία στην ΚΑΕ;
7. Οι οπαδοί της ομάδας στηρίζουν την ομάδα τους σε κοινωνικά ζητήματα και αν ναι, ποιος είναι ο ρόλος που παίζουν;
8. Οι δράσεις ΕΚΕ χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τον προϋπολογισμό της ΚΑΕ ή και από τις χορηγίες;
9. Με ποιο τρόπο ενημερώνονται οι οπαδοί του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ για τις κοινωνικές της δράσεις της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
10. Οι δράσεις ΕΚΕ για ΑΜΕΑ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ έχουν και οφέλη και για την ομάδα και αν ναι, ποια είναι αυτά;
11. Η φιλοσοφία του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ είναι καθαρά αλτρουιστική ή μέσω των πολιτικών ΕΚΕ προσβλέπει και στη μεγιστοποίηση του κέρδους και στην προσέλκυση νέων συνεργασιών;
12. Ο ρόλος των χορηγών είναι σημαντικός στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών ΕΚΕ που υιοθετεί και εφαρμόζει η ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
13. Σε ποιους άξονες στηρίζεται η πολιτική της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ σε σχέση με την ΕΚΕ; Τι ρόλο παίζουν οι παίκτες των ομάδων του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ;
14. Τί συναισθήματα σας προκάλεσε προσωπικά η ενασχόλησή σας με τις δράσεις ΕΚΕ;
15. Υπάρχει κάποια διαδικασία, μέσω της οποίας αξιολογούνται τα αποτελέσματα των δράσεων ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;

16. Υπάρχει κάποιος τομέας στον οποίο θεωρείτε ότι θα έπρεπε να επεκταθούν στο μέλλον οι δράσεις ΕΚΕ της ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
17. Εκτός από τα ΑμεΑ, ποιες άλλες κοινωνικές ομάδες ευεργετούνται από τις δράσεις ΕΚΕ του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ;

Δ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΠΑΙΚΤΕΣ

1. Θεωρείτε ότι οι δράσεις ΕΚΕ της ΠΑΕ/ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ στηρίζουν αρκετά τα άτομα με αναπηρία;
2. Πως βιώσατε τη συμμετοχή σας στις δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για άτομα με ειδικές ανάγκες της ΠΑΕ/ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
3. Ποιος ήταν ο ρόλος σας στις δράσεις;
4. Σας επηρέασε προσωπικά η συμμετοχή σας στις δράσεις ΕΚΕ για ΑΜΕΑ της ΠΑΕ/ΚΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ;
5. Κατά τη συμμετοχή σας στις δράσεις ΕΚΕ, βιώσατε κάποιο περιστατικό συναισθηματικής αντίδρασης;
6. Τι πιστεύετε ότι πρέπει να κάνουν οι αθλητικοί οργανισμοί για να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία;